

วารสารฟ้าเหนือ

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

วารสารวิชาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

Fa Nuea Journal

ปีที่ 15 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม - ธันวาคม 2567

Vol.15 No.2 July - December 2024

ISSN : 1906-5329 (Print) ISSN : 2465-4981 (Online)

ภาพประกอบ : อาจารย์ ดร.จักรกริช ติมนอก

อาจารย์ประจำโปรแกรมวิชาศิลปกรรมศาสตร์ แขนงวิชาทัศนศิลป์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

วารสารฟ้าเหนือ

ปีที่ 15 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม - ธันวาคม 2567

Fa Nueva
Journal

FACULTY OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES CHIANG RAI RAJABHAT UNIVERSITY

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

วารสารฟ้าเหนือ

ปีที่ 15 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม - ธันวาคม 2567

ISSN : 1906-5329 (Print) ISSN : 2465-4981 (Online)

Faculty of Humanities and Social Sciences, Chiang Rai Rajabhat University

เจ้าของ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
วัตถุประสงค์ เพื่อตีพิมพ์และเผยแพร่ผลงานวิชาการในรูปแบบบทความวิจัย บทความวิชาการ และบทวิจารณ์หนังสือ โดยมีขอบเขตเนื้อหาครอบคลุมศาสตร์สาขามนุษยศาสตร์ในด้านประวัติศาสตร์และโบราณคดี ปรัชญาและศาสนา ภาษาและภาษาศาสตร์ วัฒนธรรมและประเพณี วรรณกรรม ศิลปะและดนตรี และสาขาสังคมศาสตร์ ในด้านสังคมศาสตร์ สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา การพัฒนาสังคม และชาติพันธุ์ศึกษา โดยมีกลุ่มเป้าหมายคือคณาจารย์ นักศึกษา และนักวิจัยทั้งในและนอกสถาบัน

กำหนดตีพิมพ์เผยแพร่ ฉบับที่ 1 มกราคม - มิถุนายน

ปีละ 2 ฉบับ ฉบับที่ 2 กรกฎาคม - ธันวาคม

ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.ศรชัย มุ่งไธสง
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุทัศน์ คล้ายสุวรรณ
รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปฏิพันธ์ อุทยานกุล
คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สหทัยา สิทธิวิเศษ
ที่ปรึกษาคณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

บรรณาธิการ อาจารย์ ดร.อาภิสรา พลนรัตน์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

รองบรรณาธิการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์อรรถนิภา สายน้ำเย็น มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

เลขานุการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์วราภรณ์ ศรีนาราช
อาจารย์มณี จำปาแพง

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

กองบรรณาธิการ

ศาสตราจารย์ ดร.พนอเนื่อง สุทัศน์ ณ อยุธยา

มหาวิทยาลัยราชภัฏ-
บ้านสมเด็จเจ้าพระยา

ศาสตราจารย์ ดร.ปฐุม หงส์สุวรรณ

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

รองศาสตราจารย์ ดร.กิตติมา อินทร์มพรรย์

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

รองศาสตราจารย์ ดร.โกวิทย์ พิมพวง

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

รองศาสตราจารย์ ดร.บุญยเสนอ ตริวิเศษ

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

รองศาสตราจารย์ ดร.ปานใจ จุฬาพันธุ์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รองศาสตราจารย์ ดร.วรวรรณ ศรียาภัย

มหาวิทยาลัยพะเยา

รองศาสตราจารย์ ดร.เจตนิพัทธ์ สังข์วิจิตร

มหาวิทยาลัยรังสิต

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กุลสินทร์ อภิรัตน์วรเดช

มหาวิทยาลัยราชภัฏ-
บ้านสมเด็จเจ้าพระยา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์อดิวัชร พนาพงศ์ไพศาล

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

ฝ่ายประสานงาน

1. อาจารย์ ดร.ปรียาภา วังมณี

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

2. อาจารย์พรเทพ สุวรรณศักดิ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

ฝ่ายตรวจรูปแบบ

1. อาจารย์ ดร.อรทัย ชันโท

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

2. อาจารย์ ดร.บุษราคัม ยอดชะลูด

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

3. อาจารย์ ดร.กรชนก นันทกนก

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธัญญา สังข์วิจิตร

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

ฝ่ายพิสูจน์อักษร

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ กัลยาณี สายสุข	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
2. อาจารย์วรรณทิวา เชียงตุง	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
3. อาจารย์สุรียา กิรตินันท์พัฒน์	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
4. อาจารย์ปณยวัจน์ พรหมหล้า	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
5. อาจารย์จิรปรียา โชควรร	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

ฝ่ายศิลปกรรม เทคโนโลยีและสารสนเทศ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุตรี เวทพิชญโกศล	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
2. นายเอกสิทธิ์ ส่องแก้ว	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
3. นายเฉลิมพล ใจชุ่มเต็ม	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
4. นายนฤเทพ ผาคำ	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

ออกแบบและพิมพ์ที่ ร้านสินอักษรการพิมพ์ 888

56/5 หมู่ 11 ต.รอบเวียง อ.เมือง จ.เชียงราย 57000 โทรศัพท์ 087-7256680

-
- บทความทุกเรื่องในวารสารได้รับการประเมินและตรวจคุณภาพโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน (Peer Review)
 - ทักษะและข้อคิดเห็นของบทความที่ปรากฏในวารสารฉบับนี้เป็นของผู้เขียนแต่ละท่าน ไม่ถือว่าเป็นทักษะและความรับผิดชอบของกองบรรณาธิการ
 - สามารถดาวน์โหลดเงื่อนไขการส่งและรูปแบบบทความ ได้ที่ <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/FaNJ>
 - ติดต่อกองบรรณาธิการวารสารฟ้าเหนือ
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
80 หมู่ 9 ถนนพหลโยธิน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย 57100
Email : fanueajournal@crru.ac.th โทร. 0-5377-6013 ต่อ 1210
หรือติดต่อบรรณาธิการ อ.ดร.อาภิสรา พลนรัตน์ (0-9185-3693-6)

บทบรรณาธิการ

กองบรรณาธิการวารสารฟ้าเหนือ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ขอเสนอวารสารวิชาการซึ่งจัดทำขึ้นเป็นปีที่ 15 ฉบับที่ 2 เดือนกรกฎาคม ถึง เดือนธันวาคม 2567 โดยมีบทความที่น่าสนใจ ผ่านการพิจารณา จำนวน 7 เรื่อง ประกอบไปด้วยบทความวิชาการ 3 เรื่อง และบทความวิจัย 4 เรื่อง โดยผู้ที่มีทรงคุณวุฒิทั้งภายในและภายนอกจากสถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ ให้ความอนุเคราะห์ช่วยคัดเลือกพิจารณาบทความละ 3 ท่าน บทความทุกเรื่องนับเป็นประโยชน์ให้นักศึกษา นักวิชาการ นักวิจัยนำไปต่อยอด พัฒนาองค์ความรู้ ประยุกต์ใช้ในส่วนที่สนใจเชิงทฤษฎี ตลอดจนสร้างองค์ความรู้ใหม่ได้

เริ่มจากบทความวิชาการเรื่องแรก เรื่อง “ความเป็นมาและสถานภาพ การจัดการเรียนการสอนภาษาไทยสำหรับนักศึกษาชาวจีนในมหาวิทยาลัย ราชภัฏนครสวรรค์” ของ ชนิกา พรหมมาศ มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมเกี่ยวกับการจัดการศึกษาตามความร่วมมือแลกเปลี่ยนด้านวิชาการและวัฒนธรรมของ สถาบันอุดมศึกษาในสาธารณรัฐประชาชนจีนกับมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ตั้งแต่ต้นจนถึงปัจจุบัน เรื่องที่ 2 เรื่อง กลยุทธ์การบริหารทรัพยากรมนุษย์ในยุคดิจิทัล ของ วชิรวัชร งามละม่อม เพื่อศึกษาถึงปัญหาความท้าทายขององค์กรที่ต้องเผชิญในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีสมัยใหม่จึงน่าสนใจอย่างยิ่ง ต่อด้วยบทความ เรื่อง *An Attempt to Develop Vocabulary Teaching Materials Aimed at Cultivating Practical Skills to Make Sentences for Thai Learners of the Japanese Language and the Guidelines for their Creation*

โดย Yutaka Hoji เป็นบทความด้านการพัฒนาสื่อการสอนคำศัพท์ที่มุ่งปลูกฝังทักษะการเขียนภาษาญี่ปุ่นเชิงสร้างสรรค์ของผู้เรียนชาวไทย เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นมีแนวทางพัฒนาทักษะการเขียนภาษาญี่ปุ่นเชิงสร้างสรรค์ได้

บทความวิจัย 4 เรื่อง โดยเริ่มจากบทความด้านศิลปวัฒนธรรมเรื่อง *นาฏศิลป์สร้างสรรค์ ชุด ดอกลายศิลป์ถิ่นพริบพรี* ของ วรณวิภา มัธยมนันท์ และ วารุณี เรืองฤทธิ์ เป็นบทความที่ศึกษาประวัติความเป็นมาและวิธีการตอกระดาษของช่างพิทยา ศิลปสร และเพื่อสร้างสรรค์การแสดงชุดตอกลายศิลป์ถิ่นพริบพรี เป็นอีกหนึ่งบทความที่ร่วมสืบทอดศิลปวัฒนธรรมของไทยให้คงอยู่ และบทความเรื่อง *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดงานท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม: กรณีศึกษา งานนมัสการพระธาตุพนม* ของ วรเมธ ยอดบุน และ ธนาศิลป์ เชื้อวงศ์พรหม มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการงานท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการจัดงานท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของงานนมัสการพระธาตุพนม ปิดท้ายด้วยบทความวิจัย 2 เรื่องเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ เรื่อง *การศึกษาปัญหาคำศัพท์ในการเขียนเชิงวิชาการของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา* ของ ธนาวุธ ศรีจักร์ และเรื่อง *การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง ร่วมกับการใช้เกมค้นหาคำศัพท์ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2* ของ ปาลินี สมปาน และคณะ

นอกเหนือจากบทความที่เต็มไปด้วยคุณค่าทางวิชาการทั้ง 7 เรื่องข้างต้นแล้ว หน้าปกวารสารฉบับนี้เป็นภาพวาดสีน้ำมันบนผ้าใบชื่อผลงาน “น้ำตกโป่งพระบาท จังหวัดเชียงราย” โดยได้รับเกียรติจาก อาจารย์ ดร.จักรกริช นิมนอก อาจารย์โพรแกรมวิชาศิลปกรรมศาสตร์ แขนงวิชาทัศนศิลป์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ เป็นเจ้าของ

ภาพและอนุเคราะห์ภาพนี้ให้เป็นปกวารสารฟ้าเหนือ วารสารฟ้าเหนือขอขอบคุณ
เจ้าของภาพเป็นอย่างยิ่ง

กองบรรณาธิการวารสารฟ้าเหนือ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ขอขอบพระคุณนักวิชาการทุกท่านที่เมตตาส่งผลงาน
ข้างต้นมาตีพิมพ์อย่างต่อเนื่อง ซึ่งทางกองบรรณาธิการขอให้ความเชื่อมั่นว่า
จะดำเนินการพัฒนามาตรฐานของวารสารให้มีคุณภาพเพื่อพร้อมร่วมเป็นส่วนหนึ่ง
ในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ เป็นสะพานเชื่อมผู้ที่มีความสนใจ “มนุษยศาสตร์และ
สังคมศาสตร์” ได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างไม่มีที่สิ้นสุด

อาภิสรา พลนรัตน์

บรรณาธิการวารสารฟ้าเหนือ

สารบัญ

บทความวิชาการ

ความเป็นมาและสถานภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยสำหรับนักศึกษา
ชาวจีนในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

Background and Status of Thai Language Teaching and Learning for
Chinese Students in Nakhon Sawan Rajabhat University

ชนิกา พรหมมาศ

Chanika Prommas

1-20

กลยุทธ์การบริหารทรัพยากรมนุษย์ในยุคดิสรัปชัน

Human Resource Management Strategies in Disruption

วชิรวัชร งามละม่อม

Wachirawachr Ngamlamom

21-40

タイ人日本語学習者のための使用力の養成を目的とした語彙教材開発の試
みとその作成方針

An Attempt to Develop Vocabulary Teaching Materials Aimed at
Cultivating Practical Skills to Make Sentences for Thai Learners of the
Japanese Language and the Guidelines for their Creation

傍士 豊

Yutaka Hoji

41-60

บทความวิจัย

An Investigation of Graduate Students' Vocabulary Problems in Academic Writing

การศึกษาปัญหาคำศัพท์ในการเขียนเชิงวิชาการของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

Thanawut Sreejak

ธนาวุธ ศรีจักร์

61-80

การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง ร่วมกับการใช้เกมค้นหาคำศัพท์ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้คำศัพท์ ภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

Using the Total Physical Response Teaching Method with Word Search Game to Develop English Vocabulary Learning of Grade 2 Students

ปาไลนี สมปาน และคณะ

Palinee sompan and Others

81-100

นาฏศิลป์สร้างสรรค์ ชุด ดอกลายศิลป์ถิ่นพริบพรี

A Creative Dance Performance: Tok Lai Silp Tin Prib Pree

วรรณวิภา มัธยมนันท์ และ วารุณี เรืองฤทธิ์

Wanwipa Mattayomnant and Warunee Rueangrit

101-120

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดงานท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม: กรณีศึกษา งานนมัสการพระธาตุนม

Participation of the People in Organizing Cultural Tourism: A Case Study of the Phra That Phanom Worship Event

วรมธ ยอดบุญ และ ธนาศิลป์ เชื้อวงศ์พรหม

Worameta Yodboon and Thanasin Chuewongphrom

121-138

ความเป็นมาและสถานภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย สำหรับนักศึกษาชาวจีนในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ Background and Status of Thai Language Teaching and Learning for Chinese Students in Nakhon Sawan Rajabhat University

ชนิกา พรหมมาศ^{*1}

Chanika Prommas^{*1}

บทคัดย่อ

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์มีการดำเนินงานในการสร้างเครือข่ายความร่วมมือแลกเปลี่ยนทางด้านวิชาการและวัฒนธรรมกับสถาบันอุดมศึกษาของมณฑลกวางสี สาธารณรัฐประชาชนจีน นับตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2548 และได้รับนักศึกษาชาวจีนเข้ามาศึกษาในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2549 จนกระทั่งถึงปีการศึกษา 2562 รวมระยะเวลา 13 ปี ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยให้แก่นักศึกษาชาวจีนตามบันทึกความเข้าใจ (MOU)

บทความวิชาการนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อรวบรวมและเรียบเรียงข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการศึกษาตามความร่วมมือแลกเปลี่ยนด้านวิชาการและวัฒนธรรมของสถาบันอุดมศึกษาในสาธารณรัฐประชาชนจีนกับมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

^{*} Corresponding author, e-mail: chanika.p@nsru.ac.th

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

¹ Assistant Professor, Dr., Faculty of Humanities and Social Sciences, Nakhon Sawan Rajabhat University

โดยเฉพาะในประเด็นของความเป็นมาและสถานภาพการจัดการเรียนการสอนสำหรับนักศึกษาชาวจีนที่เข้ามาศึกษาในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย ตั้งแต่ปีการศึกษา 2549 จนกระทั่งถึงปีการศึกษา 2562 เพื่อให้ได้เข้าใจที่มาและความสำคัญของการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งการบริหารจัดการเพื่อให้เห็นทิศทาง นโยบาย การปรับตัว และการเตรียมความพร้อมสำหรับการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ควบคู่กับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปในโลกปัจจุบัน

คำสำคัญ: ความเป็นมา สถานภาพการจัดการเรียนการสอน ภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ

Abstract

Nakhon Sawan Rajabhat University has been working on building a network, academic and cultural exchange cooperation with higher education institutions of Guangxi province, People's Republic of China since 2005, and accepted Chinese students to study in the Bachelor of Arts Program, Thai language major, Humanities and Social Sciences from the academic year 2006 until the academic year 2019 totaling 13 years with the format of teaching Thai language to Chinese students according to a memorandum of understanding (MOU).

This academic article aimed to collect and compile information on educational arrangements based on academic and cultural exchange cooperation of higher education institutions in the People's Republic of China with Nakhon Sawan Rajabhat University, particularly on the issue

of the background and status of teaching and learning arrangements for Chinese students studying in the Bachelor of Arts Program, Thai language major from the academic year 2006 until the academic year 2019 in order to understand the origin and importance of teaching and learning. This included the management being able to view directions, policies, adjustments, and preparation for teaching Thai as a foreign language in Nakhon Sawan Rajabhat University in conjunction with the changing situation in today's world.

Keywords: Background Status of Thai teaching and learning Thai as a Foreign Language

บทนำ

นับตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ประเทศไทยกับสาธารณรัฐประชาชนจีน มีความสัมพันธ์กันมาอย่างยาวนาน ไม่ว่าจะเป็นด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและเทคโนโลยี หรือแม้แต่การติดต่อค้าขายทำธุรกิจร่วมกัน โดยได้สถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างกันเมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2518 และตลอดระยะเวลา 49 ปีที่ผ่านมา ความสัมพันธ์อันแน่นแฟ้นของทั้งสองประเทศมีการพัฒนา แลกเปลี่ยน และขยายความร่วมมือเชิงลึกในทุกมิติอย่างกว้างขวางและลึกซึ้ง (สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงปักกิ่ง, 2563)

จากความสัมพันธ์ของสองประเทศดังที่กล่าวมาส่งผลให้เกิดความต้องการเรียนภาษาไทยของนักศึกษาชาวจีนที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง (สมเกียรติ คูทวีกุล และ สุชารัตน์ ศศิพัฒน์วงศ์, 2554: 175) กระทรวงศึกษาธิการของสาธารณรัฐประชาชนจีนและคณะผู้บริหารของสถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งให้ความสนใจต่อการผลิต

บัณฑิตวิชาเอกภาษาไทย จึงทำให้การเรียนการสอนวิชาภาษาไทย การกำหนดหลักสูตรวิชาภาษาไทย ตลอดจนความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษาของประเทศไทย มีพัฒนาการความเจริญก้าวหน้าขึ้นเป็นลำดับ (ภาควิชาภาษาไทย, 2550: 22) เหตุผลสำคัญที่ทำให้นักศึกษาชาวจีนมองว่าการศึกษาต่อในประเทศไทยสามารถเพิ่มโอกาสในการทำงานหรือการประกอบธุรกิจได้ในอนาคต โดยเฉพาะการทำงานในองค์กรระหว่างประเทศที่ต้องการบุคลากรที่มีความรู้ด้านภาษาและวัฒนธรรมไทยและจีนควบคู่กัน หรือการทำงานในภาคเอกชนจีนที่ขยายสาขาหรือเข้ามาลงทุนในประเทศไทย

การจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรสำหรับนักศึกษาชาวจีนมีหลายลักษณะ เช่น หลักสูตรระยะสั้น 4-6 สัปดาห์ หลักสูตรระยะสั้น 3 เดือน หลักสูตร 1 ปี (2 ภาคการศึกษา) หลักสูตร 2 ปี (4 ภาคการศึกษา) และหลักสูตร 4 ปี (8 ภาคการศึกษา) ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับข้อตกลงความร่วมมือระหว่างสถาบันนั้น ๆ (สุริยวัชรณ เสถียรสุคนธ์, 2554: 130)

อาจกล่าวได้ว่า ภาษาไทยเป็นภาษาที่นักศึกษาชาวจีนนิยมเรียนมากที่สุด ในบรรดาจำนวนภาษาของประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เนื่องจากประเทศไทยตั้งอยู่บนภูมิศาสตร์ที่ไม่ไกลจากมณฑลยูนนาน และการค้าการลงทุนข้ามพรมแดนไทย-จีนมีบทบาทที่โดดเด่นกว่าประเทศอื่น นักศึกษาชาวจีนในประเทศไทยจึงเพิ่มจำนวนขึ้นเรื่อย ๆ โดยส่วนใหญ่จะมาจากมณฑลยูนนานและเขตปกครองตนเอง กวางสี (กุลนรี นุกิจรังสรรค์ และคณะ, 2564: 26)

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์มีการดำเนินงานในการสร้างเครือข่ายความร่วมมือแลกเปลี่ยนทางด้านวิชาการและวัฒนธรรมกับสถาบันอุดมศึกษาของมณฑลกวางสี สาธารณรัฐประชาชนจีน นับตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2548 และได้รับนักศึกษาชาวจีนเข้ามาศึกษาในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2549 จนกระทั่งถึงปีการศึกษา

2562 รวมระยะเวลา 13 ปี ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยให้แก่ นักศึกษาชาวจีนตามบันทึกความเข้าใจ (MOU)

สถาบันอุดมศึกษาของสาธารณรัฐประชาชนจีนแห่งแรกที่ได้ทำข้อตกลง ความร่วมมือด้านวัฒนธรรมและการศึกษาไทย-จีน คือ วิทยาลัยเทคโนโลยีการอาชีวะ หนานหนิง (Nanning College for Vocational Technology) เมืองหนานหนิง มณฑลกว่างสี โดยทั้งสองฝ่ายได้ลงนามข้อตกลง ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ เมื่อวันที่ 28 กันยายน พ.ศ. 2548 ซึ่งในช่วงเวลาดังกล่าว รองศาสตราจารย์ ดร.ประเทือง ภูมิภักทราคม เป็นอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏ นครสวรรค์ และมีผู้ช่วยศาสตราจารย์เสาวดี ธนวิภาคนนท์ คณบดีคณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ เป็นผู้ขับเคลื่อนการประสานความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัย ราชภัฏนครสวรรค์กับวิทยาลัยเทคโนโลยีการอาชีวะหนานหนิง

ต่อมาเมื่อวันที่ 8 พฤษภาคม พ.ศ. 2551 วิทยาลัยนานาชาติทาเลนต์กว่างสี (Talent International College Guangxi) เมืองชินโจว มณฑลกว่างสี ได้ประสาน ความร่วมมือด้านวิชาการและวัฒนธรรมระหว่างประเทศกับมหาวิทยาลัยราชภัฏ นครสวรรค์ ทั้งสองสถาบันได้ลงนามทำสัญญาและได้ปฏิบัติแล้ว ตามหนังสือสัญญา ความร่วมมือแลกเปลี่ยนทางวิชาการและวัฒนธรรมระหว่างประเทศ (หนังสือสัญญา ฉบับเลขที่ TICG-NSRU 08001) เกี่ยวกับการรับนักศึกษาแลกเปลี่ยนตามมาตรฐาน ของรูปแบบโครงการ “2.5+1” นับตั้งแต่เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2551 เป็นต้นมา

นอกจากนี้ยังมีมหาวิทยาลัยกว่างสี (Guangxi University) ที่ได้ประสาน ความร่วมมือทางวิชาการและวัฒนธรรมกับมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ โดยได้กำหนด แผนการเรียนการสอนในรูปแบบ 2+2 เมื่อปีพ.ศ. 2552 ทั้งนี้ มหาวิทยาลัยกว่างสี ได้ส่งนักศึกษาชาวจีนมาศึกษาสาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ เมื่อปีการศึกษา 2554

ความเป็นมาและความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยให้แก่ นักศึกษาชาวจีนตามบันทึกความเข้าใจ (MOU) ระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏ นครสวรรค์กับสถาบันอุดมศึกษาของสาธารณรัฐประชาชนจีน

สถาบันอุดมศึกษาของมณฑลกว่างสี สาธารณรัฐประชาชนจีนที่มีความร่วมมือ ด้านวิชาการและวัฒนธรรมระหว่างประเทศกับมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ตามลำดับเวลานั้นมี 3 สถาบัน ได้แก่ วิทยาลัยเทคโนโลยีการอาชีพหนานหนิง วิทยาลัยนานาชาติหาดเลนต๋องกว่างสี และมหาวิทยาลัยกว่างสี

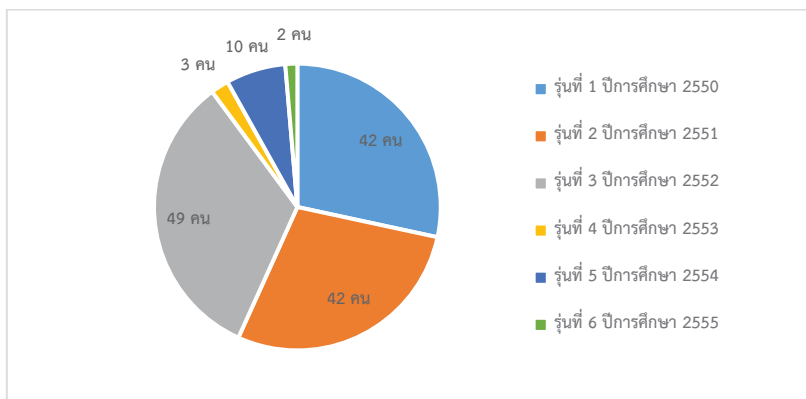
1. วิทยาลัยเทคโนโลยีการอาชีพหนานหนิง

วิทยาลัยเทคโนโลยีการอาชีพหนานหนิงเป็นสถาบันอุดมศึกษาของสาธารณรัฐ ประชาชนจีนแห่งแรกที่มีความร่วมมือด้านวิชาการและวัฒนธรรมระหว่างประเทศ กับมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ตามหนังสือข้อตกลงการแลกเปลี่ยนอาจารย์และ นักศึกษา (รูปแบบการเรียน 2+1) ระหว่างวิทยาลัยเทคโนโลยีการอาชีพหนานหนิง กับมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ เมื่อวันที่ 28 กันยายน พ.ศ. 2548 ด้วยทั้งสอง สถาบันมีข้อตกลงที่จะพัฒนาความสัมพันธ์อันดีและแลกเปลี่ยนบุคลากรทางการศึกษา ระหว่างกัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการส่งเสริมความร่วมมือด้านวัฒนธรรมและ การศึกษาไทย-จีน ภายใต้หลักการความเสมอภาคและอำนวยประโยชน์แก่กัน

การกำหนดแผนการเรียนการสอนในรูปแบบ 2+1 หมายถึง นักศึกษาชาวจีน ที่เลือกเรียนสาขาวิชาภาษาไทย ณ วิทยาลัยเทคโนโลยีการอาชีพหนานหนิงเป็น ระยะเวลา 2 ปี จากนั้นจะเดินทางไปศึกษาต่อ ณ ประเทศไทยที่มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครสวรรค์ สังกัดสาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ เป็นระยะเวลา 10 เดือนในปีที่ 3 (ระดับชั้นปีที่ 3) ทั้งนี้ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ได้รับนักศึกษาชาวจีนจากวิทยาลัยเทคโนโลยีการอาชีพหนานหนิง จำนวน 2 รุ่น คือ รุ่นที่ 1 เมื่อปีการศึกษา 2549 จำนวน 80 คน และรุ่นที่ 2 เมื่อปีการศึกษา 2550 จำนวน 50 คน รวม 130 คน โดยบรรจุรายวิชาสำคัญ ได้แก่ ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร

ภาษาอังกฤษเพื่อธุรกิจ ภาษาไทยเพื่อการโรงแรม ภาษาไทยเพื่อการท่องเที่ยว การใช้คอมพิวเตอร์ภาษาไทยและภาษาจีน ภาษาไทยเพื่อธุรกิจ การอ่านหนังสือพิมพ์ไทย และจดหมายธุรกิจภาษาไทย (รวมการเขียนจดหมายอิเล็กทรอนิกส์)

นอกจากนี้ยังมีแผนการเรียนการสอนในรูปแบบ 1+3 หมายถึง นักศึกษาชาวจีนที่เลือกเรียนสาขาวิชาภาษาไทย ณ วิทยาลัยเทคโนโลยีการอาชีวพณิชยการเป็นระยะเวลา 1 ปี จากนั้นจะเดินทางไปศึกษาต่อ ณ ประเทศไทยที่มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ สังกัดสาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ เป็นระยะเวลา 3 ปี ต่อเนื่องจนจบปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ได้รับนักศึกษาชาวจีนจากวิทยาลัยเทคโนโลยีการอาชีวพณิชยการที่เลือกการเรียนการสอนในรูปแบบ 1+3 จำนวน 6 รุ่น คือ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2550-2555 รวม 148 คน

ภาพที่ 1 จำนวนนักศึกษาชาวจีน

จากวิทยาลัยเทคโนโลยีการอาชีวพณิชยการที่เลือกการเรียนการสอนในรูปแบบ 1+3 จำนวน 6 รุ่น คือ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2550-2555

2. วิทยาลัยนานาชาติทาเลนต์กวางสี

วิทยาลัยนานาชาติทาเลนต์กวางสีเป็นสถาบันอุดมศึกษาของสาธารณรัฐประชาชนจีนแห่งที่สองที่มีความร่วมมือด้านวิชาการและวัฒนธรรมระหว่างประเทศ กับมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ตามความร่วมมือทางวิชาการของทั้งสองสถาบัน เริ่มต้นเมื่อวันที่ 8 พฤษภาคม พ.ศ. 2551 ซึ่งทั้งสองสถาบันได้ลงนามทำสัญญาและได้ปฏิบัติแล้ว ตามหนังสือสัญญาความร่วมมือแลกเปลี่ยนทางวิชาการและวัฒนธรรมระหว่างประเทศ (หนังสือสัญญาฉบับเลขที่ TICG-NSRU 08001) เกี่ยวกับการรับนักศึกษาแลกเปลี่ยนตามมาตรฐานของรูปแบบโครงการ “2.5+1” นับตั้งแต่เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2551 เป็นต้นมา

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์มีความร่วมมือแลกเปลี่ยนทางวิชาการและวัฒนธรรมระหว่างประเทศกับวิทยาลัยนานาชาติทาเลนต์กวางสี เป็นระยะเวลา ยาวนานถึง 10 ปี (พ.ศ. 2552-2562) โดยมีการกำหนดแผนการเรียนการสอนของ นักศึกษาชาวจีนของวิทยาลัยนานาชาติทาเลนต์กวางสี ที่เลือกเรียนสาขาวิชา ภาษาไทยให้เป็นไปตามข้อตกลงของทั้งสองสถาบัน ดังนี้

ปีพ.ศ. 2551 หนังสือสัญญาความร่วมมือแลกเปลี่ยนทางวิชาการและ วัฒนธรรมระหว่างประเทศ เลขที่ TICG-NSRU 08001 จัดการศึกษาในรูปแบบ 2.5+1 คือ นักศึกษาชาวจีนจะต้องศึกษาอยู่ที่วิทยาลัยนานาชาติทาเลนต์กวางสี เป็นระยะเวลา 2 ปีครึ่ง และศึกษาที่มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ เป็นระยะเวลา 1 ปี

ปีพ.ศ. 2552 หนังสือสัญญาความร่วมมือแลกเปลี่ยนทางวิชาการและ วัฒนธรรมระหว่างประเทศ เลขที่ TICG-NSRU 09001 จัดการศึกษาในรูปแบบ 2+1+1 คือ นักศึกษาชาวจีนจะต้องศึกษาอยู่ที่วิทยาลัยนานาชาติทาเลนต์กวางสี เป็นระยะเวลา 2 ปี และศึกษาที่มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ เป็นระยะเวลา 1 ปี (ชั้นปีที่ 3) โดยในปีนั้น นักศึกษาชาวจีนจะต้องสอบวัดความรู้ตามมาตรฐานและ สำเร็จการศึกษา โดยวิทยาลัยนานาชาติทาเลนต์กวางสีจะเป็นฝ่ายมอบ

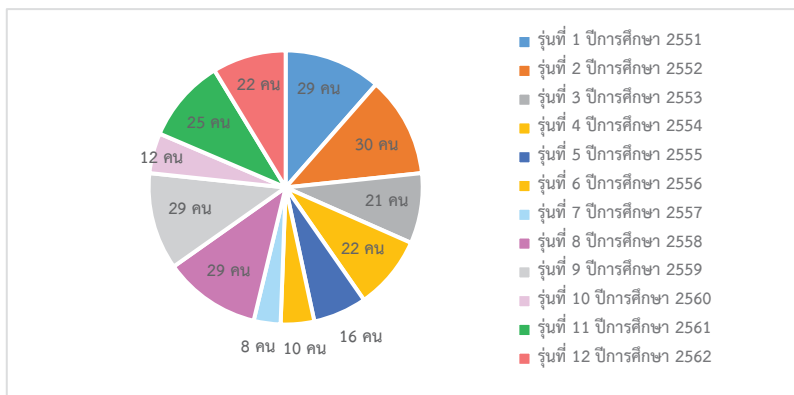

ใบประกาศนียบัตรจบการศึกษาระดับอนุปริญญาให้แก่นักศึกษาชาวจีน ทั้งนี้ ในกรณีที่นักศึกษาชาวจีนต้องการศึกษาต่อเนื่องจนจบปริญญาตรี ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ นักศึกษาชาวจีนจะต้องศึกษา ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์จนจบการศึกษา และได้รับมอบปริญญาบัตรจากมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

ปีพ.ศ. 2558 หนังสือสัญญาความร่วมมือแลกเปลี่ยนทางวิชาการและวัฒนธรรมระหว่างประเทศ เลขที่ TICG-NSRU 16001 จัดการศึกษาในรูปแบบ 2+1+1

ปีพ.ศ. 2563 บันทึกความเข้าใจ (Memorandum of Understanding) ความร่วมมือแลกเปลี่ยนทางวิชาการและวัฒนธรรมระหว่างประเทศ เลขที่ TICG-NSRU 202001 จัดการศึกษาในรูปแบบ 2+1+1

การกำหนดแผนการเรียนการสอนในรูปแบบ 2.5+1 มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ได้รับนักศึกษาชาวจีนจากวิทยาลัยนานาชาติทาเลนต์ กวางสีได้เพียง 1 รุ่นเท่านั้น คือ เมื่อปีการศึกษา 2551 จำนวน 29 คน แต่แผนการเรียนการสอนในรูปแบบ 2+1+1 เป็นที่นิยมของนักศึกษาชาวจีนมากกว่า เนื่องจากมีนักศึกษาชาวจีนจากวิทยาลัยนานาชาติทาเลนต์ กวางสีที่เลือกเรียนแผนการเรียนการสอนดังกล่าวจำนวน 12 รุ่น คือ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2551-2562 รวม 253 คน

ภาพที่ 2 จำนวนนักศึกษาชาวจีน

จากวิทยาลัยนานาชาติทาเลนต์ กวางสีที่เลือกการเรียนการสอนในรูปแบบ 2+1+1
จำนวน 12 รุ่น คือ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2551-2562

3. มหาวิทยาลัยกวางสี

ในปีการศึกษา 2552 มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ได้ทำบันทึกความเข้าใจความร่วมมือแลกเปลี่ยนทางวิชาการและวัฒนธรรมกับสถาบันการศึกษาของสาธารณรัฐประชาชนจีน เพื่อจัดการเรียนการสอนสาขาวิชาภาษาไทยเพิ่มขึ้นอีก 1 แห่ง คือ มหาวิทยาลัยกวางสี โดยมหาวิทยาลัยกวางสีได้ประสานความร่วมมือทางวิชาการกับมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ โดยการกำหนดแผนการเรียนการสอนในรูปแบบ 2+2 คือ เรียนที่มหาวิทยาลัยกวางสี เป็นเวลา 2 ปี และส่งนักศึกษาจีนไปเรียนภาษาไทยที่มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ เป็นเวลา 2 ปี และจบปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย จากมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ โดยได้ดำเนินการรับนักศึกษาจีนที่เรียนวิชาเอกภาษาไทย ที่มหาวิทยาลัยกวางสี ในปี 2552 จำนวน 60 คน ทั้งนี้ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ได้รับนักศึกษาชาวจีนจากมหาวิทยาลัยกวางสี

จำนวน 2 รุ่น คือ รุ่นที่ 1 เมื่อปีการศึกษา 2554 จำนวน 15 คน และรุ่นที่ 2 เมื่อปีการศึกษา 2555 จำนวน 13 คน รวม 28 คน

สถานภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยสำหรับนักศึกษาชาวจีนในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

ในที่นี้จะกล่าวถึงสถานภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยสำหรับนักศึกษาชาวจีนในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ อันประกอบด้วย 3 ด้านสำคัญ ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านการจัดกิจกรรม/โครงการพัฒนานักศึกษา และด้านการบริหาร และการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

1. ด้านหลักสูตร

หลักสูตรเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญในการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาไทยให้แก่ชาวต่างประเทศ องค์ประกอบสำคัญของหลักสูตรมี 4 ประเด็น ได้แก่ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร เนื้อหาสาระ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการประเมินผล เพื่อเป็นกรอบในการจัดการเรียนการสอนที่ชัดเจนและตรงเป้าหมายของหลักสูตรและผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ได้จริงมากที่สุด (สุริยวรรณ เสถียรสุนทร, 2554: 129-130) การจัดการเรียนการสอนภาษาไทยให้แก่นักศึกษาชาวจีนในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ขึ้นอยู่กับข้อตกลงในบันทึกความเข้าใจความร่วมมือแลกเปลี่ยนทางวิชาการและวัฒนธรรมระหว่างประเทศ โดยมีจุดประสงค์สำคัญของการเรียนภาษาไทย คือ เพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันและการประกอบอาชีพที่คาดหวัง ทั้งนี้ เมื่อสำเร็จการศึกษา นักศึกษาชาวจีนส่วนหนึ่งมีความคาดหวังที่จะได้ทำงานในประเทศไทย อีกทั้งมีความคุ้นชินกับวิถีชีวิตในสังคมไทยเป็นอย่างดีโดยไม่มีความกดดันเหมือนอยู่ในสังคมจีน ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่าแนวทางการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยสำหรับนักศึกษาชาวจีนในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์จะมุ่งเน้นการจัดการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative approach) เป็นหลัก

เพื่อบ่มบ่มให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันจากกิจกรรมการฝึกใช้ภาษาที่ใกล้เคียงสถานการณ์จริงมากที่สุด ซึ่งมีลักษณะเด่น คือ เน้นการสื่อสารในชีวิตจริง สอนการใช้ภาษาให้สื่อความต้องการ เน้นความหมายมากกว่ารูปแบบ ไม่กังวลความถูกต้องจนเกินไป เน้นความต้องการและความสนใจใฝ่รู้ของผู้เรียน มุ่งปฏิสัมพันธ์ที่ดี เป็นการสอนทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียนไปด้วยกัน (สมพงศ์ วิทยศักดิ์พันธุ์ 2548: 219, รุ่งฤดี แผลงศร 2560: 23 และกิงกาญจน์ บุรณสินวัฒนกุล 2561: 167)

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์มีหน้าที่จัดการศึกษาแก่นักศึกษาชาวจีน โดยมีสาขาวิชาภาษาไทยรับผิดชอบใน การจัดการเรียนการสอนตลอดหลักสูตร ทั้งนี้ ไม่ว่าจะเป็นแผนการเรียนการสอนในรูปแบบ 2+1 2+1+1 หรือ 1+3 ทั้งสองสถาบันจะมีแบบแผนการเรียนการสอนและหลักสูตรร่วมกัน อีกทั้งมีการทบทวนกระบวนการจัดการเรียนการสอน แนวทางการจัดการเรียนการสอน และมีการประเมินผลด้านการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังปรากฏในการปรับปรุงหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2563) ได้บรรจุรายวิชาในหมวดวิชาเฉพาะด้านเลือก สำหรับนักศึกษาต่างชาติ คือ ต้องเลือกเรียนรายวิชาใน กลุ่ม จ กลุ่มวิชา สำหรับนักศึกษาต่างชาติ รวมทั้งสิ้น 36 หน่วยกิต เช่น วิชา 2213426 ภาษาและวรรณกรรมเพื่อการท่องเที่ยว วิชา 2213103 ภาษาไทย สำหรับชาวต่างประเทศ วิชา 2213418 นิทานไทย วิชา 2214212 การแปลเบื้องต้น วิชา 2214213 การแปลแบบล่าม วิชา 2213233 ภาษากับการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม วิชา 2213234 การใช้ภาษาในชีวิตประจำวัน วิชา 2213404 สำนวนไทย วิชา 2213616 อวัจนภาษาในสังคมไทย วิชา 2213234 ภาษาไทยในงานอุตสาหกรรมและโลจิสติกส์ วิชา 2213235 ภาษาไทยเพื่อธุรกิจบริการ

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการประเมินผลสำหรับนักศึกษาชาวจีนจะมุ่งเน้นที่ใช้ภาษาให้ได้ผล เน้นการวัดผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนนั้นสามารถทำอะไรได้บ้าง รวมทั้งการสร้างสื่อการสอนในลักษณะมุ่งเน้นผลของงาน

2. ด้านการจัดกิจกรรม/โครงการพัฒนานักศึกษา

ประสิทธิภาพในการเรียนการสอนภาษาไทยสำหรับนักศึกษาชาวจีนในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ไม่ใช่เฉพาะการสื่อสารภายในชั้นเรียนระหว่างผู้สอนและผู้เรียนเท่านั้น กิจกรรมเสริมทักษะในการใช้ภาษาไทยของผู้เรียนนอกชั้นเรียนก็มีส่วนสำคัญอย่างมาก เนื่องจากกิจกรรมนอกชั้นเรียนจะทำให้ผู้เรียนได้ฝึกฝน และแก้ไขปัญหาการสื่อสารต่าง ๆ ที่ได้เรียนรู้มา รวมทั้งเป็นการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมระหว่างเจ้าของภาษากับผู้เรียนได้เป็นอย่างดี ประกอบกับมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ตั้งอยู่ในเขตชุมชนเมืองนครสวรรค์ จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่จะสร้างการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมของชุมชนที่นักศึกษาจีนทุกคนเข้าถึงได้ ทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และจดจำเกี่ยวกับวัฒนธรรมและสังคมของเจ้าของภาษาได้เพิ่มเติมจากการเรียนในชั้นเรียน ซึ่งน่าจะเป็นแรงจูงใจในการเรียนได้มากยิ่งขึ้น รวมทั้งสร้างความสัมพันธ์อันแน่นแฟ้นให้เกิดขึ้น

สาขาวิชาภาษาไทยเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบจัดกิจกรรม/โครงการพัฒนานักศึกษาชาวจีนอย่างเหมาะสมและครบถ้วน เช่น โครงการเตรียมความพร้อมให้แก่ นักศึกษาตามแผน ได้แก่ กิจกรรมปฐมนิเทศนักศึกษาใหม่ กิจกรรมปรับพื้นฐานความรู้ภาษาไทย กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาทักษะชีวิต กิจกรรมการเตรียมความพร้อมสู่โลกการทำงาน กิจกรรมอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสมัครงาน กิจกรรมอบรมคอมพิวเตอร์เพื่อนำเสนอสารภาษาไทย กิจกรรมอบรมทักษะการทำงานก่อนฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมบูรณาการเรียนการสอนเสริมหลักสูตร ด้านศิลปวัฒนธรรมไทย เช่น กิจกรรมทัศนศึกษา กิจกรรมร้อยมาลัย ทำกระทง

กิจกรรมทำอาหารไทย ขนมไทย เพื่อการเรียนรู้ภาษา ประวัติศาสตร์ สังคม และ วัฒนธรรมไทย อีกทั้งกิจกรรมการประกวดแข่งขันของนักศึกษาจีน เช่น การแข่งขัน สุนทรพจน์ภาษาไทยอุดมศึกษานานาชาติ งานกีฬาและวัฒนธรรมนักศึกษานานาชาติ กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ

3. ด้านการบริหารและการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ นครสวรรค์

ตลอดระยะเวลา 13 ปี (พ.ศ. 2549-2562) การบริหารและการจัดการศึกษา สำหรับนักศึกษาชาวจีนในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ จะดำเนินงานในรูปแบบ โครงการจัดการศึกษาตามความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏ นครสวรรค์กับสถาบันอุดมศึกษาของสาธารณรัฐประชาชนจีน โดยการจัดทำกิจกรรม ในโครงการนั้นให้เป็นไปตามแผนงบประมาณประจำปี ทั้งนี้จะมีคณะกรรมการ ดำเนินงานในโครงการ ตามระเบียบมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ว่าด้วยการจัด การศึกษาและการรับ-จ่ายเงิน ตามโครงการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรีตาม ความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยกับสถาบันการศึกษาต่างประเทศ เพื่อให้การดำเนินงานภายใต้กรอบและแนวทางความร่วมมือบันทึกความเข้าใจ ฯ

การดำเนินงานของคณะกรรมการในโครงการความร่วมมือทางวิชาการ จะดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร การรับนักศึกษาที่เข้าเรียนตามโครงการ การจัดการเรียนการสอน การโอนหรือยกเว้นการเรียนเป็นรายวิชา การจัดอาจารย์ ที่ปรึกษาให้แก่นักศึกษาตามโครงการ การวัดและประเมินผล การอนุมัติผลการศึกษา การอนุมัติการให้ปริญญาและกิจการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ถือว่าเป็นหน่วยงานแรกของมหาวิทยาลัย ราชภัฏนครสวรรค์ที่ได้ดำเนินการรับนักศึกษาจีนเข้ามาศึกษาในหลักสูตร ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย โดยมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ให้การส่งเสริม และสนับสนุนในการจัดกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการประชุมหารือ

การต่อสัญญา ความร่วมมือแลกเปลี่ยนทางวิชาการและวัฒนธรรมระหว่างประเทศ ภายใต้โครงการการสร้างเครือข่ายกับมหาวิทยาลัยและองค์กรในระดับชาติและนานาชาติ เพื่อยกระดับคุณภาพของมหาวิทยาลัยสู่มาตรฐานสากลมาโดยตลอด

โครงการความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ กับวิทยาลัยเทคโนโลยีการอาชีวพณิชยการหนึ่งที่มีการแลกเปลี่ยนอาจารย์สอนภาษาไทย ให้แก่นักศึกษาจีน ณ วิทยาลัยเทคโนโลยีการอาชีวพณิชยการหนึ่ง เมืองหนานหนิง สาธารณรัฐประชาชนจีน ภาคการศึกษาละ 1 คน ตั้งแต่เดือนกันยายน พ.ศ. 2549 จนถึงเดือนมกราคม พ.ศ. 2553 มีอาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ที่เดินทางไปสอนภาษาไทยให้นักศึกษาจีนตามโครงการฯ จำนวน 5 คน

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ได้สร้างเครือข่ายความร่วมมือแลกเปลี่ยนทางด้านวิชาการและวัฒนธรรมกับสถาบันอุดมศึกษาในสาธารณรัฐประชาชนจีนอย่างต่อเนื่อง โดยการจัดส่งคณะผู้แทนไปเยี่ยมเยียนกันและกันอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2552-2562 เพื่อกระชับความสัมพันธ์และมิตรภาพที่ดีต่อกัน

ทั้งนี้ สถาบันการศึกษาของสาธารณรัฐประชาชนจีนที่ได้ดำเนินการจัดการศึกษาตามความร่วมมือและเปลี่ยนด้านวิชาการและวัฒนธรรมกับมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์อย่างต่อเนื่อง คือ วิทยาลัยนานาชาติทาเลนต์กวางสี โดยหนังสือสัญญาความร่วมมือแลกเปลี่ยนทางวิชาการและวัฒนธรรมระหว่างประเทศ เลขที่ TICG-NSRU 16001 เป็นหนังสือสัญญาความร่วมมือแลกเปลี่ยนทางวิชาการและวัฒนธรรมระหว่างประเทศ ฉบับล่าสุดที่ทั้ง 2 สถาบันการศึกษาได้ดำเนินการมาตั้งแต่เดือนเมษายน 2559 (มีผลระยะเวลา 4 ปี) ตามสัญญาฯ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์จึงได้ดำเนินจัดกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการประชุมหารือ การต่อสัญญา ความร่วมมือแลกเปลี่ยนทางวิชาการ และวัฒนธรรมระหว่างประเทศ ระหว่างวิทยาลัยนานาชาติทาเลนต์ กวางสี สาธารณรัฐประชาชนจีนกับ มหาวิทยาลัย

ราชภัฏนครสวรรค์ ประเทศไทย เมื่อวันที่ 3 ธันวาคม พ.ศ. 2562 ณ ห้องประชุมดุสิตา อาคาร 14 ชั้น 2 อนึ่ง จากการหารือการต่ออายุบันทึกความเข้าใจความร่วมมือแลกเปลี่ยนทางวิชาการและวัฒนธรรมระหว่างประเทศของทั้งสองสถาบัน รวมทั้งบทวนและยกระดับความร่วมมือให้เข้มข้นมากยิ่งขึ้น จึงได้มาซึ่งบันทึกความเข้าใจความร่วมมือแลกเปลี่ยนทางวิชาการและวัฒนธรรมระหว่างประเทศ เลขที่ TICG-NSRU 202001 โดยได้จัดทำขึ้น 3 ฉบับ โดยเป็นฉบับภาษาอังกฤษ 1 ฉบับ ภาษาไทย 1 ฉบับ และภาษาจีน 1 ฉบับ เพื่อให้ให้อธิการบดีทั้งสองสถาบันเป็นผู้ลงนาม และเก็บไว้เป็นหลักฐานในการดำเนินโครงการความร่วมมือแลกเปลี่ยนทางวิชาการและวัฒนธรรมระหว่างประเทศ ระหว่างวิทยาลัยนานาชาติหาดลัดดาภิเษก กับมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ต่อไป

ตามบันทึกความเข้าใจเกี่ยวกับการรับนักศึกษาจีนแลกเปลี่ยนในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (แบบ 2+1+1) ซึ่งคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์มีหน้าที่จัดการศึกษาให้แก่ นักศึกษา กลุ่มดังกล่าวเป็นระยะเวลา 2 ปี (ชั้นปีที่ 3 และปีที่ 4) นับตั้งแต่เดือน เมษายน พ.ศ. 2563 เป็นต้นไปนั้น แต่เนื่องด้วยสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ตั้งแต่ช่วงต้นปีพ.ศ. 2563-2564 สาธารณรัฐประชาชนจีนประกาศปิดประเทศและได้ออกมาตรการควบคุมโรคอย่างเข้มงวด อีกทั้งกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) ได้ออกประกาศ เรื่องมาตรการและการเฝ้าระวังการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จำนวน 5 ฉบับ ตามที่คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบมาตรการเร่งด่วนในการป้องกันวิกฤตการณ์จากโรคโควิด 19 โดยประกาศทั้ง 5 ฉบับครอบคลุมเนื้อหาเรื่องการให้มหาวิทยาลัยทุกแห่งหยุดการเรียนการสอนแบบปกติ และปรับเป็นการเรียนการสอนแบบออนไลน์ทั้งหมด การเลื่อนพิธีประสาทปริญญาบัตร รวมทั้งการปฏิบัติงานที่บ้านของบุคลากรในสังกัด กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (กระทรวงการ

อุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, 2563) จึงทำให้ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ไม่สามารถรับนักศึกษาจีนแลกเปลี่ยนที่ประสงค์จะศึกษาต่อในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทยได้ในปีการศึกษา 2563 จึงส่งผลกระทบต่อการบริหารและการจัดการศึกษาตามความร่วมมือแลกเปลี่ยนด้านวิชาการและวัฒนธรรมระหว่างวิทยาลัยนานาชาติทาเลนต์กวาสกีกับมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ จนกระทั่งถึงปีพ.ศ. 2566 บันทึกความเข้าใจดังกล่าวได้หมดอายุและไม่ได้ต่ออายุบันทึกความเข้าใจ เพื่อให้สามารถเปิดรับนักศึกษาจีนได้ในปีการศึกษา 2567

สรุป

จากข้อมูลทีกล่าวนมาเป็นลำดับ หากพิจารณาด้านการบริหารและการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ จะสังเกตเห็นได้อย่างชัดเจนว่า การสื่อสารที่เชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างสองสถาบันเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องด้วยการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยสำหรับนักศึกษาชาวจีนในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ตามบันทึกความเข้าใจ (MOU) ของทั้งสองสถาบันจำเป็นต้องประสานงานให้ความช่วยเหลือทางวิชาการ รวมทั้งแสดงความร่วมมือทางวิชาการและวัฒนธรรมระหว่างประเทศระหว่างกัน เพื่อส่งเสริมความเข้าใจของทั้งสองสถาบันให้เกิดความหนักแน่นและความมั่นคงต่อกัน โดยอยู่บนพื้นฐานหลักการของความเสมอภาค เคารพให้ความสำคัญซึ่งกันและกัน และเอื้ออำนวยประโยชน์ต่อกัน เช่น การแลกเปลี่ยนอาจารย์/นักวิชาการ และนักศึกษาในการพัฒนาวิชาการ การวิจัย และวัฒนธรรมระหว่างประเทศ อีกทั้งติดตามและประเมินผลการดำเนินการแลกเปลี่ยนตามโครงการต่าง ๆ ของทั้งสองสถาบันอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้เกิดความร่วมมือกันอย่างเป็นมิตรภาพที่ดีต่อกันอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งเพื่อให้มีแนวทางการประสานความร่วมมือและการร่วมดำเนินการที่ชัดเจนตามความประสงค์ร่วมกัน

ปัจจุบันมีธุรกิจจีนจำนวนมากเข้ามาลงทุนในประเทศไทย และต้องการบุคลากรที่ใช้ภาษาจีนและภาษาไทยได้เป็นอย่างดี ซึ่งเป็นโอกาสสำคัญสำหรับนักศึกษาชาวจีนที่มาศึกษาต่อในประเทศไทย (Wealth Me Up, 2563) ทั้งนี้ กุลนรี นุกิจรังสรรค์ และคณะ (2564: 27) ได้กล่าวว่า นักศึกษาจีนที่เข้ามาศึกษาในประเทศไทยมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยแต่ละปีจะมีนักศึกษาจีนครองสัดส่วนถึงเกือบครึ่งหนึ่งของจำนวนนักศึกษาต่างชาติ จากการอ้างอิงข้อมูลล่าสุดของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (วันที่ 21 มีนาคม 2567) ระบุว่า ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2566 มีจำนวนนักศึกษาชาวจีนทุกระดับปริญญา จำนวน 23,770 คน (ไทยพีบีเอส (Thai PBS), 2567) การขยายตัวของนักศึกษาชาวจีนในประเทศไทยดังกล่าวส่งผลดีในด้านการสร้างรายได้ให้แก่ประเทศไทยเป็นจำนวนเงินหลักพันล้านบาทต่อปี และยังส่งผลดีต่อประเทศไทยในเรื่องการเผยแพร่ภาษาและวัฒนธรรมไทย การกระชับความสัมพันธ์ไทย-จีน รวมถึงการเพิ่มบทบาทของประเทศไทยในภูมิภาคอาเซียน

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (2563, 23 มีนาคม).

ประกาศมาตรการและการเฝ้าระวังการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโรคโควิด-19 (ฉบับที่ 1-5).

<https://www.mhesi.go.th/index.php/news-and-announce-all/news-all/1142-2019-19-1-5.html>

กึ่งกาญจน์ บุรณสินวัฒนกุล. (2562). กลวิธีการสอนภาษาไทยเพื่อการสื่อสารสำหรับ

ผู้เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ. *วารสารศิลปศาสตร์*, 8(2), 164-178.

กุลนรี นุกิจรังสรรค์ และคณะ. (2564). **การศึกษาเบื้องต้นว่าด้วยนักศึกษาจีนในไทย.** สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.).

ไทยพีบีเอส (Thai PBS). (2567, 9 กันยายน). มุมกลับ “HUB การศึกษา”

ชาวต่างชาติ แห่เรียนมหาวิทยาลัยไทย. <https://www.thaipbs.or.th/news/content/343985>

รุ่งฤดี แผลงศร. (2560). **ศาสตร์การสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ.**

สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงปักกิ่ง. (2563). **ความสัมพันธ์ไทย-จีน.**

<https://thaiembbeij.org/th/republic-of-china/thai-relations-china>

สมเกียรติ คูทวีกุล และสุชาธิรัตน์ ศศิพัฒน์วงศ์. (2554). ข้อผิดพลาดในหนังสือเรียน

ภาษาไทยสำหรับผู้พูดภาษาจีนที่ผู้เรียบเรียงไม่ใช่เจ้าของภาษาเฉพาะที่เผยแพร่ในประเทศไทย ช่วงพ.ศ. 2540-พ.ศ. 2551. *วารสาร BU Academic Review*, 10(1), 174-179.

สมพงษ์ วิทย์ศักดิ์พันธุ์. (2548). การสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ. *วรรณ*

วิทัศน์, 5, 215–261. <http://doi.org/10.14456/vannavidas.2005.10>

สุรีย์วรรณ เสถียรสุคนธ์. (2554). การสอนภาษาไทยให้แก่นักศึกษาชาวจีน: สภาพ
ปัญหา และแนวทางแก้ไข. วารสารมนุษยศาสตร์, 18(1), 127-140.
Wealthmeup. (2563, 22 พฤษภาคม). 5 เหตุผล คนจีนมาเรียนไทย.
<https://wealthmeup.com/20-05-22-thai>

กลยุทธ์การบริหารทรัพยากรมนุษย์ในยุคดิสรัปชัน

Human Resource Management Strategies in Disruption

วชิรวัชร งามละม่อม^{*1}

Wachirawachr Ngamlamom^{*1}

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลัก เพื่อมุ่งเน้นการวิเคราะห์กลยุทธ์การบริหารทรัพยากรมนุษย์ในยุคดิสรัปชัน โดยศึกษาถึงปัญหาความท้าทายขององค์กรที่ต้องเผชิญในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีสมัยใหม่ วัฒนธรรมองค์กร และการแข่งขันของตลาดแรงงานในองค์กรภาครัฐ เพื่อให้องค์กรเติบโตอย่างยั่งยืนและมีประสิทธิภาพ โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา ผลจากการศึกษาวิเคราะห์พบว่า การบริหารทรัพยากรมนุษย์ในยุคดิสรัปชันต้องปรับตัวอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ เพื่รองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง กลยุทธ์สำคัญ คือ การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการทรัพยากรมนุษย์ โดยเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการข้อมูล การประเมินผล และการวางแผนกลยุทธ์ นอกจากนี้การพัฒนาวัฒนธรรมองค์กรให้ยืดหยุ่นและเปิดกว้างต่อการเปลี่ยนแปลง ช่วยให้พนักงานปรับตัวและเรียนรู้ สร้างความพึงพอใจและประสิทธิภาพในการทำงาน รวมทั้งการสร้างกลยุทธ์การสรรหาและการรักษาพนักงานที่มีประสิทธิภาพเป็นอีกหนึ่งปัจจัยสำคัญในสภาวะการแข่งขันสูง องค์กรต้องมีวิธีการชัดเจนในการดึงดูดและรักษาพนักงานที่มีคุณค่า โดยการเสนอค่าตอบแทนและสวัสดิการที่เหมาะสม รวมถึงการสร้างโอกาสในการพัฒนาตนเองสำหรับการวางแผนและการปรับกลยุทธ์ตามสถานการณ์ องค์กร

^{*}Corresponding author, e-mail: aood_0231@hotmail.com

¹ อาจารย์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

¹ Lecturer, Faculty of Humanities and Social Sciences, Muban Chom Bueng Rajabhat University

ต้องมีความสามารถในการปรับตัวและตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงได้อย่างรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ ซึ่งการนำกลยุทธ์มาปรับใช้ต้องสอดคล้องกับภาวะการณ์ โดยจะช่วยให้องค์กรสามารถปรับตัวและเติบโตได้อย่างยั่งยืน โดยกลยุทธ์ไม่เพียงแต่ช่วยให้้องค์กรตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงได้อย่างรวดเร็ว แต่ยังรักษาความสามารถในการแข่งขันที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาได้อย่างเหมาะสม

คำสำคัญ: กลยุทธ์ การบริหาร ทรัพยากรมนุษย์ การบริหารทรัพยากรมนุษย์ ดิสรัปชัน

Abstract

This study has the main objective and focus on document analysis. By studying and analyzing human resource management strategies in the era of disruption, It focuses on studying the challenges organizations face in adapting to modern technological changes, organizational culture and labor market competition in public sector organizations. In order for the organization to grow sustainably and efficiently. Using content analysis methods. The results of the analytical study found that, Human resource management in the era of disruption must adapt quickly and efficiently to support continuous change. Important strategies include the use of technology in human resource management. by information technology and data analysis tools to help increase efficiency in data management, evaluation, and strategic planning. In addition, developing an organizational culture that is flexible and open to change. Help employees adapt and learn better. Create satisfaction and efficiency in working, including creating effective recruitment and retention strategies, is another important factor in a highly competitive environment. Organizations must have clear methods for attracting and retaining valuable employees. By offering appropriate compensation and benefits Including creating opportunities for self- development for planning and adjusting strategies

according to the situation Organizations must have the ability to adapt and respond to change quickly and efficiently. The implementation of strategies must be consistent with the situation. It will help the organization to adapt and grow sustainably. The strategy not only helps the organization respond quickly to changes but also maintains a competitive edge that is constantly changing.

Keywords: Strategy Management Human Resources Human Resource Management Disruption

บทนำ

ยุคปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและการแข่งขันที่รวดเร็ว การบริหารทรัพยากรมนุษย์มีบทบาทสำคัญในการช่วยองค์กรปรับตัวและเติบโตอย่างยั่งยืน การประเมินสภาพการบริหารทรัพยากรมนุษย์ในยุคดิจิทัลจำเป็นต้องพิจารณาถึงการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี วัฒนธรรมองค์กร และการแข่งขันขององค์กรและตลาดแรงงานที่ก้าวขึ้นอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้กระบวนการทำงานและการดำเนินธุรกิจต้องปรับตัวอยู่ตลอดเวลา เพราะในยุคดิจิทัลที่มีการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามาช่วยในการปฏิบัติงานเพิ่มมากขึ้น เช่น ระบบปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) การวิเคราะห์ฐานข้อมูลขนาดใหญ่ ระบบอัตโนมัติ และการนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาประยุกต์ใช้ในองค์กรอย่างแพร่หลาย ซึ่งการวิเคราะห์ปัจจัยเหล่านี้จะช่วยให้เข้าใจถึงการพัฒนากลยุทธ์ที่เหมาะสมในการบริหารทรัพยากรมนุษย์ในยุคดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของพิชิต ถาวรมงคล (2562) อธิบายว่า การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีในยุคดิจิทัลเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว เช่น การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ การนำระบบอัตโนมัติมาใช้ในงานต่าง ๆ รวมถึงการใช้ปัญญาประดิษฐ์และการเรียนรู้การใช้เครื่องมือมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน ทำให้การบริหารทรัพยากรมนุษย์ต้องปรับเปลี่ยนไปเพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลง นอกจากนี้อุลริช ดี (Ulrich, D., 2016) กล่าวว่า การนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในกระบวนการการบริหารทรัพยากรมนุษย์ เช่น การใช้ระบบจัดการบุคคลและเครื่องมือการวิเคราะห์ข้อมูลช่วยเพิ่มประสิทธิภาพ

และลดค่าใช้จ่ายในการบริหารทรัพยากรมนุษย์ จะเห็นได้ว่าการบริหารทรัพยากรมนุษย์ในยุคเก่าจะเน้นการพัฒนาแบบค่อยเป็นค่อยไปและยึดติดกับรูปแบบการจัดการที่คงที่ ขณะที่ในยุคดิสรัปชันการบริหารต้องมีความยืดหยุ่นสูง เน้นการพัฒนาทักษะที่ทันสมัย การสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เปิดกว้างต่อการเปลี่ยนแปลง และการใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อปรับตัวอย่างรวดเร็ว ซึ่งตามข้อมูลจากการศึกษาของแมคคินซี และคอมพานี (McKinsey & Company, 2022) พบว่า ร้อยละ 70 ขององค์กรที่ใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ สามารถปรับตัวและแข่งขันได้ดีกว่า และการประชุมประจำปีของฟอรัมเศรษฐกิจโลก (World Economic Forum, 2020) ระบุว่า กว่าร้อยละ 50 ของพนักงาน ต้องการการฝึกอบรมทักษะใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของตลาดแรงงาน

ทั้งนี้ สิ่งที่ทำให้ยุคดิสรัปชันแตกต่างจากการเปลี่ยนแปลงในอดีต คือ ความเร็วและความไม่แน่นอนของการเปลี่ยนแปลง เทคโนโลยีใหม่สามารถสร้างหรือทำลายอุตสาหกรรมและธุรกิจได้ในเวลาอันสั้น ทำให้การบริหารทรัพยากรมนุษย์ (HRM) ต้องเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย เพื่อให้สามารถสนับสนุนองค์กรในการปรับตัวและเติบโตในสภาวะแวดล้อมที่ไม่แน่นอนได้ ประกอบกับวัฒนธรรมองค์กรในยุคดิสรัปชันที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง วัฒนธรรมที่ยืดหยุ่นและเปิดกว้างต่อการเปลี่ยนแปลงจะช่วยให้พนักงานสามารถปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงได้ดีขึ้น (ธนชัย พัฒนภักดี, 2561) วัฒนธรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องจะเป็นประโยชน์ในการสร้างแรงจูงใจและรักษาบุคลากรที่มีความสามารถไว้ในองค์กร (Schein, E. H., 2017) อีกทั้งการแข่งขันในองค์กรและตลาดแรงงานที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ทำให้การสรรหาและการรักษาพนักงานที่มีความสามารถเป็นสิ่งท้าทาย (วิไลวรรณ ศิริวัฒนา, 2563) องค์กรต้องมีกลยุทธ์ที่ชัดเจนในการดึงดูดและรักษาพนักงานที่มีคุณค่า โดยการสร้างสภาพแวดล้อมการทำงานที่ดี การเสนอค่าตอบแทนและสวัสดิการที่เหมาะสม (Becker, B. E., & Huselid, M. A., 1998)

ดังนั้น จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้เขียนจึงเห็นความสำคัญของการบริหารทรัพยากรมนุษย์ในยุคดิสรัปชันที่ต้องพิจารณาถึงการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี วัฒนธรรมองค์กร และการแข่งขัน เพื่อให้สามารถปรับตัวและเติบโตอย่างยั่งยืนในยุคที่เต็มไปด้วยความท้าทายจากการวิเคราะห์ผู้เขียนชี้ให้เห็นว่าปัจจัยเหล่านี้จะช่วยในการพัฒนากลยุทธ์การบริหาร

ทรัพยากรมนุษย์ให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับยุคดิจิทัล ซึ่งต้องมีความยืดหยุ่น และเน้นการพัฒนาบุคลากรให้มีทักษะที่ทันสมัย รวมถึงการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ยืดหยุ่น เปิดกว้างต่อการเปลี่ยนแปลง และส่งเสริมการเรียนรู้และสร้างนวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง ทั้งหมดนี้必将มีความแตกต่างกันมาก จากกลยุทธ์ในอดีตที่มุ่งเน้นการพัฒนาอย่างค่อยเป็นค่อยไปและยึดติดกับรูปแบบการบริหารที่ค่อนข้างคงที่การบริหารในยุคนี้จึงต้องพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น อีกทั้งยังสร้างคุณภาพการต่อทางวิชาการผ่านข้อเสนอแนะแนวทางใหม่ในการบริหารทรัพยากรมนุษย์ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงที่ช่วยเติมเต็มช่องว่างทางวิชาการและการพัฒนาโมเดลใหม่ๆ นอกจากนี้ทำให้ผู้อ่านเข้าใจถึงผลกระทบของดิจิทัลต่อการบริหารทรัพยากรมนุษย์ พร้อมกับเรียนรู้กลยุทธ์การบริหารทรัพยากรมนุษย์ที่เหมาะสมในยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วเพื่อความสำเร็จในยุคดิจิทัล

วิธีการดำเนินการ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ใช้วิธีการวิเคราะห์เอกสาร (Documentary Research) เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ผลกระทบของกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรมนุษย์ในยุคดิจิทัล โดยเน้นเฉพาะหน่วยงานรัฐ เนื่องจากวัฒนธรรมองค์กรในแต่ละหน่วยงานมีความแตกต่างกันตามความต้องการในการพัฒนา การวิเคราะห์กลยุทธ์ที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมของภาครัฐจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง ซึ่งข้อมูลที่น่าสนใจในการศึกษานี้ เป็นข้อมูลทุติยภูมิจากแหล่งต่าง ๆ เช่น รายงานการศึกษาวิจัย เอกสารทางราชการ กฎหมาย คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี และข้อมูลออนไลน์จากอินเทอร์เน็ต ข้อมูลที่รวบรวมนี้ครอบคลุมทั้งด้านเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับผลกระทบของดิจิทัลในภาครัฐ และด้านช่วงเวลาการศึกษา โดยเน้นข้อมูลที่เผยแพร่ในช่วงระยะเวลาที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในยุคดิจิทัล โดยมีวัตถุประสงค์หลักของการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล คือ การระบุปัญหาและความท้าทายที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว เพื่อสรุปและเสนอแนะกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรมนุษย์ที่เหมาะสมกับบริบทของหน่วยงานภาครัฐในอนาคต

การวิเคราะห์แนวคิดและทฤษฎี

ในปัจจุบันยุคดิจิทัลเป็นคำที่ถูกกล่าวถึงอย่างแพร่หลายทางการบริหารจัดการ เนื่องจากเป็นช่วงเวลาและเทคโนโลยีและนวัตกรรมเข้ามาเปลี่ยนแปลงการดำเนินในองค์กร และวิธีการทำงานอย่างรวดเร็ว เพื่อให้เข้าใจที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้นของคำว่า “ยุคดิจิทัล” หมายถึง ช่วงเวลาและเทคโนโลยีและนวัตกรรมเข้ามาเปลี่ยนแปลงกระบวนการในองค์กรและวิธีการทำงาน ทำให้องค์กรต้องปรับตัวเพื่อความอยู่รอด การบริหารทรัพยากรมนุษย์ในยุคนี้จึงต้องมีความยืดหยุ่น ใช้เทคโนโลยีช่วยในการพัฒนาทักษะของบุคลากร รวมถึงสร้างสภาพแวดล้อมที่พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถแข่งขันและปรับตัวในสภาวะที่ท้าทายได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ การบริหารทรัพยากรมนุษย์ในยุคดิจิทัลต้องอาศัยทฤษฎีและแนวคิดหลายประการ เพื่อให้สามารถปรับตัวและเติบโตได้ในสภาวะที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วได้ ทั้งนี้ทฤษฎีและแนวคิดที่สำคัญ 6 ทฤษฎีได้แก่

1. แนวคิดทฤษฎีการรบกวน (Disruption Theory) ซึ่งริเริ่มโดยเคลย์ตัน เอ็ม คริสเตนเซน (Clayton M. Christensen, 1997) อธิบายถึงการที่นวัตกรรมใหม่เข้ามาแทนที่รูปแบบธุรกิจเดิม ซึ่งส่งผลต่อกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรมนุษย์ (HRM) ในยุคที่การเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีรวดเร็ว องค์กรต้องปรับตัวและพัฒนาทักษะพนักงานให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน ดังที่ศิริพงษ์ วัฒนาธร (2562) ได้เน้นถึงความจำเป็นในการพัฒนาทักษะใหม่ๆ เพื่อให้ทันต่อเทคโนโลยี ในขณะเดียวกัน จอช เบอร์ซิน (Josh Bersin, 2019) ได้กล่าวถึงการลงทุนในการพัฒนาทักษะเป็นกลยุทธ์หลักในการเตรียมความพร้อมขององค์กรในยุคดิจิทัล

นอกจากนี้ การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารทรัพยากรมนุษย์ ยังเป็นอีกปัจจัยสำคัญที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน เช่น การนำปัญญาประดิษฐ์มาประยุกต์ใช้ในการคัดสรรบุคลากรและพัฒนาทักษะ โทมัส เอช ดาเวนพอร์ต (Thomas H. Davenport, 2018) ได้ชี้ให้เห็นถึงการนำ AI ในการบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์ที่สามารถช่วยองค์กรทำงานได้มีประสิทธิภาพ ซึ่งตรงกับงานวิจัยของวรารณ สุขสำราญ (2563) ที่ได้วิจัยเกี่ยวกับการนำ AI มาใช้ในการคัดเลือกบุคลากรในประเทศไทยได้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

องค์กรจำเป็นต้องมีวัฒนธรรมองค์กรที่ยืดหยุ่นและส่งเสริมนวัตกรรม ซึ่งเอ็ดการ์ ไชน์ (Edgar Schein, 2017) ได้เน้นถึงการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ส่งเสริมนวัตกรรม ในขณะที่ทิมมอล จินตกานนท์ (2564) เน้นการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ยืดหยุ่นในประเทศไทยให้เกิดความเหมาะสมในการบริหารขององค์กร ทั้งนี้ การบริหารความหลากหลาย ช่วยส่งเสริมนวัตกรรมและแก้ปัญหาซับซ้อน ดังที่เกียร์ต ฮอฟสตีเตอร์ (Geert Hofstede, 2001) ได้เน้นย้ำถึงความสำคัญของการบริหารจัดการความหลากหลาย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุทธิเกียรติ จันทรแก้ว (2561) ที่ได้ศึกษาเรื่องนี้ในบริบทขององค์กรไทยที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม

สรุป ทฤษฎีที่สนับสนุนและกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรมนุษย์ในยุคดิจิทัล มีความเชื่อมโยงกันในหลายด้าน โดยเน้นไปที่การปรับตัว การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการสร้าง วัฒนธรรมที่ยืดหยุ่น และการบริหารจัดการความหลากหลายให้สอดคล้องกับ ความเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบัน

2. ทฤษฎีการปรับตัว กล่าวถึงความสามารถขององค์กรในการตอบสนองและ ปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง เช่น การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี เศรษฐกิจ และสังคม ที่ช่วยให้องค์กรสามารถเผชิญกับความท้าทายและโอกาสใหม่ๆ ได้ (Ulrich, D., 2016)

3. ทฤษฎีการเรียนรู้ขององค์กร เน้นถึงความสำคัญของการเรียนรู้และการพัฒนา ทักษะใหม่ ๆ ของพนักงานในองค์กร (Senge, P. M., 2006) การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ช่วยให้องค์กรสามารถปรับตัวและเติบโตได้ในยุคดิจิทัล โดยการส่งเสริมวัฒนธรรม การเรียนรู้และการพัฒนาตนเอง (ธนชัย พัฒนภักดี, 2561)

4. ทฤษฎีการมีส่วนร่วมของพนักงาน เน้นการมีส่วนร่วมของพนักงานเป็นปัจจัย สำคัญที่ช่วยให้องค์กรสามารถรักษากำลังความสามารถไว้ได้ (วิไลวรรณ ศิริวัฒนา, 2563) นอกจากนี้คานัน ดับเบิลยู เอ (Kahn, W. A., 1990) กล่าวถึงความสำคัญของการสร้าง สภาพแวดล้อมการทำงานที่ดี การให้โอกาสในการพัฒนาตนเอง และการเสนอค่าตอบแทน และสวัสดิการที่เหมาะสม เพื่อเพิ่มความพึงพอใจและความจงรักภักดีของพนักงาน

5. ทฤษฎีระบบการจัดการทรัพยากรมนุษย์ โดยใช้ระบบการจัดการทรัพยากร มนุษย์ (Human Resource Management Systems Theory: HRM Systems) และเครื่องมือ

การวิเคราะห์ข้อมูลช่วยเพิ่มประสิทธิภาพ (พิชิต ปัญญาประเสริฐ, 2562) เพราะการใช้เทคโนโลยีในการจัดการข้อมูลพนักงาน การประเมินผล และการวางแผนกลยุทธ์จะช่วยลดค่าใช้จ่ายและเพิ่มความแม่นยำในการตัดสินใจ (Becker, B. E., & Huselid, M. A., 1998)

6. ทฤษฎีการพัฒนาทักษะและสมรรถนะเน้นถึงความสำคัญของการพัฒนาทักษะและสมรรถนะของพนักงานให้สอดคล้องกับความต้องการขององค์กรในยุคดิจิทัล (Ulrich, D., 2016) การฝึกอบรมและพัฒนาทักษะใหม่ๆ ที่จำเป็นต่อการทำงานในอนาคตเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้องค์กรสามารถปรับตัวและเติบโตได้ (Schein, E. H., 2017)

สรุปได้ว่า กลยุทธ์การบริหารทรัพยากรมนุษย์ในยุคดิจิทัลต้องอาศัยการปรับตัว การเรียนรู้ การมีส่วนร่วม การใช้เทคโนโลยีในการจัดการทรัพยากรมนุษย์และการพัฒนาทักษะและสมรรถนะ ทฤษฎีเหล่านี้ช่วยให้องค์กรสามารถเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงและโอกาสใหม่ ๆ ในยุคดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในยุคดิจิทัลที่การเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง การบริหารทรัพยากรมนุษย์จำเป็นต้องมีกลยุทธ์ที่ทันสมัยและยืดหยุ่น เพื่อตอบสนองต่อความท้าทายใหม่ ๆ แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารทรัพยากรมนุษย์ในยุคนี้ ได้แก่

1. การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการทรัพยากรมนุษย์

เทคโนโลยีสารสนเทศมีบทบาทสำคัญในการบริหารทรัพยากรมนุษย์ (HRM) โดยมีการนำมาใช้ในหลายด้าน เช่น ระบบการจัดการทรัพยากรมนุษย์และเครื่องมือการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการข้อมูลพนักงาน การประเมินผล และการวางแผนกลยุทธ์ในการบริหารทรัพยากรมนุษย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งระบบการจัดการทรัพยากรมนุษย์เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้องค์กรจัดการข้อมูลอย่างเป็นระบบ (วชิรวัชร งามละม่อม, 2565) ระบบการจัดการข้อมูลจะช่วยลดความซับซ้อนและลดเวลารวมทั้งเพิ่มความแม่นยำในการจัดการข้อมูล (พิชิต ปัญญาประเสริฐ, 2562) ทำให้องค์กรสามารถติดตามและวิเคราะห์ข้อมูลพนักงานได้ง่ายขึ้น ส่งผลให้กระบวนการทำงานและการตัดสินใจมีประสิทธิภาพมากขึ้น อีกทั้ง เครื่องมือวิเคราะห์ข้อมูลเป็นเทคโนโลยีสำคัญในการบริหารทรัพยากรมนุษย์ ช่วยให้ผู้บริหารวิเคราะห์แนวโน้ม ประเมินผล

และวางแผนกลยุทธ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยอิงข้อมูลที่แม่นยำและทันสมัย ซึ่งเสริมประสิทธิภาพของกลยุทธ์ (Ulrich, D., 2016)

นอกจากนี้ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ช่วยลดค่าใช้จ่ายในการจัดการข้อมูล พนักงาน เช่น การเก็บและบำรุงรักษาข้อมูลแบบดั้งเดิม ระบบ HRM และเครื่องมือวิเคราะห์ข้อมูลลดความผิดพลาดและเพิ่มความแม่นยำในการตัดสินใจ ทำให้องค์กรทำงานได้รวดเร็วและใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ (พิชิต ปัญญาประเสริฐ, 2562) ซึ่งส่งเสริมความสามารถในการแข่งขันขององค์กร

สรุป เทคโนโลยีสารสนเทศมีบทบาทสำคัญในการบริหารทรัพยากรมนุษย์ โดยใช้ระบบการจัดการทรัพยากรมนุษย์ (HRM) และเครื่องมือวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการข้อมูลพนักงาน การประเมินผล และการวางแผนกลยุทธ์ นอกจากนี้ยังช่วยลดค่าใช้จ่ายและเพิ่มความแม่นยำในการตัดสินใจ ทำให้องค์กรตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัลได้อย่างเหมาะสม ตัวอย่างเช่น บริษัท ยูนิลีเวอร์ (Unilever) ใช้ระบบ AI ในการสแกนใบสมัครและวิเคราะห์คำตอบในวิดีโอสัมภาษณ์ ซึ่งช่วยประเมินผู้สมัครได้รวดเร็วและแม่นยำ ลดเวลาคัดเลือก และเพิ่มความเป็นธรรมในกระบวนการสรรหา

2. การพัฒนาวัฒนธรรมองค์กรให้รองรับต่อการเปลี่ยนแปลง

วัฒนธรรมองค์กรที่ยืดหยุ่นและเปิดกว้างต่อการเปลี่ยนแปลง จะช่วยให้พนักงานสามารถปรับตัวได้ดีขึ้น การสร้างวัฒนธรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องจะช่วยให้พนักงานมีแรงจูงใจและสามารถพัฒนาทักษะใหม่ๆ ที่จำเป็นต่อการทำงานในอนาคต วัฒนธรรมองค์กรที่ยืดหยุ่นและเปิดกว้างต่อการเปลี่ยนแปลงเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้องค์กรสามารถปรับตัวได้อย่างมีประสิทธิภาพ การสร้างวัฒนธรรมเช่นนี้ หมายถึงการเตรียมพร้อมและยอมรับการปรับตัวในทุกสถานการณ์ ช่วยให้พนักงานไม่ยึดติดกับวิธีการหรือกระบวนการแบบเดิม ๆ สามารถปรับตัวเข้ากับเทคโนโลยีสมัยใหม่ได้ (ธนชัย พัฒนภักดี, 2561) วัฒนธรรมที่เปิดกว้างยังส่งเสริมการมีส่วนร่วมและความคิดสร้างสรรค์ภายในองค์กร โดยทำให้พนักงานรู้สึกว่าคุณค่าของตนเองมีความสำคัญ (Schein, E. H., 2017)

การส่งเสริมการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องในองค์กรเป็นสิ่งที่จำเป็นในยุคดิจิทัล การสนับสนุนให้พนักงานได้เรียนรู้และพัฒนาทักษะใหม่ ๆ อย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นผ่านการอบรมหรือการศึกษา ช่วยทำให้พนักงานพร้อมเผชิญกับการเปลี่ยนแปลง (ธนชัย พัฒนภักดี, 2561) สิ่งนี้ยังสร้างแรงจูงใจให้พนักงานรู้สึกว่ามีโอกาสเติบโตและพัฒนาในองค์กรอย่างต่อเนื่อง (Schein, E. H., 2017) นอกจากนี้ประโยชน์ของการมีวัฒนธรรมองค์กรที่ยืดหยุ่นและส่งเสริมการเรียนรู้ช่วยให้พนักงานปรับตัวได้ดียิ่งขึ้นต่อการเปลี่ยนแปลงและความท้าทาย สร้างแรงจูงใจให้มุ่งมั่นในการทำงาน และพัฒนาทักษะใหม่ ๆ ที่จำเป็น ซึ่งส่งผลดีต่อองค์กรในด้านนวัตกรรมและการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ

สรุป การสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ยืดหยุ่นและเปิดกว้างต่อการเปลี่ยนแปลงเป็นสิ่งสำคัญในยุคดิจิทัล วัฒนธรรมช่วยให้พนักงานสามารถปรับตัวได้ดี มีแรงจูงใจในการทำงานและสามารถพัฒนาทักษะใหม่ ๆ ที่จำเป็นต่อการทำงานในอนาคตได้ การส่งเสริมการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องยังช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและสร้างสรรค์นวัตกรรมในองค์กร ทั้งนี้ตัวอย่างการพัฒนาวัฒนธรรมองค์กรให้รองรับกับการเปลี่ยนแปลงได้ คือ บริษัท กูเกิล (Google) ได้สร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เน้นการเรียนรู้และการทดลอง โดยสนับสนุนให้พนักงานมีเวลาในการพัฒนาโปรเจกต์ส่วนตัว ซึ่งไม่เพียงแต่ช่วยส่งเสริมนวัตกรรมแต่ยังช่วยให้พนักงานรู้สึกว่าตนเองมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาองค์กรและสามารถปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงได้ดียิ่งขึ้น

3. การสร้างกลยุทธ์การสรรหาและการรักษาพนักงานที่มีประสิทธิภาพ

ในสภาพการแข่งขันที่เพิ่มขึ้นองค์กรจำเป็นต้องมีกลยุทธ์ที่ชัดเจนในการดึงดูดและรักษาพนักงานที่มีคุณค่า เพื่อให้สามารถคงความสามารถในการแข่งขันได้ องค์กรควรคำนึงถึงปัจจัยสำคัญหลายประการในการสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการทำงานของพนักงานอย่างมีประสิทธิภาพ จะเห็นได้ว่าการสร้างสภาพแวดล้อมการทำงานที่ดีเป็นหนึ่งในปัจจัยหลักที่ช่วยดึงดูดและรักษาพนักงาน สภาพแวดล้อมที่ดีควรส่งเสริมบรรยากาศการทำงานที่ทำให้พนักงานรู้สึกปลอดภัยและมีความสุข โดยเน้นความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างพนักงานและการมีส่วนร่วมในกระบวนการทำงาน การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกที่ทันสมัย

เช่น พื้นที่ทำงานที่สะดวกสบายและการสนับสนุนจากผู้บริหาร จะช่วยลดความเครียดและเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน (วิไลวรรณ ศิริวัฒนา, 2563) นอกจากนี้การเสนอคำตอบแทนและสวัสดิการที่เหมาะสม เป็นอีกปัจจัยสำคัญในการดึงดูดพนักงาน คำตอบแทนที่เหมาะสมต้องสะท้อนถึงความสามารถและผลงานของพนักงาน รวมถึงสวัสดิการเพิ่มเติม เช่น ประกันสุขภาพ ประกันชีวิต โบนัส และการลาพักร้อน สิ่งเหล่านี้ช่วยเพิ่มความพึงพอใจและความจงรักภักดีของพนักงาน (Becker, B. E., & Huselid, M. A., 1998)

ทั้งนี้ การสร้างโอกาสในการพัฒนาตนเองผ่านการจัดโปรแกรมฝึกอบรมและการพัฒนาทักษะเฉพาะทางจะช่วยให้พนักงานรู้สึกมีคุณค่าและมองเห็นโอกาสในอนาคตของตนเองในองค์กร การเลื่อนขั้นและโอกาสในการเติบโตในสายงาน ยังเป็นวิธีที่สร้างแรงจูงใจให้พนักงานทำงานอย่างเต็มที่ (วิไลวรรณ ศิริวัฒนา, 2563)

สรุป การสร้างสภาพแวดล้อมการทำงานที่ดี การเสนอคำตอบแทนและสวัสดิการที่เหมาะสม และการสร้างโอกาสในการพัฒนาตนเอง เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้องค์กรสามารถรักษาพนักงานที่มีความสามารถไว้ได้ การดำเนินการตามปัจจัยเหล่านี้ไม่เพียงแต่ช่วยลดการหมุนเวียนของพนักงาน แต่ยังส่งเสริมให้พนักงานปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพและสร้างความเจริญเติบโตให้กับองค์กรในระยะยาว ทั้งนี้ องค์กรที่ประสบความสำเร็จกับการสร้างกลยุทธ์การสรรหาและการรักษาพนักงานที่มีประสิทธิภาพ คือ บริษัท เน็ตฟลิก (Netflix) ได้นำเสนอนโยบายการทำงานที่ยืดหยุ่นและมีการจ่ายค่าตอบแทนที่สูง ซึ่งช่วยให้บริษัทสามารถดึงดูดและรักษาบุคลากรที่มีคุณภาพได้เป็นอย่างดี เน็ตฟลิก (Netflix) ยังมียุทธศาสตร์ที่ส่งเสริมให้พนักงานได้ทำงานในตำแหน่งที่ตรงกับความสามารถและความสนใจ ซึ่งทำให้พนักงานมีความผูกพันกับองค์กรและลดอัตราการลาออกของพนักงานได้เป็นอย่างดี

4. การวางแผนและการปรับกลยุทธ์ตามสถานการณ์

ในยุคที่การเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว องค์กรจำเป็นต้องมีความสามารถในการปรับตัวและตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลง การวางแผนและการปรับกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรมนุษย์ (HRM) ตามสถานการณ์จึงเป็นสิ่งสำคัญที่ไม่อาจมองข้ามได้ โดยเฉพาะ

ความสามารถในการปรับตัวขององค์กร ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่องค์กรต้องพัฒนา เพื่อให้สามารถเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี เศรษฐกิจ และสังคมได้อย่างต่อเนื่อง ความสามารถในการปรับตัวนี้ไม่เพียงเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงภายในองค์กร แต่ยังการเปลี่ยนแปลงภายนอกองค์กรด้วย (พิชิต ปัญญาประเสริฐ, 2562) องค์กรที่มีความสามารถในการปรับตัวที่ดีจะสามารถมองเห็นโอกาสในการพัฒนาธุรกิจใหม่ๆ และสามารถจัดการกับความท้าทายที่เกิดขึ้นได้ (Ulrich, D., 2016)

การวางแผนกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรมนุษย์เป็นกระบวนการสำคัญที่ช่วยเตรียมความพร้อมและกำหนดทิศทางการบริหารทรัพยากรมนุษย์ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น (วิไลวรรณ ศิริวัฒนา, 2563) กลยุทธ์ที่ดีจะต้องมีการประเมินสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ การวิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อนขององค์กร รวมถึงการวางแผนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อย่างต่อเนื่อง การวางแผนที่มีประสิทธิภาพ จะช่วยให้องค์กรสามารถจัดการกับความท้าทายและโอกาสที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Ulrich, D., 2016)

สุดท้าย การตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลง เป็นอีกหนึ่งปัจจัยของ องค์กรที่ควรพัฒนาระบบและกระบวนการทำงานที่สามารถปรับเปลี่ยนได้อย่างรวดเร็ว เช่น ระบบการจัดการทรัพยากรมนุษย์และเครื่องมือในการวิเคราะห์ข้อมูลจะช่วยให้องค์กรสามารถจัดการข้อมูลพนักงานและการตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ (พิชิต ปัญญาประเสริฐ, 2562) การตอบสนองที่รวดเร็วจะทำให้องค์กรสามารถแข่งขันในตลาดได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Ulrich, D., 2016)

สรุป การวางแผนและการปรับกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรมนุษย์ตามสถานการณ์เป็นสิ่งสำคัญในยุคดิจิทัลนี้ องค์กรต้องมีความสามารถในการปรับตัวและตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งต้องอาศัยการวางแผนกลยุทธ์ที่ดี ความสามารถในการปรับตัว การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการตอบสนองอย่างรวดเร็วต่อการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้สามารถเผชิญกับความท้าทายและหาโอกาสในการพัฒนาได้ ทั้งนี้ องค์กรที่ประสบความสำเร็จกับการวางแผนและการปรับกลยุทธ์ตามสถานการณ์ เช่น ในช่วงวิกฤตการณ์ COVID-19 บริษัท ไอบีเอ็ม (International Business Machines

Corporation: IBM) ได้ปรับกลยุทธ์การทำงานโดยเปลี่ยนไปสู่การทำงานทางไกลโดยการใช้นวัตกรรมใหม่ ๆ ให้กับพนักงาน เพื่อตอบสนองต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การวางแผนที่ยืดหยุ่นและการเตรียมความพร้อมล่วงหน้า ทำให้ IBM สามารถรักษาประสิทธิภาพการทำงานและลดผลกระทบจากการระบาดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากเนื้อหาที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า การบริหารทรัพยากรมนุษย์ในยุคดิจิทัลต้องพิจารณาหลายประเด็นสำคัญ ได้แก่ การนำเทคโนโลยีมาปรับใช้ การสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ยืดหยุ่น การสร้างสภาพแวดล้อมการทำงานที่ดี การดึงดูดและรักษากำลังคนที่มีคุณค่า การวางแผนและปรับกลยุทธ์ตามสถานการณ์ รวมถึงการพัฒนาวัฒนธรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ การมีกลยุทธ์ที่ชัดเจนในการดึงดูดและรักษากำลังคนจะช่วยให้องค์กรสามารถแข่งขันและเติบโตได้อย่างยั่งยืนในยุคที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

นอกจากนี้ การวิเคราะห์กรณีตัวอย่างในแต่ละประเด็นชี้ให้เห็นว่า กลยุทธ์การบริหารทรัพยากรมนุษย์ในยุคดิจิทัลต้องการการปรับตัวที่รวดเร็วและยืดหยุ่นมากขึ้น การใช้เทคโนโลยี การพัฒนาวัฒนธรรมองค์กรที่เปิดกว้าง การสรรหาและรักษากำลังคนอย่างมีประสิทธิภาพ และการวางแผนที่ปรับตามสถานการณ์ได้ ล้วนจำเป็นต่อการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและการเติบโตอย่างยั่งยืนในยุคแห่งความท้าทาย

บทสรุป

กลยุทธ์การบริหารทรัพยากรมนุษย์เกี่ยวข้องกับการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการทรัพยากรมนุษย์ การพัฒนาวัฒนธรรมองค์กรให้รองรับการเปลี่ยนแปลง การสร้างกลยุทธ์การสรรหาและการรักษากำลังคนที่มีประสิทธิภาพ และการวางแผนและการปรับกลยุทธ์ตามสถานการณ์ สาระสำคัญของกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรมนุษย์ในยุคดิจิทัล ได้แก่

1. การนำเทคโนโลยีสารสนเทศและเครื่องมือการวิเคราะห์ข้อมูลมาใช้ในการจัดการทรัพยากรมนุษย์เป็นแนวทางสำคัญที่มีการศึกษาวิจัยอย่างต่อเนื่อง ซึ่งพบว่า การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการด้านต่าง ๆ เช่น

การจัดการข้อมูล การประเมินผลการปฏิบัติงาน และการวางแผนกลยุทธ์ด้านทรัพยากรมนุษย์ เช่น ระบบการจัดการทรัพยากรมนุษย์ สามารถช่วยในเรื่องการเก็บข้อมูล การวิเคราะห์แนวโน้มพฤติกรรม รวมถึงการทำนายการลาออกล่วงหน้าได้ (Stone et al., 2015) นอกจากนี้ เครื่องมือการวิเคราะห์ข้อมูลยังช่วยให้องค์กรสามารถประเมินผลการทำงานของพนักงานได้ทันเวลา (Real Time) ซึ่งนำไปสู่การปรับปรุงการวางแผนพัฒนาทักษะและความสามารถของพนักงานอย่างมีประสิทธิภาพ (Marler & Fisher, 2013) ทั้งนี้ ข้อมูลจากการวิจัยโดยสมชาย ศรีสุวรรณ (2562) พบว่า องค์กรที่ใช้ระบบสารสนเทศในการจัดการทรัพยากรมนุษย์ สามารถลดต้นทุนและเวลาที่ใช้ในการจัดการด้านบุคคลได้อย่างมีนัยสำคัญ และการใช้เทคโนโลยีในการจัดการทรัพยากรมนุษย์ยังช่วยสนับสนุนการตัดสินใจด้านกลยุทธ์ของผู้บริหารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. การพัฒนาวัฒนธรรมองค์กรให้รองรับการเปลี่ยนแปลง เป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยให้องค์กรสามารถเติบโตในยุคที่มีความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ยืดหยุ่นและเปิดกว้างต่อการเปลี่ยนแปลง ช่วยให้พนักงานสามารถปรับตัวและเรียนรู้ทักษะใหม่ ๆ ได้ดีขึ้น ซึ่งมีการศึกษาที่สนับสนุนแนวคิดนี้อย่างชัดเจน เช่น คอตเตอร์ (Kotter, 2012) พบว่าองค์กรที่สร้างวัฒนธรรมที่ยืดหยุ่นจะช่วยให้พนักงานมีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลงมากขึ้น และจะส่งผลให้การเปลี่ยนแปลงสำเร็จได้ดีกว่าองค์กรที่ไม่มีการปรับตัว นอกจากนี้การส่งเสริมการเรียนรู้และการพัฒนาทักษะใหม่ยังช่วยเพิ่มความพึงพอใจในการทำงานและเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของพนักงาน (Schein, 2010) ทั้งนี้ข้อมูลจากงานวิจัยของพิชัย สมितिโรจน์ (2563) พบว่าการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่มีความยืดหยุ่นและส่งเสริมการเรียนรู้ช่วยเพิ่มความสุขและความพึงพอใจในการทำงานของพนักงานในองค์กรไทยได้อย่างชัดเจน นอกจากนี้ ยังพบว่าความยืดหยุ่นในวัฒนธรรมองค์กรทำให้พนักงานมีแรงจูงใจในการพัฒนาตนเอง ซึ่งช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานและความสามารถในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงในระยะยาว

3. การสร้างกลยุทธ์การสรรหาและรักษาพนักงานที่มีประสิทธิภาพ ถือเป็นปัจจัยสำคัญในการรักษาความสามารถในการแข่งขันขององค์กร ท่ามกลางสภาวะการแข่งขันสูงในองค์กรภาครัฐ องค์กรที่ประสบความสำเร็จในด้านนี้ มักจะเน้นที่การเสนอค่าตอบแทน

ที่สอดคล้องกับตลาด การให้สวัสดิการที่เหมาะสม รวมถึงการสร้างโอกาสในการพัฒนาทักษะและความก้าวหน้าในสายงาน ผลการศึกษาของพลอยฮาร์ท และคิม (Ployhart & Kim, 2014) ชี้ให้เห็นว่า การสร้างกลยุทธ์ที่เน้นพัฒนาพนักงานและเสนอโอกาสในการเติบโตในอาชีพ ช่วยเพิ่มความสามารถในการดึงดูดและรักษาพนักงานที่มีคุณค่า นอกจากนี้ การสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ให้ความสำคัญกับความพึงพอใจและความเป็นอยู่ที่ดีของพนักงานยังช่วยเสริมสร้างแรงจูงใจให้พนักงานต้องการทำงานกับองค์กรในระยะยาว ทั้งนี้ ข้อมูลจากงานวิจัยของกิตติพงษ์ พงศ์ศิริ (2562) พบว่า องค์กรที่เสนอค่าตอบแทนและสวัสดิการที่เป็นธรรม รวมถึงการสร้างโอกาสในการพัฒนาทักษะใหม่ ๆ ให้พนักงานสามารถรักษาความภักดีของพนักงานในระยะยาวได้ โดยจะส่งผลให้ลดอัตราการลาออกของพนักงานลงได้อย่างมีนัยสำคัญ

4. การวางแผนและปรับกลยุทธ์ตามสถานการณ์เป็นเรื่องสำคัญในยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว องค์กรที่สามารถปรับกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรมนุษย์ (HR) ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันจะมีความได้เปรียบในการแข่งขัน จากการศึกษาของอาร์มสตรอง เอ็ม (Armstrong M., 2014) เน้นว่าการปรับกลยุทธ์ HR ตามสถานการณ์สามารถช่วยให้องค์กรตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในตลาดและสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพ การวางแผนที่ดีรวมถึงการพัฒนาแผนการดำเนินงานที่ยืดหยุ่นและสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความต้องการและสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในองค์กร นอกจากนี้ จากการศึกษาของบรูว์สเตอร์ ซี จุง ซี และสแปร์โรว์ พี (Brewster, C., Chung, C., & Sparrow, P., 2016) พบว่าองค์กรที่ใช้การวางแผนเชิงกลยุทธ์และปรับตัวอย่างรวดเร็วในด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์จะสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานและความพึงพอใจของพนักงานได้ดีขึ้น การวางแผนอย่างรอบคอบและการตอบสนองอย่างรวดเร็วต่อการเปลี่ยนแปลงในตลาดและอุตสาหกรรมช่วยให้พนักงานรู้สึกถึงความมั่นคงและการสนับสนุนจากองค์กร ซึ่งทำให้พนักงานมีแรงจูงใจในการทำงานสูงขึ้น ทั้งนี้ ข้อมูลจากงานวิจัยของรัชณี วัฒนชัย (2564) ชี้ให้เห็นว่า องค์กรที่สามารถปรับกลยุทธ์ HR ตามสถานการณ์ได้ดีมีแนวโน้มที่จะประสบความสำเร็จมากกว่าองค์กรที่ไม่สามารถปรับตัวได้

การวางแผนและการปรับกลยุทธ์อย่างเหมาะสมช่วยให้องค์กรสามารถจัดการกับความท้าทายและโอกาสที่เกิดขึ้นในตลาดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ทั้งนี้ การนำกลยุทธ์ที่สอดคล้องกับทฤษฎีดิสรัปชัน การปรับตัว การเรียนรู้ขององค์กร การมีส่วนร่วมของพนักงาน ระบบการจัดการทรัพยากรมนุษย์ และการพัฒนาทักษะ ช่วยให้องค์กรปรับตัวและเติบโตได้อย่างยั่งยืนในยุคดิสรัปชัน กลยุทธ์เหล่านี้เสริมความรวดเร็วในการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงและรักษาความสามารถในการแข่งขัน ทฤษฎีดิสรัปชันเน้นการพัฒนากลยุทธ์ที่ยืดหยุ่น ส่วนทฤษฎีการปรับตัวช่วยให้โครงสร้างองค์กรสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง และทฤษฎีการเรียนรู้ขององค์กรส่งเสริมการพัฒนาทักษะใหม่อย่างต่อเนื่อง

การใช้เทคโนโลยีในการจัดการทรัพยากรมนุษย์ช่วยให้การบริหารข้อมูลพนักงาน การประเมินผล การสรรหา และการรักษาพนักงานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยระบบอัตโนมัติและข้อมูลขนาดใหญ่ ช่วยเพิ่มความแม่นยำและลดเวลาการทำงาน การมีส่วนร่วมของพนักงานช่วยสร้างแรงจูงใจและความมุ่งมั่น ส่วนการพัฒนาทักษะให้ทันต่อความต้องการตลาดที่เปลี่ยนแปลง ทั้งด้านเทคโนโลยีและการคิดวิเคราะห์เป็นสิ่งสำคัญ การสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่สนับสนุนการเรียนรู้และการเปลี่ยนแปลง ช่วยให้การปรับตัวเป็นไปอย่างราบรื่น การมีกลยุทธ์การสรรหาและรักษาพนักงานที่เน้นความพึงพอใจและการมีส่วนร่วมของพนักงาน รวมถึงการวางแผนและปรับกลยุทธ์อย่างรวดเร็วและยืดหยุ่น มีความสำคัญต่อความอยู่รอดและความสำเร็จในยุคดิสรัปชัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 กระทรวงและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดตั้งโครงการฝึกอบรมทักษะดิจิทัลและปัญญาประดิษฐ์สำหรับพนักงาน โดยมีศูนย์ฝึกอบรมดิจิทัลในแต่ละภูมิภาคและร่วมมือกับภาคเอกชนและสถาบันการศึกษาในการพัฒนาหลักสูตร

1.2 กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) และกระทรวงศึกษาธิการ ควรปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับทักษะในยุคดิจิทัล โดยเน้นทักษะเทคโนโลยีและความคิดสร้างสรรค์ พร้อมฝึกอบรมบุคลากรให้มีทักษะทันสมัย

1.3 สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ ควรส่งเสริมการทำงานแบบยืดหยุ่นและออนไลน์ โดยกำหนดมาตรฐานและแนวทางปฏิบัติ เพื่อสนับสนุนผ่านการจัดกิจกรรมและการฝึกอบรมให้แก่องค์กรต่างๆ

1.4 สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ ควรสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีใหม่ๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารทรัพยากรมนุษย์ รวมถึงให้ทุนสนับสนุนและจัดการประชุมวิชาการเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และนวัตกรรม

2. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษาวิเคราะห์

2.1 การพัฒนาทักษะของพนักงานในองค์กร ฝ่ายทรัพยากรมนุษย์ ควรจัดฝึกอบรมทักษะที่จำเป็นในยุคดิจิทัลอย่างต่อเนื่อง เช่น การใช้ปัญญาประดิษฐ์และการวิเคราะห์ข้อมูล โดยความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาและผู้เชี่ยวชาญในการพัฒนาหลักสูตร

2.2 การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารทรัพยากรมนุษย์ ควรนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ในกระบวนการคัดเลือกบุคลากร การประเมินผล และพัฒนาทักษะพนักงาน โดยจัดทีมร่วมกับฝ่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อสร้างระบบและโครงสร้างพื้นฐานที่รองรับการบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์

2.3 การสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ยืดหยุ่น นวัตกรรมที่ยืดหยุ่น และสนับสนุนการมีส่วนร่วมของพนักงานในทุกระดับ โดยการเปิดโอกาสให้พนักงานแสดงความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์ผ่านโครงการหรือกิจกรรม เช่น การประชุมแบบเปิด (Open Forum) และกลุ่มทำงานเฉพาะกิจ เป็นต้น

2.4 การบริหารความหลากหลายและการมีส่วนร่วม ฝ่ายทรัพยากรมนุษย์ ควรสนับสนุนความหลากหลายและสร้างสภาพแวดล้อมที่เป็นมิตร โดยออกนโยบายและจัดอบรมเพื่อเพิ่มความตระหนักรู้และการยอมรับความแตกต่าง

เอกสารอ้างอิง

กิตติพงษ์ พงศ์สิริ. (2562). การสรรหาและการรักษาพนักงานในองค์กรธุรกิจไทย:

การวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์. *วารสารการบริหารและพัฒนา*, 10(2), 58-74.

ธนชัย พัฒนภักดี. (2561). เทคโนโลยีสารสนเทศและการบริหารทรัพยากรมนุษย์.

วารสารเทคโนโลยีสารสนเทศ, 37(2), 65-79.

นฤมล จินตกานนท์. (2564). การสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ยืดหยุ่นในประเทศไทย.

วารสารบริหารงานบุคคล, 12(1), 75-90.

พิชัย สมितिโรจน์. (2563). การสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ส่งเสริมความยืดหยุ่นและการเรียนรู้:

การประยุกต์ใช้ในบริบทองค์กรไทย. *วารสารการจัดการและพัฒนา*, 15(1), 112-125.

พิชิต ถาวรมงคล. (2562). การบริหารทรัพยากรมนุษย์ในยุคดิจิทัล. *วารสาร*

บริหารธุรกิจ, 42(1), 34-48.

พิชิต ปัญญาประเสริฐ. (2562). การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหาร

ทรัพยากรมนุษย์. *วารสารบริหารทรัพยากรมนุษย์*, 25(1), 123-140.

รัชนี วัฒนชัย. (2564). การวางแผนและการปรับกลยุทธ์ HR ตามสถานการณ์: การศึกษา

กรณีในองค์กรไทย. *วารสารการจัดการและพัฒนา*, 14(1), 78-92.

วชิรวัชร งามละม่อม. (2565). การบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์ภาครัฐในยุคดิจิทัล.

วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 42(1), 176-197.

วราภรณ์ สุขสำราญ. (2563). การใช้ AI ในการคัดเลือกบุคลากรในประเทศไทย.

วารสารบริหารธุรกิจ, 10(2), 45-60.

วิไลวรรณ ศิริวัฒนา. (2563). วัฒนธรรมองค์กรในยุคดิจิทัล. *วารสารการจัดการ*

องค์กร, 29(3), 112-128.

ศิริพงษ์ วัฒนาร. (2562). การพัฒนาทักษะในยุคดิจิทัล. สำนักพิมพ์วิชาการ.

- สมชาย ศรีสุวรรณ. (2562). การประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศในการบริหารทรัพยากรมนุษย์ในองค์กรขนาดใหญ่. **วารสารการจัดการสมัยใหม่**, 12(2), 45-58.
- สุทธิเกียรติ จันทรแก้ว. (2561). การบริหารความหลากหลายในองค์กรไทย. **วารสารการจัดการ**, 20(3), 101-120.
- Armstrong, M. (2014). **Armstrong's Handbook of Human Resource Management Practice**. Kogan Page.
- Becker, B. E., & Huselid, M. A. (1998). High performance work systems and firm performance: A synthesis of research and managerial implications. **Research in Personnel and Human Resources Management**, 16, 53-101.
- Bersin, J. (2019). **The rise of the continuous learner: The future of workplace learning**. Harvard Business Review.
- Brewster, C., Chung, C., & Sparrow, P. (2016). **Globalizing International Human Resource Management**. Routledge.
- Christensen, C. M. (1997). **The Innovator's Dilemma: When New Technologies Cause Great Firms to Fail**. Harvard Business Review Press.
- Davenport, T. H. (2018). **The AI advantage: How to put the artificial intelligence revolution to work**. MIT Press.
- Hofstede, G. (2001). **Culture's consequences: Comparing values, behaviors, institutions, and organizations across nations**. Sage Publications.
- Kahn, W. A. (1990). Psychological Conditions of Personal Engagement and Disengagement at Work. **Academy of Management Journal**, 33(4), 692-724.
- Kotter, J. P. (2012). **Leading change**. Harvard Business Review Press.

- Marler, J. H., & Fisher, S. L. (2013). An evidence-based review of e-HRM and strategic human resource management. **Human Resource Management Review**, 23(1), 18-36.
- McKinsey & Company. (2022). **The state of AI in 2022 – and a half decade in review**. McKinsey & Company.
- Ployhart, R. E., & Kim, Y. (2014). The context for staffing: The changing nature of work and organizations. **Human Resource Management Review**, 24(1), 1-14.
- Schein, E. H. (2010). **Organizational culture and leadership**. Jossey-Bass.
- Schein, E. H. (2017). **Organizational culture and leadership**. John Wiley & Sons.
- Senge, P. M. (2006). **The Fifth Discipline: The Art and Practice of the Learning Organization**. Doubleday.
- Stone, D. L., Deadrick, D. L., Lukaszewski, K. M., & Johnson, R. (2015). The influence of technology on the future of human resource management. **Human Resource Management Review**, 25(2), 216-231.
- Ulrich, D. (2016). **HR from the outside in: Six competencies for the future of human resources**. McGraw Hill Professional.
- World Economic Forum. (2020). **The future of jobs report 2020**. World Economic Forum.

タイ人日本語学習者のための使用力の養成を目的とした語彙 教材開発の試みとその作成方針

An Attempt to Develop Vocabulary Teaching Materials Aimed at Cultivating Practical Skills to Make Sentences for Thai Learners of the Japanese Language and the Guidelines for their Creation

傍士 豊^{*1}

Yutaka Hoji^{*1}

要旨

タイの日本語教育において、語彙指導がなされず、学習者任せになっていることの弊害が見られるのではないかと。例えば、インターネットに過度に依存したり、日本語をタイ語と比較した指導がなされないために、不自然な文が作られたり、単語の使い方を間違える。仮に、実際に話したり、書いたりするのに必要な力の養成を目的とした語彙教材があり、それを用いて語彙指導をすれば、より適切な文を作る手助けとなるのではないかとと思われる。本稿では、そういう語彙教材の作成方針を、1) 見出し語 2) 品詞 3) 語義 4) 使用パターン 5) 類義語 6) 用例・コロケーション 7) 練習問題に分けて考察する。

キーワード: 語彙教材 教材作成 教材開発

* Corresponding author, e-mail: Hoji_y@hotmail.com

¹ อาจารย์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

¹ Lecturer, Faculty of Humanities and Social Sciences, Mahasarakham University

Abstract

In Japanese language education in Thailand, there seems to be some negative effects caused by the lack of vocabulary instruction, which is left up to the learners. For example, excessive reliance on the Internet and a lack of instruction comparing Japanese with Thai can lead to unnatural sentences and incorrect use of words. If there were vocabulary teaching materials aimed at cultivating the skills necessary for actual speaking and writing, and vocabulary instruction based on these materials, it would likely help students produce more appropriate sentences. In this paper I will present the policies for creating such vocabulary teaching materials, by dividing them into 1) head words 2) parts of speech 3) word meanings 4) usage patterns 5) synonyms 6) examples and collocations and 7) exercises.

Keywords: Vocabulary teaching materials Teaching material creation Teaching material development

はじめに

日本語教育における語彙指導は十分であろうか。ほとんどが学習者任せではなかろうか。山口・山下（2020）は第二言語学習において語彙は教室外で自主学習で覚えなければならないことを指摘した上で、「日本語教育でも、初級等の文法が中心となる授業構成では、語彙指導に時間をかけることは難しい」と述べている。

文法や読解の授業の場合はまだしも、語彙を実際に使う力が求められる会話や作文の授業では語彙指導の重要性はさらに増す。ところが、語彙指導に時間をかけることが少ないのではないだろうか。

1. 語彙教材が必要な理由

萩原廣（2021）は語彙を話したり書いたりする時に使う「使用語彙」と意味がわかるだけでいい理解語彙にわけている。例えば、日本語能力検定受験対策用の単語集は後者の知識の習得が目標であり、使用語彙力の養成を目標とした教材は存在するだろうか。

著者は2022年に著者が所属する日本語コースの3年生と4年生約70名に対し、「文を作るとき何をどう用いるか」といった内容のアンケートを実施したことがある。具体的な数値を集計したわけではないが、もっとも多かった回答は「グーグルに訳させ、その日本語を自分で修正する」というような内容であった。おそらく、そういう作業の結果であると思われるが、作文を書かせると、N3にも合格しておらず、履修科目に不合格になるレベルの学生が、N1レベルの文型や、複雑な構造の文や、フォーマル度が高い表現を使っていたりする。また、このアンケートで、オンライン辞書や辞書アプリを使うと答えた学生も多かったが、解説が少ないという不満が多かった。

作文や会話の授業で、日本語とタイ語を比較した語彙指導が不十分であることが原因で生じる誤用を目にする。例えば、“น่ารัก”の訳語である

「かわいい」をはるか目上の人物に使ったり、「上手な」は“เก่ง”と習っているため、「勉強ができる」と言うべきところでも「上手だ」を使ったり、住居に関する作文を書かせる場合、“หอพัก”は「寮」と理解しているため、

「マンション」という語を使うべき場合でも「寮」と言ってしまう誤用がある。

仮に、使用を目標とした語彙教材、つまり、日本語の単語の意味をタイ語と比較し、詳しく説明していて、使用パターン、共起制限を明記していて、用例が豊富である教材、つまり、タイ人日本語学習用の日タイ辞書のようなものがあり、さらに、その内容を解説する授業があれば、インターネットに過度に依存することを避けられ、より適切な文を作る手助けとなるのではないかとと思われる。

2. 教材開発において考慮すべき点

著者の場合、見出し語として選定された単語は、デジタル大辞泉で、定義と品詞を調べた上で、日本語能力検定対策用の単語集やインターネットで複数の用例を探し、著作権に触れないように調整したうえで、作業に協力してくれるタイ人とともに、タイ語訳を試みた上で、採用すべきタイ語の語義を決定している。以下、1) 見出し語 2) 品詞 3) 語義 4) 使用パターン 5) 類義語 6) 用例・コロケーション 7) 練習問題の順で、作成方針の詳細を提示する。

3. 見出し語

3. 1 見出し語の数とレベルと種類

メーターピスィット (2014) は、中級まで活用できる収録語数 1 万語の学習者辞書の編纂に言及し、「授業で扱える語彙数が少ないので、語彙指導のための教材の開発が必要不可欠である」と述べている。このことは、作文用の語彙教材にもあてはまる。なぜなら、学習者の表現意欲を満たすためには、作文のテーマに関連する語を当日本語コースの基幹教材である『みんなの日本語』や日本語能力検定対策用の単語集から選ぶだけでなく、使われる可能性がある単語を幅広く提供しなければならないからだ。また、タイ在住のタイ人学習者の便宜を図って、タイの文化を表す単語を提供する必要がある。そのため、語彙のレベルは、初級の作文のクラスであっても高くなり、その数が増えるのは避けられない。

3. 2 品詞による見出し語の独立化

下記、4 項の使用パターンで取り上げた例では、副詞としての用法と名詞としての用法を区別せずに〈副・名〉という形でまとめて提示した。これは、区別して提示すると返って煩雑になり、学習者の理解の邪魔になる恐れがあるからだ。一方、品詞ごとに分けて見出し語として提示するの

が有益な場合もある。以下、名詞と形容詞、及び、名詞と動詞の場合を考察する。

(1) 名詞と形容詞

例。必要—必要な

ARC ACADEMY (2561) は以下のように、「ひつよう〈な〉」という見出しを与えており、それに対して、名詞、な形容詞という補足を入れ、ふたつの語義を与えており、名詞としての用例とタイ語訳、な形容詞としての用例を与えている。

ひつよう〈な〉 学校では学生カードを作るひつようがあります。(名)

これは授業にひつような本です。(ナ形)

一方、ユギโกะ ヤマซากิ (2558)は、「必要な」という見出し語に対し、「จำเป็น」という語義を与えた上で、「会議に必要な書類を、家に忘れてきてしまったんだ。」という用例を挙げている。

著者の場合は、まず、名詞の「必要」を見出し語にし、公式を提示し、「必要」の前に名詞修飾部があることを示す。次に、な形容詞の「必要な」を見出し語にし、名詞修飾の役割をする場合と、述部で使われる場合のふたつの用例を提示する。

必要〈名〉[なくてはならないこと=要ること、しなければならないこと
และการที่ไม่มีไม่ได้ การที่ต้องมี การที่ต้องทำ] “ความจำเป็น”, “ความต้องการ”

■[辞書形+必要がある／ない] “จำเป็นต้อง”

このレストランは予約する必要がある ภัตตาคารแห่งนี้จำเป็นต้องจองก่อน

それほど急ぐ必要はない ไม่จำเป็นต้องรีบร้อนขนาดนั้น

必要な〈な形〉

■[(名詞+に/辞書形+のに) + 必要な + 名詞] “จำเป็น”, “ต้องการ”

登山に必要な道具を買う ใช้อุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับการปีนเขา

インターネットのおかげで必要な情報を簡単に見つけることができる
สามารถหาข้อมูลที่ต้องการมาได้ง่าย ๆ เพราะอินเทอร์เน็ต

■[名詞+が必要だ] “จำเป็น”, “ต้องการ”

この仕事はコンピューターのスキルが必要だ ทักษะด้านคอมพิวเตอร์จำเป็น
สำหรับงานนี้

(2) 名詞と動詞

第3グループの動詞とその名詞形は、通常「勉強(する)」のようにひとつにまとめて載せられているが、実際の使用能力を高めるためにはわけて載せるべきだと思われる。

勉強〈名〉

①[科目を先生に習うこと การเรียนวิชาเรียนกับผู้สอน] “การเรียนหนังสือ”, “การเรียน”

日本語の勉強はどうですか เรียนภาษาญี่ปุ่นเป็นอย่างไรบ้าง

僕は大学で日本語の勉強をしています ผมเรียนภาษาญี่ปุ่นอยู่ที่
มหาวิทยาลัย

×日本語の勉強しています

(「勉強」は名詞なので、それを修飾するのは「名詞+の」 勉強 เป็น
คำนาม ดังนั้นส่วนขยายคือ คำนาม+の)

わたしは勉強が好きではありません ฉันไม่ชอบการเรียนหนังสือ

わたしは勉強ができません ฉันเรียนไม่เก่ง ฉันเรียนหนังสือไม่เก่ง

② 自分で学問の本を読むこと การอ่านหนังสือเรียนด้วยตัวเอง “การอ่านหนังสือ”

あしたテストだから、今日は朝まで勉強です พรุ่งนี้มีสอบ วันนี้เลยจะ

อ่านหนังสือจนถึงเช้า

勉強のやり方はひとによってちがう วิธีการอ่านหนังสือแตกต่างกันไป

ขึ้นอยู่กับคน

勉強のやり方を変える เปลี่ยนวิธีการอ่านหนังสือ

勉強する〈動〉

① 科目を先生に習う เรียนวิชาเรียนกับผู้สอน] “เรียนหนังสือ”, “เรียน”

僕は大学で日本語を勉強しています ผมเรียนภาษาญี่ปุ่นอยู่ที่

มหาวิทยาลัย

(「勉強する」は他動詞で、その目的語を「を」で表す。勉強する เป็น
กรรมกริยา ดังนั้นจะใช้ を ซ้ำกรรมของคำนั้น)

② 自分で学問の本を読む อ่านหนังสือเรียนด้วยตัวเอง] “อ่านหนังสือ”

明日はテストなので、今日は遅くまで勉強します พรุ่งนี้มีสอบวันนี้เลย

อ่านหนังสือจนดึก

テスト前に部屋で友だちと勉強する อ่านหนังสือกับเพื่อนในห้องก่อนสอบ

3. 3 見出し語の言語

基本的には日本語だが、下記の3種類の場合にはタイ語の見出しを採用した方が、学習者の語彙の理解を促進すると思われる。

(1) タイ語にあって日本語にはない、もしくは、日本語ではあまり使われない語の場合

例。บายเนียร์ 「卒業生を送る会」、วันไหว้ครู 「先生を敬う日」、สอบเก็บคะแนน 「中間・期末テスト以外のテスト」、คะแนนเก็บ 「中間・期末テストの点数を含まない点数」

(2) 訳し間違いやすいタイ語表現

例。ขับเร็ว 「スピードを出す、スピードを出して運転する」
× 「速く運転する」

(3) 日本語とタイ語の意味関係がわかりづらかったり、学習者が誤って理解している語の場合は、日本語とタイ語の両方を出す。例えば、住居の種類について書く場合、「寮」、「マンション」という語の使用が想定される。以下がその語義説明、語義、用例である。

寮[会社や学校などが管理する、従業員や学生のための集合住宅 ที่อยู่อาศัยรวมสำหรับนักเรียน นักศึกษาหรือพนักงานที่อยู่ภายใต้การบริหารของโรงเรียน มหาวิทยาลัยหรือบริษัท] “หอพัก”, “หอ” 会社の寮 หอพักของบริษัท หอของบริษัท
社員寮 หอพักพนักงาน 大学の寮 หอพักของมหาวิทยาลัย 学生寮 หอพักนักศึกษา
男子寮 หอพักชาย 女子寮 หอพักหญิง

マンション[3 階建て以上の集合住宅 ที่อยู่อาศัยรวมที่มีตั้งแต่ 3 ชั้นขึ้นไป]
[分譲 การแบ่งขาย] “คอนโด” ② [賃貸 การให้เช่า] “แมนชั่น”, “หอพัก” “หอ”
女性専用マンション หอพักสตรี หอหญิง

まとめると、タイ語で「寮」は“หอพัก”, “หอ”, 「マンション」は“คอนโด”, “แมนชั่น”, “หอพัก”, “หอ”ということになる。つまり、
「寮」にも「マンション」にも“หอพัก” “หอ”という語義があてはまることとなり、学習者は“หอพัก”, “หอ”を日本語に訳す際、「寮」か「マンション」かを選択しなければならない。しかし、“หอพัก”, “หอ”=「寮」だと思いつている学習者が多く、マンションに住んでいるのかかわらず、寮

という語を使ってしまう学習者が多い。日本語の見出し語以外に、以下のようタイ語の見出し語をつけることで、この誤りを防ぐことができる。

หอพัก/หอ ① (自分で借りている) マンション ② (大学の) 寮

(4) 日本語とタイ語が一致しない場合

「トイレ」の語義は “ห้องน้ำ” でいいと思うが、タイ語の “ห้องน้ำ” には「トイレ」の意味以外に、「トイレつき浴室」もあるので、下記のように、日本語の見出しの次にタイ語の見出し語をつけて意味の対応関係をはっきりさせる。

トイレ ห้องน้ำ

ห้องน้ำ ① トイレ ② トイレつき浴室

4. 品詞

品詞に対する学習者の理解を確実なものとするために、既存の単語集にも記載がある通り、下記のように見出し語には品詞の種類を示す記号つけることが必要となる。品詞に対する意識がないと、使い間違え可能性が高くなるからだ。例えば、「将来」には副詞の用法があり、単独で用いられることができるとわかり、「将来に教師になりたいです」のような誤用を避けることができる。

〈名〉、〈動〉、〈名・動〉、〈代〉、〈い形〉、〈な形〉、
〈副〉、〈名・副〉、〈接〉、〈接頭〉、〈接尾〉、〈感〉

4. 1 助詞

共起しやすい助詞を明示することにより、学習者の理解を高めることができる。「留学する」のように「へ」でも「に」でも可能な場合は、その両方を表示し、「夏休み」のように「に」があってもなくてもいい場合も下記のように示す。

〈に〉 出席する
〈に／へ〉 留学する
夏休み 〈に／×〉

4. 2 動詞

動詞の場合は、第Ⅲグループの動詞の場合は〈動〉という記号を使って示せば十分かもしれないが、Ⅰ，および、Ⅱグループの動詞の場合は、それ以上に、より詳しい情報が必要となる。オリゴ インโดและคณะ (2560) は、「ガ下がる」、「ヲ下げる」のように自動詞の場合は「ガ」、他動詞の場合は「ヲ」を表示している。著者は、下記のようにグループ分け、および、共起する助詞を表示する。グループを示すことにより、活用をミスを防ぐことが期待される。

わかる 〈Ⅰ・が〉

さらに、自動詞と他動詞をペアで理解すべき動詞の場合は、グループと自他の区別、さらに共起する助詞を明示する。

下がる 〈Ⅰ・自・が〉

下げる 〈Ⅱ・他・を〉

5. 語義

5. 1 語義説明の提示とタイ語訳

学習者が語の意味を正確に理解できるように見出し語に意味に近い語を提示するだけでなく、語義を説明する日本文、及び、そのタイ語訳を提示する。例えば、「芸術」と「美術」のようにタイ語に訳すと “ศิลปะ” という同じ語義になる語の場合は特に有効であるし、以下、「外出先」のように説明しにくい場合も同様に有効である。角括弧の内部が語義説明であり、その外部に語義、そして、用例を掲載する。

外出先 〈名〉[家や勤め先から出かけて行ったところ สถานที่ที่ไปถึงหลังจากออกจากบ้านหรือที่ทำงาน] “ข้างนอก”

外出先 から会社へ帰ると、客が私を待っていた พอกลับมาบริษัทหลังจากไป

ข้างนอก ก็มีแขกมารอดฉันอยู่

外出先でトイレに行きたくなったが、トイレが見つからなかったตอนอยู่
ข้างนอกอยากเข้าห้องน้ำแต่หาห้องน้ำไม่เจอ

5. 2 語義説明の調整

国語辞典に掲載されている語義説明が難解な場合は、平易なことで提示し、学習者の確実な理解を促すためにそのタイ語訳をつける。例えば、「翌週」という語に対して、『デジタル大辞泉』は「過去や未来の週を基点として次の週」という語義説明を与えている。「基点」という語が学習者にとって難解だと思われるので、下記のように「過去や未来のある点から見た次の週」にして、タイ語訳を与える。

翌週〈名・副（に／×）〉 [= 次の週。過去や未来のある点から
見た次の週 สัปดาห์ถัดไป ที่มองจากจุดของอนาคตหรืออดีต]

5. 3 語義説明に混同しやすい類義語の記述を入れる上記「翌週」に対して混同して使いやすいのが「来週」なので、下記のようにその記述も掲載する。

翌週〈名・副（に／×）〉 [= 次の週。過去や未来のある点から
見た次の週 สัปดาห์ถัดไป ที่มองจากจุดของอนาคตหรืออดีต。「来週」は「今週」
から見た次の週「来週」เป็นสัปดาห์ถัดไป ที่มองจากจุดมุมมองของ「今週」]

5. 4 文脈に適したフォーマル度の語の使用を促進するために、フォーマル度を明示する。

ハマる〈I・に・俗語〉[趣味や食べ物などに夢中になって抜け
出せなくなっている หมกมุ่นในงานอดิเรกหรืออาหาร เป็นต้น จนเอาตัวออกมา
ไม่ได้ “ติด” 最近 ROV ゲームに はまっています ช่วงนี้ ติด เกม ROV อยู่

5. 5 語義の分割

見出し語に対して与えられている語義がひとつであったとしても、それをタイ語に訳した場合複数の語義が出てくる場合は、そのタイ語の語義にしたがって語の意味を分割する。例えば、「授業」は『デジタル大辞泉』によると「学校などで、学問や技芸を教授すること」と定義されてい

る。また、ARC ACADEMY (2561)は“ชั่วโมงเรียน”という語義を与えており、「今日は4時まで授業があります」という用例を挙げている。しかし、この語を含む様々な文をタイ語に訳してみると、少なくとも3種類の意味に分かれることがわかった。従って、下記のような記述になった。

授業〈名〉①[活動する時間帯] “คาบเรียน”, “ชั่วโมงเรียน”

今日は3時まで[↑]授業がありますวันนี้มี[↑]คาบเรียนถึง 3 โมง

授業に間に合うไปทัน[↑]คาบเรียน

授業に遅れる/ 授業に遅刻するไปไม่ทัน[↑]คาบเรียน

②[活動] “การเรียนการสอน”, “การเรียน”, “การสอน”

今日[↑]授業はありません วันนี้ไม่มี[↑]การเรียนการสอน

授業を受ける เข้า[↑]เรียน

授業に出る มา[↑]เรียน, ไป[↑]เรียน

授業をする สอน[↑]

③[科目] “วิชา”

文法の[↑]授業でAをとりました ได้ A วิชาไวยากรณ์

このように、日本語の辞書の定義はひとつでも、タイ語訳した場合、様々なタイ語訳が生じる場合は、そのタイ語訳に従って、語義の数を調整する必要がある。

5. 6 根本義の提示

複数の語義の元になる、根本義があれば、根本義も提示した上で、語義を分割させる。根本義を提示すれば、複数ある語義全体に対する理解が容易になると思われる。例えば、「大会」という語には、スポーツ、コ

ンテスト、組織の会合、祭り、の4つの語義があるが、根本義は「人がたくさん集まること」だとわかれば、4つの語義が理解しやすくなる。

大会〈名〉[人がたくさん集まること การรวมตัวกันครั้งใหญ่]

①[スポーツ การแข่งขันครั้งใหญ่] “การแข่งขัน”

学校のサッカーチームが県の大会に出場する ทีมฟุตบอลของโรงเรียนเข้าร่วม

การแข่งขันฟุตบอลระดับจังหวัด

全国大会 การแข่งขันระดับชาติ, การแข่งขันระดับประเทศ

バレーボールの全国大会 การแข่งขันวอลเลย์บอลระดับชาติ

マラソン大会 การแข่งขันวิ่งมาราธอน

②[コンテスト การประกวดครั้งใหญ่] “การประกวด”

弁論大会 การประกวดสุนทรพจน์

③[組織の会合 การประชุมครั้งใหญ่] “การประชุม”

党大会 การประชุมของพรรคการเมือง

④[祭 “เทศกาล”]

花火大会 เทศกาลดอกไม้ไฟ

5. 7 語義の不掲載、もしくは、日本語から直訳した語義の掲載
日本語にあってタイ語にはない単語の場合、語義説明をするだけ
か、語義説明をしたうえで、タイ語にはない語義を与える。以下、「飲食
店」に相当する語はタイ語にはなく、「二次会」に対する語義はすべてのタ
イ人学習者に耳慣れているものではない。

(1) 飲食店 [レストラン、食堂、居酒屋、喫茶店、ファースト
フード店など、飲食できるすべての場所。สถานที่ที่กินและดื่มได้ทั้งหมดรวมทั้ง
ภัตตาคาร ร้านอาหารตามสั่ง อีซากายะ ร้านกาแฟ ร้านอาหารฟาสต์ฟู้ด เป็นต้น]

(2) 二次会[最初のパーティーが終わってから、場所を変えて開く二度目のパーティー]ปาร์ตี้ที่จัดขึ้นหลังงานเลี้ยงครั้งที่ 1 จบลงโดยเปลี่ยนสถานที่จัด] “อาฟเตอร์ปาร์ตี้”

5. 8 日本語とタイ語の語義が一致しない場合の対応

日本語の単語の持つ語義に一致する語義を持つタイ語の単語がない場合は、語義説明を与えた上で、できるだけ近い語義を持つ単語を掲載する。以下、「音楽」と「交差点」の場合を考察する。

(1) 音楽

“OxfordLanguages” n.d.によると「音による芸術。器楽と声楽とがある」となっている。この語義説明を、タイ語に訳すと ศิลปะที่ใช้เสียง แบ่งเป็นเพลงที่บรรเลงด้วยเครื่องดนตรีล้วนและเพลงที่เน้นเสียงคนร้องเป็นหลัก อาจมีดนตรีประกอบด้วยก็ได้ ぐらいであろうか。一方、“พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554” ม.ป.ป. によると ดนตรี と เพลง の定義はそれぞれ以下のようになっている。

น. เสียงที่ประกอบกันเป็นทำนองเพลง, เครื่องบรรเลงซึ่งมีเสียงดังทำให้รู้สึกเพลิดเพลิน หรือเกิดอารมณ์รัก โศก หรือรื่นเริง เป็นต้น ได้ตามทำนองเพลง

น. สำเนียงขับร้อง, ทำนองดนตรี, บทประพันธ์ดนตรี, กระบวนวิธีรำดาบ รำทวน เป็นต้น, ชื่อการร้องแก่กัน มีชื่อต่าง ๆ เช่น เพลงปรบไก่ เพลงฉ่อย

まとめると、“ดนตรี”は「器楽」 “เพลง”は「声楽」であり、「音楽」に対しては“ดนตรี”と“เพลง”を語義として採用するしかない。結果的に下記のような記述になる。

音楽〈名〉[音による芸術。器楽と声楽に分けられる。ศิลปะที่ใช้เสียง แบ่งเป็นเพลงที่บรรเลงด้วยเครื่องดนตรีล้วนและเพลงที่เน้นเสียงคนร้องเป็นหลัก อาจมีดนตรีประกอบด้วยก็ได้] “ดนตรี”, “เพลง”

音楽を聞く ฟังดนตรี, ฟังเพลง

彼女には音楽の才能がある เธอมีพรสวรรค์ด้านดนตรี, เธอมีพรสวรรค์ด้าน

การร้องเพลง

どんな音楽が好きですか ชอบเพลงแนวไหน

(2) 交差点

『デジタル大辞泉』によると「2 本以上の道路などが交わる所」となっており、タイ語訳はจุดที่ถนนมากกว่าสองสายมาบรรจบ ぐらいであろうか。ところが、この語義に相当するタイ語は見つからず、“สี่แยก”（四差路）、“สามแยก”（三差路）という語義を採用するしかない。結果的に下記のような記述になる。

交差点〈名〉[2 本以上の道路などが交わる所 จุดที่ถนนมากกว่าสองสายมาบรรจบ] “สี่แยก”, “สามแยก”

交差点を渡る ข้ามสี่แยก

交差点を右に曲がる เลี้ยวขวาตรงสี่แยก

6. 使用パターン

単語を正しく配列する力を養うために公式を使う。ひとつめの例の「はじめて」は、使われる形を 3 つの使用パターン (■) で示してある。例えば、「はじめて」は動詞を修飾し、「はじめての」は名詞を修飾する、という具合である。「当日」は、まず根本義を提示した上で、実際の使われ方を 2 つの使用パターンで示してある。

(1) はじめて〈副・名〉[今までに経験していない事が起こるさま ใช้แสดงสิ่งที่ไม่เคยประสบมาก่อน]

■[はじめて→動詞] “เป็นครั้งแรก”

今年の夏休みに[はじめて]外国へ旅行に行きました วันหยุดฤดูร้อนปีนี้ได้ไปเที่ยว

ต่างประเทศเป็นครั้งแรก

大学に入って、[はじめて]一人暮らしをするようになりました พอเข้า

มหาวิทยาลัย ใช้ชีวิตคนเดียวเป็นครั้งแรก

■[はじめて+の+名詞] “ครั้งแรก”

きのうともだちとビールを飲みました。お酒を飲むのは[はじめての]経験で

した เมื่อวานดื่มเบียร์กับเพื่อน ที่ดื่มเหล้าเป็นประสบการณ์ครั้งแรก

それは生まれて[はじめての]経験でした มันเป็นประสบการณ์ครั้งแรกในชีวิต

■[名詞+は/辞書形+のははじめてです] “เป็นครั้งแรก”

来月日本へ行きます。外国へ行くのは[はじめてです]

เดือนหน้าจะไปญี่ปุ่น—ที่จะไปต่างประเทศนั้นเป็นครั้งแรก

こんなことは[はじめてです]เรื่องแบบนี้เกิดขึ้นเป็นครั้งแรก

(2) 当日〈副・名(に/×)〉[そのことがある日、またあった日
วันที่เหตุการณ์เกิดขึ้นจริง=その日]

■[出来事を表す名詞(試験、試合、事故など)を含む文 ประโยคที่มีคำนาม
แสดงเหตุการณ์ เช่น สอบ แข่งขัน อุบัติเหตุ เป็นต้น+当日(に)] “(ใน) วัน~,
“(ใน) วันนั้น”

試験には作文の問題を出します。作文のタイトルは[当日(に)]発表しま

す。=その日(に) ในการสอบจะออกข้อสอบเรียงความ หัวข้อเรียงความจะ

ประกาศในวันสอบ =ในวันนั้น

- [出来事を表す名詞（試験、試合、事故など）を含む文 ประโยคที่มีคำนาม
แสดงเหตุการณ์ เช่น สอบ แข่งขัน อุบัติเหตุ เป็นต้น+その名詞 คำนามนั้น+
(の) +当日 (に)] “ (ใน) วัน~, “ (ใน) วันนั้น”

試験には作文の問題を出します。作文のタイトルは試験 (の) 当日 (に)
発表しますในการสอบจะออกข้อสอบเรียงความ หัวข้อเรียงความจะประกาศ

ในวันสอบ=ในวันนั้น

7. 類義語

「親切な」と「優しい」、「参加」と「出席」のような頻度が高く、学習書の誤用が目立つ類義語は、誤用例 (×) も挙げつつ、明瞭な解説を与えることが必要となる。下記は「書類」と「資料」の例である。「書類」の語義と「資料」の2番目の語義が、ともに“เอกสาร”なので、混同して使う学習者が多い。

(1) 書類〈名〉[文字で何かを書いてある紙 กระดาษที่มีตัวอักษรเขียน
อะไรสักอย่างไว้บนนั้น 文書] “เอกสาร”

書類を作る ทำเอกสาร

書類を作成する จัดทำเอกสาร

書類にサインをする เซ็นชื่อบนเอกสาร

ビザを申請するための書類を作成する จัดทำเอกสารเพื่อยื่นคำร้องขอวีซ่า

(2) 資料〈名〉[報告をしたり、レポートを書いたり、研究をしたり、
調査をしたりするためのものとなる材料 ข้อมูลหลักที่ใช้เพื่อรายงานหรือนำเสนอ
หรือทำการวิจัยหรือทำการสำรวจ]

① データ 情報หลัก “ข้อมูล”

レポートを書くための資料を集める ×書類 รวบรวมข้อมูลเพื่อเขียน
รายงาน

研究のための資料を集める ×書類 รวบรวมข้อมูลเพื่อทำการวิจัย

② 参考資料 เอกสารอ้างอิง “เอกสาร”

(プレゼンテーションの時) お配りしてある資料をご覧ください。 ×書類
(ตอนนำเสนอ) ช่วยดูเอกสารที่แจกไว้

会議のための資料を準備する ×書類 เตรียมเอกสารสำหรับการประชุม

8. 用例・コロケーション

既存の単語集の用例は理解を目的としており、また、紙面の制約があるので、限られた数の用例しか掲載されていないが、この試みでは、使用を目的とするため、用例の数は多くなり、コロケーションの記述も充実させる。用例・コロケーションの採用基準は以下の通りである。

8. 1 用例は、学習者が使う可能性がある文を複数挙げ、学習者がそのまま使えるようにする。

8. 2 コロケーションとはある単語に対して結びつきやすい単語のことである。例えば、見出し語が「学生に貸与または給付される学資金」という意味での「奨学金」であれば、その語と共起しやすい動詞を掲載する。

奨学金で生活する、奨学金をもらう、大学から奨学金をもらう＝大学に奨学金をもらう、奨学金を借りる、大学から奨学金を借りる＝大学に奨学金を借りる、奨学金を返す、大学に奨学金を返す、奨学金を申請する、大学に奨学金を申請する、奨学金を申し込む、大学に奨学金を申し込む

8. 3 学習者が指導者が使う日本語が理解できるように、指導者がよく使う文も挙げる。例えば、「正解」の意味の「答え」であれば、「答えを教えてください」「答えは何ですか」「答えは何番ですか」「この答えは正しいですか」「答えがわかった人はいますか」などを掲載する。

9. 練習問題の必要性

特定のテーマの作文で必要となる語い、及び、文型の知識を整理する練習問題を設ける。例えば、家族について書かせる場合は、まず、家（いえ）と家（うち）の違いを確認する問題と家族を表現する文型を確認する問題が必要となる。

(1) 私は毎日 5 時に () へ帰ります。

- ① 家（いえ） ② 家（うち）

(2) 私の () は、祖母と母と私の 3 人家族です。

- ① 家（いえ） ② 家（うち）

=私の家族は、_____。

=私の家族は 3 人です。_____。

おわりに

本稿では、使用を目的としたタイ人日本語学習者用の語彙教材の開発とその作成方針を紹介した。教材は現在作成中であるが、完成時には、機会があれば、公表したいと思っている。

参考文献

ราชบัณฑิตยสถาน. (ม.ป.ป.). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554.

นานมีบุ๊ค. <https://dictionary.orst.go.th/>

ยูกิโกะ ยามาซากิ. (2558). 「日本語能力試験」対策日本語チャレンジことば N

4 [เตรียมสอบวัดระดับ N4 คำศัพท์] (พิมพ์ครั้งที่ 7). สมาคมส่งเสริม

เทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น).

เอริโก อันโด, โยกะ เอยะ, ฮิโรโกะ อาเบะ, และ มิจิโกะ อิจิมะ. (2560). *どんなとき*

どう使う 日本語語彙学習辞典 [พจนานุกรมศัพท์ญี่ปุ่น ระดับกลาง-สูง]

(พิมพ์ครั้งที่ 1). สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น).

ARC ACADEMY. (2561). **はじめての日本語能力試験 N4 単語 1 5 0 0.**

[1,500 ศัพท์ JLPT N4]. (พิมพ์ครั้งที่ 1). สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น).

OxfordLanguages. (n.d.) Oxford University Press.

<https://languages.oup.com/google-dictionary-jp/>

เมーターปิซฮิต・タサニー. (2014). 「タイ人日本語学習者の辞書使用実態と語彙教材作成の試み」.

<http://jhlee.sakura.ne.jp/JEV/2014/tasanee.pdf>

デジタル大辞泉. (n.d.)

<https://www.weblio.jp/category/dictionary/sgkdj>

萩原廣. (2021). 「日本語教育における使用語彙の選定について」

(1)」『京都語文』archives.bukkyo-u.ac.jp.

山口紗季&山下直子. (2020). 「日本語教育における語彙指導の重要性－訳語付き narrow reading による語彙導入の提案－」『香川大学教育学部研究報告』 (3). 25-33.

An Investigation of Graduate Students' Vocabulary Problems in Academic Writing

การศึกษาปัญหาคำศัพท์ในการเขียนเชิงวิชาการของนักศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา

Thanawut Sreejak^{*1}

ธนาวุธ ศรีจักร^{*1}

บทคัดย่อ

คำศัพท์มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษและมีความจำเป็นอย่างมากในการเขียนเชิงวิชาการ อย่างไรก็ตาม นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามักประสบปัญหาในการใช้คำศัพท์ในการเขียนบทความวิชาการ การวิจัยเชิงปริมาณนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาด้านคำศัพท์ที่นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาประสบในการเขียนบทความวิชาการของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาจำนวน 23 คน ซึ่งคัดเลือกโดยการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามที่พัฒนาขึ้นจากกรอบความรู้ด้านคำศัพท์ของ Nation (2005) ในการประเมินระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในด้านคำศัพท์ และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่าผู้เข้าร่วมการวิจัยประสบปัญหาในหลายมิติของความรู้คำศัพท์ โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นรวม 4.01 (เห็นด้วย) ซึ่งปัญหาที่พบบ่อย คือ คำที่มีหลายความหมาย (ค่าเฉลี่ย 4.17) และคำที่มีความหมาย

^{*} Corresponding author, e-mail: thanawut.sre@kkumail.com

¹ Postgraduate student, Faculty of Humanities and Social Sciences, Khon Kaen University

¹ นักศึกษาปริญญาโท คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

แตกต่างกันในบริบทต่าง ๆ (ค่าเฉลี่ย 4.13) รวมถึงความวิตกกังวลในการเขียน (ค่าเฉลี่ย 3.91) ผลการวิจัยยืนยันว่าคำศัพท์ยังคงเป็นเรื่องท้าทายที่สำคัญในการเขียนเชิงวิชาการสำหรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา นอกจากนี้ การศึกษานี้ยังชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นในการสอนคำศัพท์เฉพาะทางและกลยุทธ์ เพื่อลดความวิตกกังวลในการเขียนเชิงวิชาการ

คำสำคัญ: ปัญหาด้านคำศัพท์ การเขียนเชิงวิชาการ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

Abstract

Vocabulary is vital in English language learning and crucial for academic writing. However, graduate students frequently experience difficulties in employing appropriate vocabulary effectively in academic writing. This quantitative study aimed to investigate vocabulary problems in graduate students' academic writing at a university in Thailand. Using purposive sampling, 23 Thai EFL graduate students were selected as participants. A questionnaire based on Nation's (2005) vocabulary knowledge framework was distributed to participants to investigate their vocabulary problems. Data were analyzed using Mean and Standard Deviation. Findings indicated that participants experienced difficulties across multiple aspects of vocabulary knowledge, with an overall mean score of 4.01 (agree). The most challenging areas were words with multiple meanings (average = 4.17) and words that differ in different contexts (average = 4.13). Participants also reported experiencing writing anxiety (average = 3.91). The results affirm that vocabulary poses

significant problems in academic writing for graduate students. This study highlights the need for targeted vocabulary instruction and strategies to reduce writing anxiety in academic contexts.

Keywords: Vocabulary problems Academic writing Graduate students

Introduction

While vocabulary knowledge is crucial for language learning (Firda et al., 2021), it can cause significant problems, especially for EFL learners (Al Qunayeer, 2021; Saenpakdeejit, 2014), at the university level, especially in the realm of academic purposes (Evans & Morrison, 2011). Notably, postgraduate students encounter the subject matter in their academic writing (Al Fadda, 2012; Al-Khasawneh, 2010; Ibrahim and Nambiar, 2011; Lusta, 2012), albeit being aware of vocabulary's essence in their educational goals (Nagy & Townsend, 2012).

Tellingly, in the context of postgraduate students in the English program at a university in Thailand, academic writing is embedded in every course. Students must acquire academic writing abilities for various tasks, from summaries to theses. The native Thai language of most students, however, may hinder their academic productivity, as even native English speakers struggle with academic language (Zhao, 2017).

Therefore, understanding vocabulary limitations in graduate academic writing merits systematic research, following the research question posed in this study: *What are the vocabulary problems in*

graduate students' academic writing? In doing so, this study can identify specific vocabulary problems in graduate students' academic writing, which will inform targeted interventions and teaching strategies for EFL learners. Therefore, the findings can lead to improved academic writing support, curriculum design, and potentially better student outcomes in graduate-level academic writing.

Objective

This study aims to examine the vocabulary problems in graduate students' academic writing.

Literature Review

1. Knowing a word

Researchers have extensively explored the concept of “knowing a word.” Richards (1976) emphasized understanding a word's occurrence, syntax, form, derivation, and semantic associations. Ellis and Sinclair (1989) focused on comprehension, recall, usage, and contextual appropriateness. Taylor (1990, 1992) identified eleven aspects, including linguistic awareness and discourse usage. Coady (1993) emphasized word occurrence understanding, while Ooi and Lee (1996) highlighted multiple meaning dimensions and linguistic relationships. Ur (1996) concentrated on form, grammar, and semantic relationships. Qian (2002) linked word knowledge to vocabulary breadth and depth.

Among these various conceptualizations, Nation's (2005) framework stands out as particularly comprehensive and influential. Tellingly, Nation (2005) presented a comprehensive framework comprising 18 questions across three aspects of vocabulary knowledge— form, meaning, and use, each with receptive and productive components (see Table 1). This framework encompasses word parts, spoken and written forms, meaning associations, grammatical functions, collocations, and usage restrictions. Nation's (2005) model illustrates the interconnectedness of vocabulary knowledge components from morphological, semantic, and pragmatic perspectives.

Table 1 Three aspects of vocabulary knowledge

Form	spoken	R	What does the word sound like?
		P	How is the word pronounced?
	Written	R	What does the word look like?
		P	How is the word written and spelled?
	word	R	What parts are recognizable in this word?
		P	What word parts are needed to express the meaning?
Meaning	form and meaning	R	What meaning does this word form signal?
		P	What word form can be used to express this meaning?

	concept and referents	R	What is included in the concept?
	associations	R	What items can the concept refer to?
		R	What other words does this make us think of?
		P	What other words could we use instead of this one?
Use	grammatical functions	R	In what patterns does the word occur?
		P	In what patterns must we use this word?
	collocations	R	What words or types of words occur with this one?
		P	What words or types of words must we use with this one?
	constraints on use	R	Where, when, and how often would we expect to meet this word?
	(register, frequency ...)	P	Where, when, and how often can we use this word?

Note. R = receptive knowledge, P = productive knowledge derived from Nation (2005, p. 584)

Synthesis of the abovementioned studies on word knowledge reveals that understanding a word encompasses form, meaning, and use. Form includes pronunciation, spelling, and grammatical variations; meaning involves collocations, connotations, and registers; and usage

pertains to patterns and contexts of word employment. Comprehensive word knowledge requires both receptive and productive language abilities across diverse linguistic contexts.

Significantly, vocabulary knowledge bears significance in academic writing as a crucial proficient skill for university students to effectively articulate their ideas and knowledge. The following discusses the importance of vocabulary's roles in academic writing.

2. Vocabulary in Academic Writing

Coxhead (2012) suggests that students and lecturers need vocabulary for high-stakes writing. Aligning with this matter, Dhuli et al. (2023) captured a positive correlation between students' vocabulary knowledge and their writing performance in ESL/ EFL contexts, suggesting that increased lexical knowledge contributes to more effective writing skills. For example, Asaad (2024) supported that vocabulary knowledge mediates postgraduates and academic writing- proficiency in vocabulary can improve students' writing skills. However, bearing in mind that Thai EFL students frequently encounter difficulties in English owing to inadequate vocabulary (Saenpakdeejit, 2014), undoubtedly in academic writing, vocabulary can be perceived as a problem for EFL learners to achieve their academic progression, especially in the context of Thai EFL learners. The following section further addresses this issue.

3. Vocabulary Problems in Academic Writing

Çelik (2020) observed that even experienced graduate students experience difficulties in writing skills and such a problem can be due to one of the common writing problems like vocabulary (Al-Khairi, 2013; Phan, 2022). Azies et al. (2022) supported that a lack of vocabulary mastery will greatly affect the writing results mostly in terms of, for instance, errors in choosing the appropriate vocabulary (Alharbi, 2017; Basir et al., 2015; Lusta, 2012; Maharani et al., 2023), particularly in the use of synonyms (Mutlu, 2016), and omission/ incompleteness and misspellings (Basir et al., 2015).

4. Anxiety in Academic Writing

Asnas and Hidayanti (2024) recently argued that writing research articles continues to induce anxiety in EFL students, as they must adapt their writing to conform to the English academic writing style, rendering academic writing the most challenging skill to master due to its complex process. Consequently, writing anxiety obstructs academic writing, impacting both the quality and students' perceptions of writing (Rohmah & Muslim, 2021), and may lead to task-irrelevant thoughts while diminishing students' intrinsic motivation (Geng & Yu, 2022).

From the abovementioned points, it can be contended that not only does vocabulary knowledge and academic writing primarily interrelate but also the aspect of academic writing anxiety. As such, it is

imperative to be aware of this subject matter from the pivotal stage of vocabulary problems to anxiety in academic writing.

Methods

1. Participants

The participants of this study comprised 23 Thai EFL graduate students (41% of the target population) selected through purposive sampling from a population of 56 at one university in Thailand. The selection criteria included current enrollment in graduate-level programs requiring academic writing in English, completion of at least one semester of graduate studies, and willingness to participate. This sample was appropriate as participants regularly engaged in academic writing tasks (e.g., course assignments, research proposals, and theses), allowing for an in-depth investigation of vocabulary challenges across various academic disciplines while maintaining a manageable sample size for qualitative analysis.

2. Research Instruments

This study employed an 8-item questionnaire developed from Nation's (2005) vocabulary knowledge framework to investigate vocabulary problems in academic writing. Seven items examined vocabulary knowledge aspects: forms (spelling and word parts), meaning (words in contexts, synonyms, range of meanings), and use (collocation and formal/ informal language), while the eighth item addressed writing

anxiety based on literature review. The questionnaire's content was reviewed by an applied linguistics teacher for theoretical alignment and clarity, with additional input from a graduate student in applied linguistics. Based on their feedback, minor revisions were made to improve item clarity and comprehensibility. The questionnaire used a five-level Likert scale ranging from 1 to 5 (see Tables 2 and 3) to measure participants' responses.

Table 2 Five-level Likert scale

Level	Interpretation
5	Strongly agree
4	Agree
3	Moderate
2	Disagree
1	Strongly disagree

Table 3 Interpretation of mean scores

Mean	Interpretation
5 (4.51-5.0)	Strongly agree
4 (3.51-4.50)	Agree
3 (2.51-3.50)	Moderate
2 (1.51-2.50)	Disagree
1 (1.0-1.50)	Strongly disagree

3. Data Collection

The questionnaire administered via Google Forms was distributed to 23 participants. The participants then evaluated their academic writing problems using the abovementioned rating scale, submitting over one week.

4. Data Analysis

The participants' responses collected through Google Forms were then analyzed using mean ($\bar{x}$) and standard deviation (S.D.) via the Statistical Package for Social Sciences (SPSS) program.

Results

Table 4 demonstrates participants' perceptions of vocabulary problems in academic writing. The key findings show that participants perceive vocabulary in academic writing as challenging in the three most notable aspects: 1) problems in complex words ($\bar{x} = 4.17$, $SD = 0.83$), 2) problems from contextual differences in word meaning ($\bar{x} = 4.13$, $SD = 0.97$), and 3) problems in differentiating between formal and informal language ($\bar{x} = 4.08$, $SD = 0.94$), respectively.

Table 4 Participants' vocabulary problems in academic writing

No.	Questions	$\bar{x}$	S.D.	Interpretation
1	I think spelling words is challenging because I am not familiar with these academic words which cause problems in academic writing.	4.04	1.19	Agree
2	I think various word parts are the cause for often committing errors in word usage in academic writing.	3.57	1.31	Agree
3	I think a word with a range of meanings that requires extreme concern about its appropriate context perplexes me and causes problems in academic writing.	4.17	0.83	Agree
4	I think a word that can differ in different contexts causes problems in academic writing.	4.13	0.97	Agree
5	I think synonyms bear only near meanings, so they cannot be used completely interchangeably. Hence, it causes problems in academic	4.17	0.83	Agree

No.	Questions	$\bar{x}$	S.D.	Interpretation
	writing, for example, the two adjectives ‘Happy’ and ‘Jubilant’ (<i>Happy</i> means feeling, showing, or causing pleasure or satisfaction, while <i>Jubilant</i> denotes great joy or satisfaction from the accomplishment of something.)			
6	I think several words are often collocation words in which two or more words always co-occurrence and cause problems in academic writing, for example, different (adj.) + from or difference (n.) + between A and B).	3.96	0.82	Agree
7	I think the different levels of words, such as formal and informal words, are difficult for me in academic writing.	4.08	0.94	Agree
8	I found that I have writing anxiety.	3.91	1.08	Agree
Total		4.01	0.77	Agree

Tellingly, it is noteworthy that not only do persistent difficulties in academic writing proficiency among graduate students primarily stem from vocabulary knowledge deficits but are also associated with writing anxiety.

Conclusion

Taken together, this study validates Nation's (2005) theory on the form, meaning, and use of vocabulary and its significance in the complexity of academic writing and acknowledges anxiety as a significant problem in English academic writing. Additionally, this study's findings might be helpful, but there are numerous addresses to better understand vocabulary problems in graduate students' academic writing. To do so, these might include larger cohorts for sample size and methodologies; a thorough, longitudinal, mixed-methods study on linguistic problems; and the relationship between vocabulary and writing anxiety, as well as discipline-specific vocabulary problems to offer insight.

Discussion

This study acknowledges that vocabulary acquisition remains challenging for EFL learners (Saenpakdeejit, 2014) , including Thai graduate students. In particular, this study corroborates Al-Khairy's (2013) and Phan's (2022) identification of vocabulary as one of the common writing problems for EFL learners, especially in the realms of the use of inappropriate words (Alharbi, 2017; Basir et al. , 2015; Lusta, 2012;

Maharani et al., 2023) thanks to words' multiple meanings and synonyms (Mutlu, 2016). Of this, it is inevitable to address the importance of vocabulary knowledge related to word form, use and meaning (Nation, 2005) as a key indicator of academic writing performance, especially in postgraduate students (Asaad (2024).

Moreover, writing anxiety appears to remain a significant obstacle to EFL learners' academic writing success. This finding is consistent with Asnas and Hidayanti (2024) that writing research articles causes anxiety for EFL students due to the need to adapt to English academic writing styles. The aspect of academic writing anxiety is thus deemed crucial to further exploring its impacts on EFL learners' academic performance and vice versa.

References

- Alharbi, N. S. M. (2017). **An investigation into the academic writing: Difficulties of Saudi postgraduate students.** [Doctoral dissertation, The University of Exeter.] University of Exeter Repository. <http://hdl.handle.net/10871/33113>
- Al-Khairy, M. A. (2013). Saudi English-major undergraduates' academic writing problems: A Taif University perspective. **English Language Teaching**, 6(6), 1-8. <https://doi.org/10.5539/elt.v6n6p1>
- Al-Khasawneh, F. M. S. (2010). Writing for academic purposes: Problems faced by Arab postgraduate students of the College of Business, UUM. **ESP World**, 9(2), 1-23. <http://www.esp-world.infor>

- Al Qunayeer, H. S. (2021). An investigation of the Relationship between reading comprehension, vocabulary Knowledge, and English language proficiency level of Saudi EFL learners. **Advances in Language and Literary Studies**, 12(2), 59-69.
<https://doi.org/10.7575/aiac.all.v.12n.2.p.59>
- Asaad, H. Q. M. (2024). The role of morphological awareness in L2 postgraduates' academic writing: is vocabulary knowledge a mediating variable?. **Cogent Education**, 11(1), 2327787.
<https://doi.org/10.1080/2331186X.2024.2327787>
- Asnas, S. A. M., & Hidayanti, I. (2024). Uncovering EFL students' frequent difficulties in academic writing and the coping strategies: The case of a college in Indonesia. **Journal on English as a Foreign Language**, 14(1), 124- 151. <https://doi.org/10.23971/jefl.v14i1.7472>
- Basir, H., Abdullah, E., & Zaiyadi, Z. A. (2015). Lexical errors in English for academic purposes (EAP) students' essays. In W. N. H. b. W. Ramli, N. S. b. Awaludin, N. N. b. Nordin, N. b. Zainudin, & W. S. S. b. Shahr (Ed.), **Management and Muamalah. 2nd International Conference 2015 (2ndICoMM)** (pp. 357-361).
<https://conference.uis.edu.my/icommm/2nd/download/IC%20032.pdf>
- Çelik, S. (2020). Building critical academic writing skills: The impact of instructor feedback on Turkish ELT graduate students. **The Electronic Journal for English as a Second Language**, 24(3), 1-12.
<https://eric.ed.gov/?id=EJ1275864>

- Coady, J. (1993). Research on ESL/EFL vocabulary acquisition: Putting it in context. In T. Huckin, M. Haynes, & J. Coady (Eds.), **Second language reading and vocabulary learning**, (pp. 3-23). Ablex.
- Coxhead, A. (2012). Academic vocabulary, writing and English for academic purposes: Perspectives from second language learners. **RELC Journal**, 43(1), 137-145.
<https://doi.org/10.1177/0033688212439323>
- Ellis, G., and Sinclair, B. (1989). **Learning to learn English: A course in learner training**. Cambridge University Press.
- Evans, S., & Morrison, B. (2011). The first term at university: Implications for EAP. **ELT Journal**, 65(4), 387-397.
<https://doi.org/10.1093/elt/ccq072>
- Firda, I.N., Azkiah, I. & Albiansyah. (2021). Testing breadth and depth of vocabulary Knowledge and their relationship with vocabulary size of EFL students. **Journal of English Teaching**, 7(1), 89-100.
<https://doi.org/10.33541/jet.v7i1.2434>
- Geng, F., & Yu, S. (2024). Exploring doctoral students' emotions in feedback on academic writing: a critical incident perspective. **Studies in Continuing Education**, 46(1), 1-19.
<https://doi.org/10.1080/0158037X.2022.2109616>
- Lusta, A. F. (2012). **The vocabulary problems in the academic writing of MA ELT Libyan students at Nottingham Trent University** [Master's thesis, Nottingham Trent University]. Nottingham Trent University. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED589767.pdf>

- Ibrahim, N., & Nambiar, R. M. (2011). Writing in foreign lands: The case of postgraduate international students and the introductory sections of a project paper. **Procedia-Social and Behavioral Sciences**, 18, 626-632. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2011.05.092>
- Maharani, R., Hakiki, S. S., & Safitri, S. (2023). Students' problems in writing academic article: A case study in academic writing class. **English Education: Jurnal Tadrís Bahasa Inggris**, 16(2), 219-237. <http://dx.doi.org/10.24042/ee-jtbi.v16i2.17434>
- Mutlu, G. (2013). An analysis of lexical errors of Turkish University students learning English. In B. Ç. Başaran, B. C. Cengiz, F. Gümüşok, & D. F. Şafak (Ed.), **Linguistics and language teaching. 9th International METU Postgraduate Conference**, (pp. 189-205). <https://www.researchgate.net/publication/318727365>
- Nagy, W., & Townsend, D. (2012). Words as tools: Learning academic vocabulary as language acquisition. **Reading Research Quarterly**, 47(1), 91-108. <https://doi.org/10.1002/RRQ.011>
- Nation, I. S. P. (2005). Teaching and learning vocabulary. In E. Hinkel (Ed.), **Handbook of research in second language teaching and learning**, (pp. 581-595). Routledge.
- Ooi, D., & Kim-Seoh, J. L. (1996). Vocabulary teaching: Looking behind the word. **ELT Journal**, 50(1), 52-58. <https://doi.org/10.1093/elt/50.1.52>

- Phan, T. T. Q. (2023). EFL students' perceptions towards cooperative learning in writing skills at a University in the Mekong Delta. **International Journal of Language Instruction**, 2(3), 48–62.
<https://doi.org/10.54855/ijli.23232>
- Qian, D. D. (2002). Investigating the relationship between vocabulary knowledge and academic reading performance: An assessment perspective. **Language learning**, 52(3), 513-536.
<https://doi.org/10.1111/1467-9922.00193>
- Richards, J. C. (1976). The role of vocabulary teaching. **TESOL Quarterly**, 10(1), 77-89. <https://doi.org/10.2307/3585941>
- Rohmah, N., & Muslim, A. B. (2021). Writing anxiety in academic writing practice. In Y. Wirza, I. L. Damayanti, W. Gunawan, E. D. A. Imperiani, A. A. Danuwijaya, & L. Hakim, (Ed.). **Applied linguistics. Proceedings of the Thirteenth Conference (CONAPLIN 2020)** (pp. 348-354). 10.2991/assehr.k.210427.053
- Saengpakdeejit, R. (2014). Awareness of vocabulary learning strategies among EFL students in Khon Kaen University. **Theory and Practice in Language Studies**, 4(6), 1101-1108.
<https://doi.org/10.4304/tpls.4.6.1101-1108>
- Sclove, S. L. (2001, n.d.). **Notes on Likert Scales**.
<http://www.uic.edu/classes/idsc/ids270sls/likert.htm>
- Taylor, L. (1990). **Teaching and learning vocabulary** (1st ed.). Prentice Hall.
- Taylor, L. (1992). **Vocabulary in action** (1st ed.). Prentice Hall.

Ur, P. (1996). **A Course in English language teaching** (1st ed.).
Cambridge University Press.

Zhao, J. (2017). Native speaker advantage in academic writing?
Conjunctive realizations in EAP writing by four groups of writers.
Ampersand, 4, 47-57. <https://doi.org/10.1016/j.amper.2017.07.001>

การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง ร่วมกับการใช้เกมค้นหาคำศัพท์ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้คำศัพท์ ภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 Using the Total Physical Response Teaching Method with Word Search Game to Develop English Vocabulary Learning of Grade 2 Students

ปาไลนี สมปาน^{*1} ศรชัย มุ่งไธสง² สุภาพร เทวียะ³

Palinee sompan^{*1} Sornchai Mungthaisong² Supaporn Tewiya³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อหาประสิทธิภาพของการใช้วิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางร่วมกับการใช้เกมค้นหาคำศัพท์ ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดนศึกษา ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ที่ 75 / 75 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้วิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง ร่วมกับการใช้เกมค้นหาคำศัพท์ 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการใช้

* Corresponding author, e-mail: 631153026@cr.ru.ac.th

¹ นักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

¹ Undergraduate Student, Faculty of Education, Chiang Rai Rajabhat University

² รองศาสตราจารย์ ดร., คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

² Associate Professor, Dr., Faculty of Humanities and Social Sciences, Chiang Rai Rajabhat University

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

³ Assistant Professor, Dr., Faculty of Education, Chiang Rai Rajabhat University

วิธีการสอนการตอบสนองด้วยท่าทาง (TPR) ร่วมกับเกมค้นหาคำศัพท์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการตอบสนองด้วยท่าทางร่วมกับเกมค้นหาคำศัพท์ 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษก่อนและหลังเรียน 3) แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 สถิติที่ใช้ในวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่า T – Test แบบ Dependent Sample

ผลการวิจัยพบว่า ผลการหาประสิทธิภาพของการใช้วิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางร่วมกับเกมค้นหาคำศัพท์ ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 พบว่ามีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.5/ 80.2 มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ในระดับ 75/75 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนพบว่าค่าเฉลี่ยหลังเรียน (มีค่าเฉลี่ย 16.04, S.D. = 2.61) สูงกว่าก่อนเรียน (มีค่าเฉลี่ย 10.25, S.D.=2.69) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผลการศึกษาความพึงพอใจพบว่ามีความพึงพอใจในระดับมาก (มีค่าเฉลี่ย 2.88, S.D. = 0.10)

คำสำคัญ: การใช้วิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง เกมค้นหาคำศัพท์ การเรียนรู้คำศัพท์

Abstract

The objectives of this research were 1) to find out the effectiveness of using the Total Physical Response teaching method with the Word Search game in learning activity management to develop English vocabulary learning for Grade 2 students at Watthanasuksa School based one the specified criteria of 75 / 75, 2) to compare the

achievement before and after using the Total Physical Response teaching method with the Word Search game, and 3) to study the satisfaction of Grade 2 students toward learning by using Total Physical Response teaching method with the Word Search game. The tools used in the research consisted of 1) a learning management plan using Total Physical Response teaching method with the Word Search game, 2) a test to measure English learning achievement before and after learning, and 3) a questionnaire to evaluate the students' satisfaction. Statistics used in data analysis were percentage, mean, standard deviation, and T – Test Dependent Sample.

The results were found that the efficiency of using Total Physical Response teaching method with the Word Search game to organize learning activities to develop English vocabulary learning for Grade 2 students was 83.5/ 80.2 which was higher than the criteria at 75/75. The comparison of the achievement test between before and after studying found that the mean after studying (average 16.04, S.D. = 2.61) was significantly higher than before studying (average 10.25, S.D. = 2.69) at the .05 level and result of the satisfaction study appeared that there was a high level of satisfaction (average 2.88, S.D. = 0.10).

Keyword: Total Physical Response (TPR) Word Search Game Vocabulary Learning

บทนำ

การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศในศตวรรษที่ 21 ภาษาต่างประเทศเป็นสิ่งจำเป็นในการติดต่อสื่อสาร เพื่อศึกษาการแสวงหาข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ หลักสูตรภาษาอังกฤษในปัจจุบันมุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารและสามารถสื่อความหมายได้ถูกต้อง มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องราวและวัฒนธรรมสามารถถ่ายทอดความคิดและวัฒนธรรมไทยไปประชาคมโลกได้อย่างสร้างสรรค์ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) โดยกระทรวงศึกษาธิการมีนโยบาย ปฏิรูปกระบวนการเรียนการศึกษา เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนสำหรับด้านการศึกษา ประเทศไทยได้ตระหนักถึงความสำคัญของการใช้ภาษาอังกฤษมาโดยตลอด ดังจะเห็นได้จากการจัดการศึกษาของชาติ ได้กำหนดให้มีการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษทั้งทางด้านการฟัง การพูด การอ่าน และ การเขียน โดยเฉพาะหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดให้มีการเรียนตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาจนถึงมัธยมศึกษา อย่างไรก็ตามพบปัญหานักเรียนไทยส่วนใหญ่ ไม่สามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้ (ชัชริย บุนนาค, 2561) ทั้งนี้เนื่องจากไม่รู้คำศัพท์ที่จะสื่อสาร ไม่สามารถจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษได้ จึงไม่สามารถสื่อสารได้ การเรียนรู้คำศัพท์เป็นองค์ประกอบหนึ่งซึ่งถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของภาษาอังกฤษที่ส่งผลไปถึงการพัฒนาทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ยิ่งผู้เรียนได้เรียนรู้คำศัพท์มากและสามารถใช้ได้อย่างถูกต้องคล่องแคล่ว ย่อมจะบ่งบอกว่าบุคคลนั้นสามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ Schmitt, (2000) ที่ได้กล่าวว่า การเรียนรู้คำศัพท์มีความสัมพันธ์กับทักษะ ทั้ง 4 ด้าน และส่งผลต่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่มีประสิทธิภาพ

วิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง หรือเรียกย่อ ๆ ว่า TPR พัฒนาโดยนักจิตวิทยาชาวอเมริกัน ชื่อ เจมส์ แอชเชอร์ (James Asher) ซึ่งวิธีสอนนี้ได้แนวคิดจากการวิจัยด้านจิตวิทยาพัฒนาการและทฤษฎีการเรียนรู้ ที่กล่าวว่า ถ้าบุคคลได้ฝึกฝน

บ่อย ๆ หรืออย่างเข้มข้นอย่างต่อเนื่อง ก็จะเกิดการเก็บสะสมประสบการณ์ต่าง ๆ และจะสามารถถ่ายทอดออกมาได้ การจำเกิดจากการฝึกท่องจำ หรือการแสดงท่าทาง มีเป้าหมายที่จะใช้สมองซีกขวาในการควบคุมการเคลื่อนไหวของร่างกาย (การแสดงออก) ของบุคคล ซึ่งจากการมุ่งพัฒนาการแสดงออกของสมอง ซีกขวาในช่วงแรกของการเรียน ภาษา ทำให้สมองซีกซ้าย ซึ่งควบคุมทางภาษาเกิดปฏิกิริยาสองตอบจนเกิด การเรียนรู้ขึ้น ซึ่งเป็นวิธีที่เหมาะสมสำหรับนำมาจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาการ เรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษ ทั้งนี้เนื่องจากเป็นวิธีการสอน ที่เน้นบทบาทความเข้าใจ ซึ่งการรับรู้ภาษาเป็นภาษาที่สองของนักเรียนมีหลักการสำคัญ คือ เน้นบทบาทของ ความเข้าใจในการฟังด้วยการให้ปัจจัยที่มีความหมายและใช้คำสั่งสั้น ๆ ง่าย ๆ โดยครู จะพูดพร้อมแสดงท่าทางหรือปฏิบัติตามประโยคคำสั่งนั้นแล้วให้นักเรียนปฏิบัติตาม จนนักเรียนมีความพร้อมที่จะปฏิบัติด้วยตนเอง โดยที่ครูไม่ต้องเป็นแบบให้การแสดง ท่าทางในการฝึกด้วยประโยคคำสั่งเป็นสิ่งที่สำคัญมาก เพราะจะทำให้นักเรียนเข้าใจ และสื่อความหมายได้ตรงที่สุด และเป็นเทคนิคการสอนวิธีหนึ่งที่เหมาะสมต่อ การนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนที่เริ่มเรียนภาษาต่างประเทศ (Asher, 1979: 34) และ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุทธิดา ชัยประสิทธิ์ และชลิต เกตุกระทุ่ม (2565) ที่พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางด้านความสามารถในการจำคำศัพท์ ภาษาอังกฤษ ด้วยการใช่วิธีสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง (TPR) ของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสุนทรวัฒนา จังหวัดชัยภูมิ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นอกจากนั้น การใช้เกมในการจัดการเรียนการสอนยังสามารถพัฒนาผู้เรียน ในการจดจำคำศัพท์ได้อีกด้วย เกมค้นหาคำศัพท์เป็นเกมคำศัพท์ที่ประกอบด้วย ตัวอักษรของคำที่วางอยู่ในตาราง ซึ่งโดยปกติจะมีรูปร่างเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าหรือ สี่เหลี่ยมจัตุรัส วัตถุประสงค์ของปริศนาคือการค้นหาและทำเครื่องหมายคำทั้งหมด ที่ซ่อนอยู่ภายในกล่อง คำอาจวางในแนวนอน แนวตั้ง หรือแนวทแยง เกมค้นหาคำศัพท์

มักจะมีการกำหนดหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับคำที่ซ่อนอยู่ทั้งหมด เช่น อาหาร สัตว์ หรือสี เกมค้นหาคำศัพท์ ก็เหมือนกับปริศนาอักษรไขว้ที่ได้รับความนิยมอย่างมาก มีทั้งในหนังสือและแอปพลิเคชันบนมือถือที่ครบถ้วน ดังที่ สุชาติา อินทะผิว (2562) ได้ใช้เกมคำศัพท์ภาษาอังกฤษเพื่อพัฒนาการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านน้ำแถม โรงเรียนบ้านปากยาง และโรงเรียนบ้านห้วยด้าย ตำบลน้ำแถม อำเภอกาฬสินธุ์ จังหวัดเลย พบว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้เกมคำศัพท์ประกอบการเรียนการสอนมีคะแนนเฉลี่ยทักษะคำศัพท์ภาษาอังกฤษสูงกว่าร้อยละ 70 และนักเรียนมีความรู้สึกชอบกิจกรรมเกมคำศัพท์ที่ใช้ประกอบการสอนในระดับมาก

จากปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดนาคศึกษา จากผลคะแนนการทดสอบคำศัพท์และการสังเกตในห้องเรียนที่ผ่านมาพบว่าคะแนนจากการทดสอบของนักเรียนหลายคนยังไม่ผ่านเกณฑ์แสดงว่านักเรียนไม่สามารถเข้าใจคำศัพท์ได้ดีเท่าที่ควร จากการศึกษาข้อมูลข้างต้น ผู้วิจัยเห็นว่าการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง (TPR) และการใช้เกมจะสามารถพัฒนาภาษาอังกฤษและทำให้ผู้เรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษได้ ผู้วิจัยจึงได้สนใจศึกษาการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางโดยใช้ร่วมกับเกมค้นหาคำศัพท์ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อหาประสิทธิภาพของการใช้วิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางร่วมกับเกมค้นหาคำศัพท์ ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ 75 / 75

2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ก่อนเรียน และหลังเรียนโดยใช้วิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง ร่วมกับเกมค้นหาคำศัพท์ ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษ

3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการใช้วิธีการสอน การตอบสนองด้วยท่าทาง ร่วมกับเกมค้นหาคำศัพท์ ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อ พัฒนาการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษ

วิธีการวิจัย

1. ขอบเขตเนื้อหา

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดนาคศึกษา อำเภอฟาน จังหวัดเชียงราย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 3 ห้อง มีนักเรียนทั้งหมด 77 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

นักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/1 โรงเรียนวัดนาคศึกษา อำเภอฟาน จังหวัดเชียงราย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 นักเรียน 25 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

2. ตัวแปรในการศึกษา

2.1. ด้านตัวแปร

2.1.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ วิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางร่วมกับ เกมค้นหาคำศัพท์

2.1.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

ประสิทธิภาพที่ใช้วิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง ร่วมกับเกมค้นหา คำศัพท์ ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษ

- ผลสัมฤทธิ์ในการทดสอบก่อนและหลังเรียนในการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษในด้านความหมายและการสะกดคำศัพท์

- ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการใช่วิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยร่วมกับเกมค้นหาคำศัพท์ ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษ

3. ขอบเขตการวิจัย

3.1 ด้านระยะเวลา

ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 โดยมีระยะเวลาในการทดลอง เป็นเวลา 8 สัปดาห์หรือ 2 เดือน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช่วิธีการตอบสนองด้วยท่าทาง ร่วมกับเกมค้นหาคำศัพท์ จำนวน 8 แผน แผนละ 50 นาที

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษก่อนและหลังเรียน 20 ข้อ

3. แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช่วิธีการตอบสนองด้วยท่าทาง ร่วมกับเกมค้นหาคำศัพท์

การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช่วิธีการตอบสนองด้วยท่าทางร่วมกับเกมค้นหาคำศัพท์

1.1 ผู้วิจัยศึกษาหลักการ แนวคิด และวิธีในการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ชั่วโมงรวม 40 ชั่วโมง เป็นแนวทางในการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้

1.2 ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การแบบตอบสนอง

ด้วยท่าทาง ตามตัวชี้วัดชั้นปีและสาระการเรียนรู้แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่ม
สาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ พุทธศักราช 2551

1.3 วิเคราะห์บริบทของผู้เรียนและเนื้อหาเพื่อที่จะกำหนดขอบเขตที่จะใช้
ในการจัดการเรียนรู้ เลือกเนื้อหาหรือเรื่องราวที่มีคำศัพท์หมวดกริยาอาการ
เพื่อที่จะให้สอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ผ่านการใช้วิธีการตอบสนองด้วยท่าทาง

1.4 วิเคราะห์ตัวชี้วัดตามสาระการเรียนรู้แกนกลางที่กำหนดไว้ เพื่อ
กำหนดวิธีการ วัดและประเมินผล รวมทั้งกำหนดเครื่องมือที่ใช้วัด

1.5 ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้จากข้อมูลที่ได้รับรวมและวิเคราะห์ไว้

1.6 นำแผนการสอนที่สร้างเสร็จแล้ว ไปให้ผู้เชี่ยวชาญทางการสอนภาษา
อังกฤษ ตรวจสอบแผนการสอนจำนวน 3 ท่าน พิจารณาเรื่องความถูกต้องชัดเจนของ
จุดประสงค์ กิจกรรม เนื้อหาและการประเมินผล แล้วนำกลับมาปรับปรุงแก้ไข
ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความเหมาะสมในการใช้ภาษาตรวจสอบ
ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และนำข้อมูลจากการประเมิน
มาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยประเมินความสอดคล้องระหว่าง
กิจกรรมกับจุดประสงค์ ข้อที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ซึ่งถือว่า
สอดคล้องในเกณฑ์ที่ยอมรับได้และสามารถนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลได้

1.7 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้รับการพัฒนาปรับปรุงไปใช้กับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดนตศึกษา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน
25 คน

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษก่อนและหลังเรียน

2.1 ศึกษาเอกสารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 คู่มือครู
วิธีการวัดผลและประเมินผล และเนื้อหาการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษโดยใช้การสอน
แบบตอบสนองด้วยท่าทางสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

2.2 วิเคราะห์เนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษโดยใช้

การสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างข้อสอบ

2.3 สร้างตารางวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างจำนวนข้อสอบที่ต้องการกับหน่วยการเรียนรู้

2.4 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน (ฉบับร่าง) แบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 3 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ เพื่อจะคัดเลือกให้เหลือ จำนวน 20 ข้อ

2.5 นำแบบทดสอบ (ฉบับร่าง) ที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อให้ข้อเสนอแนะและปรับปรุงแก้ไขจนผ่านความเห็นชอบ

2.6 นำแบบทดสอบ (ฉบับร่าง) เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา และความถูกต้องของภาษาที่ใช้และประเมินความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์การเรียนรู้โดยกำหนดค่า IOC ที่ใช้ได้คือ ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป

2.7 วิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามของแบบทดสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยใช้สูตร IOC โดยกำหนดค่าดัชนีความสอดคล้องที่ต้องการ คือ 0.60- 1.00 ซึ่งผลการวิเคราะห์ปรากฏว่าได้ค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.60-1.00 จำนวน 20 ข้อ

2.8 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ฉบับร่าง) จัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3. แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการตอบสนองด้วยท่าทาง ร่วมกับเกมค้นหาคำศัพท์

3.1 ศึกษาทฤษฎี เอกสาร งานวิจัย ตำราที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการใช้วิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางร่วมกับเกมค้นหาคำศัพท์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อ

พัฒนาการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัฒนศึกษา

3.2 สร้างแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีผลต่อการเรียนการสอนโดยใช้วิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง ร่วมกับเกมค้นหาคำศัพท์ ผู้วิจัยได้ใช้แนวการสร้างแบบสอบถามตามแนวทางของ ลิเคิร์ท (Likert) ได้แบบสอบถาม 10 ข้อ โดยใช้มาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 3 ระดับ โดยระดับ 3 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมากที่สุด ระดับ 2 หมายถึง เห็นด้วยในระดับปานกลาง และ ระดับ 1 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อย โดยมีการสอบถามข้อมูล 3 ด้าน คือ ด้านเนื้อหา ด้านการจัดกิจกรรม และด้านประโยชน์จากการเรียนรู้ คิดเป็นคะแนนตามเกณฑ์เฉลี่ยรายข้อ

3.3 นำแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษโดยใช้การสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง ร่วมกับเกมค้นหาคำศัพท์ เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน แล้วนำผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่าดัชนี ความสอดคล้อง (IOC) ซึ่งค่าที่คำนวณได้ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ถือว่ามีความสอดคล้องอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้

3.4 นำแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษโดยใช้การสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง ร่วมกับเกมค้นหาคำศัพท์ ไปจัดทำเป็นฉบับสมบูรณ์และนำไปทดลองใช้จริงกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัฒนศึกษา อำเภอกพาน จังหวัดเชียงราย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การพัฒนาการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษโดยใช้การสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางร่วมกับเกมค้นหาคำศัพท์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีการเก็บรวบรวมข้อมูล 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. เก็บรวบรวมคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการทดสอบก่อนเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 20 ข้อ

2. เก็บรวบรวมคะแนนของกระบวนการจากการจัดการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษโดยใช้การสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง ร่วมกับเกมค้นหาคำศัพท์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้จากการประเมิน 3 ด้าน คือ 1) ด้านความรู้ความเข้าใจ (K) ได้แก่ การทดสอบประจำชั่วโมง และประเมินการสะกดคำ อ่านออกเสียง และบอกความหมาย 2) ด้านกระบวนการ (P) ได้แก่ ประเมินการฟัง การพูด และการอ่าน 3) ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (A) ซึ่งเป็นพฤติกรรมการทำงาน ได้แก่ ประเมินความมีวินัย ใฝ่เรียนรู้และมุ่งมั่นในการทำงาน

3. เก็บรวบรวมคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการทดสอบหลังเรียนรู้ทันที โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 20 ข้อ

4. เก็บรวบรวมข้อมูลความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษโดยใช้การสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง ร่วมกับเกมค้นหาคำศัพท์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

การวิเคราะห์ข้อมูล

การพัฒนาการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษโดยใช้การสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางร่วมกับเกมค้นหาคำศัพท์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

1. หาร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนที่ได้จากการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทั้งคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนรู้ทันที

2. วิเคราะห์ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษโดยใช้การสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางร่วมกับเกมค้นหาคำศัพท์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ผู้ศึกษาสร้างและพัฒนาขึ้นตามเกณฑ์มาตรฐาน 75/75 (E1/E2)

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนที่ได้จากการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้ t-test แบบ Dependent Sample

4. วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษโดยใช้การสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางร่วมกับเกมค้นหาคำศัพท์ โดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งมีเกณฑ์ในการแปลความหมายคะแนนเฉลี่ย ดังนี้

1.00 – 1.66 หมายถึง ความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย

1.67 – 2.33 หมายถึง ความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง

2.34 – 3.00 หมายถึง ความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

ผลการวิจัย

ตาราง 1 แสดงการหาผลประสิทธิภาพที่ใช้วิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางร่วมกับเกมค้นหาคำศัพท์

การทดลอง	คะแนน เต็ม	คะแนน รวม	ประสิทธิภาพ	เกณฑ์ประสิทธิภาพ 75/75
คะแนนระหว่าง เรียน E1	40	835	83.5	สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้
คะแนนหลังเรียน E2	20	401	80.2	

จากตาราง 1 ผลการหาประสิทธิภาพของการใช้วิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง ร่วมกับเกมค้นหาคำศัพท์ พบว่าร้อยละของค่าคะแนนเฉลี่ยของคะแนนสอบระหว่างเรียน (E1) มีค่าเท่ากับ 83.5 และร้อยละของค่าคะแนนเฉลี่ยของคะแนนสอบหลังเรียน (E2) มีค่าเท่ากับ 80.2 แสดงว่าการเรียนรู้คำศัพท์โดยใช้วิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง ร่วมกับเกมค้นหาคำศัพท์ มีประสิทธิภาพ 83.5 /80.2

ตาราง 2 แสดงผลสัมฤทธิ์ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้วิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง ร่วมกับเกมค้นหาคำศัพท์ ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษ

การทดสอบ	จำนวน (N)	คะแนนเต็ม	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D.	t
ก่อนเรียน	25	20	10.25	2.69	12.76
หลังเรียน	25	20	16.04	2.61	

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 2 พบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนโดยใช้วิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง ร่วมกับเกมค้นหาคำศัพท์ ($\bar{x} = 16.04$, S.D. = 2.61) สูงกว่า ก่อนเรียน ($\bar{x} = 10.52$, S.D. = 2.69) จากการทดสอบโดยใช้ t-test แบบ dependent พบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3 แสดงผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการใช้วิธีการสอนการตอบสนองด้วยท่าทาง ร่วมกับเกมค้นหาคำศัพท์

รายการแบบประเมิน	ผลความพึงพอใจ		ระดับความพึงพอใจ	ลำดับที่
ด้านเนื้อหาสาระ	$\bar{X}$	S.D.	พอใจ	
1. เนื้อหามีความหลากหลาย	2.96	0.20	มาก	1
2. เนื้อหาเข้าใจง่าย	2.88	0.33	มาก	3
3. คำศัพท์ที่เรียนไม่ยากเกินไป	2.92	0.28	มาก	2

รายการแบบประเมิน	ผลความพึงพอใจ		ระดับความพึงพอใจ	ลำดับที่
ด้านเนื้อหาสาระ	$\bar{X}$	S.D.	พอใจ	
4. ขนาด ตัวอักษร บัทรคำศัพท์และบัทรภาพชัดเจน	2.76	0.44	มาก	4
ด้านกิจกรรมการจัดการเรียนการสอน				
5. รูปแบบกิจกรรมมีความน่าสนใจ	2.76	0.44	มาก	4
6. ได้เรียนอย่างสนุกสนาน	2.88	0.33	มาก	3
7. มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม	2.88	0.33	มาก	3
8. ได้เรียนรู้คำศัพท์มากขึ้น	2.96	0.20	มาก	1
ด้านประโยชน์ที่ได้รับ				
9. นักเรียนสามารถนำคำศัพท์ไปใช้หลังการเรียนได้	2.92	0.28	มาก	2
10. นักเรียนมีความตั้งใจในการเรียนภาษาอังกฤษมากขึ้น	2.92	0.28	มาก	2
เฉลี่ย	2.88	0.10	มาก	

จากตาราง 3 พบว่า ค่าเฉลี่ยของระดับความพึงพอใจของนักเรียนทั้งหมด 25 คน ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ย จัดอยู่ในความพึงพอใจระดับมาก ($\bar{X} = 2.88$, S.D. = 0.10) โดยความพึงพอใจระดับมากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ 1) เนื้อหามีความหลากหลาย ได้เรียนรู้คำศัพท์มากขึ้น ($\bar{X} = 2.96$) 2) คำศัพท์ที่เรียนไม่ยากเกินไป นักเรียนสามารถนำคำศัพท์ไปใช้หลังการเรียนได้ นักเรียนมีความตั้งใจในการเรียนภาษาอังกฤษมากขึ้น

($\bar{X} = 2.92$) 3) เนื้อหาเข้าใจง่าย กิจกรรมที่เรียนสนุกสนานมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม ($\bar{X} = 2.88$, S.D. = 0.33)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการหาประสิทธิภาพของการใช้วิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง ร่วมกับเกมค้นหาคำศัพท์ ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่2 พบว่าร้อยละของค่าคะแนนเฉลี่ยของคะแนนสอบระหว่างเรียน (E1) มีค่าเท่ากับ 83.5 และร้อยละของค่าคะแนนเฉลี่ยของคะแนนสอบหลังเรียน (E2) มีค่าเท่ากับ 80.2 แสดงว่า มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ $83.5 / 80.2$ เมื่อเทียบกับเกณฑ์ 75/75 มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

2. ผลเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ก่อนเรียน และหลังเรียนโดยใช้วิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง ร่วมกับเกมค้นหาคำศัพท์ พบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนโดยใช้วิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง ร่วมกับเกมค้นหาคำศัพท์ ($\bar{X} = 16.04$, S.D. = 2.61) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X} = 10.52$, S.D. = 2.69) จากการทดสอบโดยใช้ t-test แบบ dependent พบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่า การเรียนโดยใช้วิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง ร่วมกับเกมค้นหาคำศัพท์ ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการใช้วิธีการสอนการตอบสนองด้วยท่าทาง ร่วมกับเกมค้นหาคำศัพท์ ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษค่าเฉลี่ยของระดับความพึงพอใจของนักเรียนในภาพรวมมีค่าเฉลี่ย จัดอยู่ในความพึงพอใจระดับมาก ($\bar{X} = 2.88$, S.D. = 0.10)

อภิปรายผล

ผลการหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง ร่วมกับเกมค้นหาคำศัพท์ พบว่ากิจกรรมทั้งหมดมี 4 เนื้อหา ซึ่งแต่ละเนื้อหา ใช้การสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง ร่วมกับเกมค้นหาคำศัพท์ เข้ามาใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งผู้วิจัยพบว่า วิธีสอนแบบการตอบสนองด้วยท่าทาง หรือ TPR เป็นวิธีการสอนภาษาตามแนวธรรมชาติที่เหมาะสมสำหรับผู้เริ่มเรียนภาษาตามวัยและธรรมชาติการเรียนรู้ภาษา วิธีการนี้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนฝึกฝนคำศัพท์ พร้อมทั้งปฏิบัติตาม หรือได้ตอบด้วยท่าทางเพื่อสื่อความหมาย ทำให้ผู้เรียนจำคำศัพท์ได้เร็ว เรียนรู้ได้รวดเร็ว มีความคงทนในการเรียนรู้ มีผลการค้นคว้าที่ยืนยันถึงประสิทธิภาพของการสอนวิธีนี้มากมาย ในกลุ่มผู้เรียนตั้งแต่ระดับปฐมวัย จนถึงอุดมศึกษา และใช้ได้ผลดีกับการเรียนการสอนภาษาด้วย นอกจากนั้นเกมค้นหาคำศัพท์ ยังเป็นสื่อที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและกระตือรือร้นในการเรียน ผลจากการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อนำไปหาประสิทธิภาพ พบว่ามีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 83.5/ 80.22 เมื่อเทียบกับเกณฑ์ 75/75 มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่าคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากกิจกรรมการเรียนรู้วิจัยมีกระบวนการเรียนเริ่มจากง่ายไปหายาก และมีการใช้เทคนิคที่เหมาะสมในแต่ละเนื้อหา จึงทำให้นักเรียนที่ได้เรียนโดยใช้กิจกรรมเรียนรู้แบบตอบสนองด้วยท่าทาง เพื่อการพัฒนาคำศัพท์ภาษาอังกฤษ เช่น บอกความหมายคำศัพท์ สะกดคำศัพท์ บอกรายละเอียดของเรื่อง และแสดงท่าทาง โดยใช้บทบาทสมมติได้ ดังนั้นจึงช่วยให้นักเรียนรับรู้ และเข้าใจได้ง่าย และเกมค้นหาคำศัพท์ ทำให้นักเรียนมีสมาธิในการหาคำศัพท์ภาษาอังกฤษ สนุกกับการเรียนมากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของนิตยา หอมชาติ (2562) ที่ได้ศึกษาผลการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางที่มีต่อความสามารถ

ในการสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 แล้วพบว่านักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบตอบสนองด้วยท่าทาง มีผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังสอดคล้องกับชฎาพร ยางเงิน (2562) ที่ได้ศึกษาการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษโดยใช้เกม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 แล้วพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการใช้วิธีการสอนการตอบสนองด้วยท่าทาง ร่วมกับเกมค้นหาคำศัพท์ ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่ามีความพึงพอใจระดับมาก ซึ่งกล่าวได้ว่านอกจากกิจกรรมการเรียนรู้แบบตอบสนองด้วยท่าทางร่วมกับเกมค้นหาคำศัพท์ ช่วยส่งเสริมพัฒนาคำศัพท์ภาษาอังกฤษ ยังช่วยให้นักเรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษ ผ่านการทำกิจกรรมและเกม โดยพิจารณาจากการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่พบว่านักเรียนมีความสนใจและการกระตือรือร้นในการเรียนรู้ ตั้งใจในการเรียนภาษาอังกฤษมากขึ้น และร่วมกิจกรรมอย่างมีความสุข สอดคล้องกับงานวิจัยของยุกตะนันท์ ดินาน (2563) การพัฒนาความรู้ด้านคำศัพท์ภาษาอังกฤษ โดยใช้วิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง (TPR) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่านักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษโดยใช้วิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง (TPR) อยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 การเรียนการสอนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบตอบสนองด้วยท่าทาง ร่วมกับเกมค้นหาคำศัพท์ ใช้เวลาในการทำกิจกรรมดั่งนั้นครูควรคำนึงถึงเวลาในการดำเนินกิจกรรม

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 เพื่อการวิจัย ควรบูรณาการการเรียนการสอนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบตอบสนองด้วยท่าทาง ร่วมกับเกมค้นหาคำศัพท์ กับรายวิชาอื่น ๆ และควรนำสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาประยุกต์ใช้

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช**

2551. ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

ชัชริย์ บุนนาค. (2561). ปัญหาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทยและข้อเสนอแนะด้านยุทธศาสตร์การพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ปี 2564 – 2568. ใน ดวงสมร รุ่งสวรรค์โพธิ์ (บ.ก.), **การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ (ครั้งที่ 2), Graduate School Conference 2018** (น. 235 – 241). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, กรุงเทพฯ.

ชญาพร ยางเงิน (2562). **การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษโดยใช้เกม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ไม่มีการตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.**

- นิตยา หอมชาลี. (2562). ผลการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางที่มีต่อความสามารถ ในการสื่อสาร ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่มีการตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- ยุกตะนันท์ ดินาน. (2563). การพัฒนาความรู้ด้านคำศัพท์ภาษาอังกฤษ โดยใช้วิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง (TPR) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรังสิต].
<https://rsuir-library.rsu.ac.th/handle/123456789/540>
- สุชาติ อินทผวิ. (2562). การใช้เกมคำศัพท์ภาษาอังกฤษเพื่อพัฒนาการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านน้ำแคม โรงเรียนบ้านปากยาง และโรงเรียนบ้านห้วยด้าย ตำบลน้ำแคม อำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย. วารสารศรีล้านช้างปริทรรศน์, 5(2), 49-60.
- สุทธิดา ชัยประสิทธิ์ และขวลิต เกตุกระทุ่ม. (2565). การพัฒนาความสามารถในการจำคำศัพท์วิชาภาษาอังกฤษด้วยวิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง (TPR) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1. ลึกขา ศึกษาศาสตร, 9(1), 146-153.
- Asher, J. (1979). *Learning Another Language Through Actions: The Complete Teacher's Guide Book*. California: Sky Oaks Publication.
- Schmitt, N. (2000). *Vocabulary in Language Teaching*. Cambridge University Press.

นาฏศิลป์สร้างสรรค์ ชุด ตอกลายศิลป์ถิ่นพริบพรี

A Creative Dance Performance:

Tok Lai Silp Tin Prib Pree

วรรณวิภา มัธยมนันท์^{*1} วารุณี เรืองฤทธิ์²

Wanwipa Mattayomnant^{*1} Warunee Rueangrit²

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาและวิธีการตอกละตาของช่างพิทยา ศิลปิน และเพื่อสร้างสรรค์การแสดงชุดตอกลายศิลป์ถิ่นพริบพรี เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเอกสารและข้อมูลภาคสนามโดยใช้การสัมภาษณ์และการสังเกตแบบมีส่วนร่วม จากนั้นทำการวิเคราะห์และนำไปสู่การสร้างสรรค์การแสดง ผลการวิจัยพบว่า งานตอกละตาเป็นศิลปะงานช่างสกุลหนึ่งของจังหวัดเพชรบุรี วิธีการตอกละตามีการผสมผสานระหว่างลายเก่าและลายใหม่ โดยใช้ทั้งวิธีการ “ลายติด” ตอกเพื่อคงลายรูปไว้แต่เอาพื้นหรือช่องไฟออกไป และ “ลายขาด” ตอกเพื่อเอาลายออกไปแต่คงพื้นหรือช่องไฟไว้ นิยมตอกละตาลายไทยและลายสิบสองนักษัตร โดยมักนำไปใช้ประดับลูกโกศในงานศพ และใช้ตกแต่งธรรวาระดับสถานที่ในงานบุญ นาฏศิลป์สร้างสรรค์ ชุด ตอกลายศิลป์

^{*} Corresponding author, e-mail: wanwipa.mat@mail.pbru.ac.th

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

¹ Assistant Professor, Dr., Faculty of Humanities and Social Sciences, Phetchaburi Rajabhat University

² นักศึกษาปริญญาตรี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

² Undergraduate student, Faculty of Humanities and Social Sciences, Phetchaburi Rajabhat University

ถิ่นพริบพรี มีแนวคิดในสร้างสรรค์แบ่งออกเป็น 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) โครงเรื่อง แบ่งออกเป็น 3 ช่วงคือ ช่วงที่ 1 อุปกรณ์ดอกกระดาศ ช่วงที่ 2 ระบายสีสองนักษัตร ช่วงที่ 3 ผลงานการดอกกระดาศ 2) ดนตรี มีลักษณะการผสมผสานระหว่างดนตรีไทยและดนตรีสากลประกอบบทเสภา 3) การแต่งหน้าและทรงผม ใช้แรงบันดาลใจจากแผ่นทองพื้นหลังสีดำของกระดาศ 4) เครื่องแต่งกาย ออกแบบตามลายดอกกระดาศสีสองนักษัตร 5) อุปกรณ์ประกอบการแสดง เป็นอุปกรณ์ที่ใช้ในการดอกกระดาศ 6) ท่าทางประกอบการแสดง ออกแบบโดยใช้ท่ารำของนาฏศิลป์ไทยร่วมกับการเลียนแบบลักษณะท่าทางของสัตว์ ทั้งนี้ เพื่อส่งเสริมให้ตระหนักถึงคุณค่า และ เชิดชูภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ทรงคุณค่าของจังหวัดเพชรบุรี

คำสำคัญ: นาฏศิลป์สร้างสรรค์ งานดอกกระดาศ พริบพรี เพชรบุรี

Abstract

The purpose of this research is to study the history of the method of paper punching art by artisan Pittaya Silapsorn and to create a performance to illustrate the art of punching pattern of Prip Pree, or Phetchaburi. Employing a qualitative research methodology, the study collected data through documentary research and field investigations utilizing interviews and participant observation, followed by analytical processes leading to performance creation. The research findings reveal that paper-punching is a distinctive artisanal craft originating from Phetchaburi Province. The paper-punching technique integrates traditional and contemporary patterns through two primary methods: "Lai Tid" (pattern preservation), which maintains the pattern's shape while removing

background or negative spaces, and "Lai Khad" (pattern extraction), which removes the pattern while preserving the background or negative spaces. The technique predominantly features Thai patterns and twelve zodiac motifs, traditionally used for decorating funeral urns and embellishing ceremonial flags during merit-making events. The creative performance "Tok Lai Silp Thin Phribphri" comprises six conceptual components: 1. Narrative Structure (divided into three phases): Phase 1: Paper-punching equipment. Phase 2: Twelve Zodiac Dance. Phase 3: Paper-punching artwork. Musical Composition: A hybrid of traditional Thai and Western musical styles accompanying epic poem recitation. Makeup and Hairstyling: Inspired by gold-leaf imagery against black paper backgrounds. Costume Design: Crafted according to twelve zodiac paper-punching patterns. Performance Props: Authentic paper-punching instruments. Choreography: Integrating traditional Thai dance movements with animal-inspired gestures. The ultimate objective is to promote awareness and celebrate the profound local wisdom of Phetchaburi Province.

Keywords: Creative dance Paper punching art Prib Pree Phetchaburi

บทนำ

ช่างสิบหมู่เมืองเพชรที่มีมาแต่โบราณและยังคงอยู่ในปัจจุบัน มีการสืบทอดไปยังรุ่นลูกรุ่นหลานและเผยแพร่ไปยังสถานศึกษา หรือผู้สนใจทั่วไป ประกอบด้วย

1. งานปูนปั้น
2. งานลายรดน้ำ
3. งานลงรักปิดทองประดับกระจก
4. งานจิตรกรรม
5. งานช่างทอง
6. งานแทงหยวก
7. งานตอกกระดาด
8. งานจำหลักหนังใหญ่
9. งานแกะสลักไม้
10. งานปั้นสัตว์ ซึ่งเป็นวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของชาวเพชรบุรี

ที่มีความประณีตนับเป็นช่างฝีมือได้เป็นอย่างดีจนได้รับการขนานนามว่า สกุลช่างเมืองเพชร (สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดเพชรบุรี, 2550: 18) ศิลปะการตอกกระดาศนับว่าเป็นศิลปะที่นิยมในอดีต ซึ่งใช้ประดับลูกโกศ ชาวเพชรบุรีที่ประสงค์เก็บศพไว้บำเพ็ญกุศลจะนำกระดูกมาบรรจุใส่โกศขนาดเล็กโดยเรียกกันว่า “ลูกโกศ”

งานตอกกระดาศนิยมนำมาประดับตกแต่งสถานที่ในพิธีสำคัญทั้งงานอุปสมบท งานมงคล งานอวมงคลโดยมีวัตถุประสงค์ในการใช้ประโยชน์ คือ 1. ประดับไว้เพื่อให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ได้เล็งเห็นและอำนวยการ 2. เพื่อประชาสัมพันธ์ให้ผู้คนรับรู้และเชิญชวนให้มาร่วมงาน 3. ช่วยสร้างบรรยากาศให้งานมีชีวิตชีวา 4. นำไปประดับติดที่ลูกโกศที่บรรจุกระดูกสำหรับพระเถระชั้นผู้ใหญ่ หรือบุคคลสำคัญจากความเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคมรวมทั้งค่านิยมของคนไทย ทำให้งานศิลปะแขนงนี้เริ่มลดบทบาทความสำคัญลงอันเกิดจากสาเหตุและปัจจัยหลายประการ ได้แก่ คติความเชื่อดั้งเดิมของคนเปลี่ยนแปลงไป ช่างผู้สร้างสรรค์ผลงานมีอายุมาก ไร้ผู้สืบทอดมีสิ่งประดับประดาแบบสมัยใหม่เข้ามาแทนที่ (นฤทธิ์ วัฒนภู, 2553: 7)

งานตอกกระดาศเป็นศิลปะงานช่างสกุลหนึ่งของเมืองเพชร โดยตอกกระดาศให้เป็นลวดลาย ซึ่งมีทั้งลายไทย รูปสัตว์ในวรรณคดี สิบสองนักษัตร และลายประดิษฐ์อย่างอื่นตามต้องการ โดยมีขั้นตอน คือ 1. เตรียมกระดาศ หากทำธรรวจะใช้กระดาศว่าว งานประดับลูกโกศจะใช้กระดาศฉาบ 2. เตรียมลวดลาย 3. เตรียมอุปกรณ์ในการตอกกระดาศ ได้แก่ ค้อน สิว 4. ตอกกระดาศ จะใช้กระบวนกรตอกให้เกิดน้ำหนักลงบนของมีคม เพื่อเจาะหรือตัดกระดาศในส่วนที่ไม่ต้องการออกจนเป็นลวดลาย มีลักษณะใกล้เคียงกับงานหนังใหญ่และหนังตะลุง แต่เปลี่ยนจากวัสดุที่เป็นหนังวัวมาเป็นกระดาศ

จากข้อมูลดังกล่าวคณะผู้วิจัยได้ตระหนักถึงความสำคัญ งานตอกกระดาศของช่างพิทยา ศิลปกร (ครูช่างวัดพระทรง) ชุมชนเมืองเพชรบุรี ที่ยังคงสืบสานงานตอกกระดาศแบบดั้งเดิมที่มีคุณค่าทางวัฒนธรรมของจังหวัดเพชรบุรี โดยรับการถ่ายทอด

งานตอกกระตาศจากพระป้อม ญาณคุโณ วัดพระทรง ซึ่งเป็นบุคคลที่มีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับงานตอกกระตาศ อีกทั้งงานตอกกระตาศ ได้รับประกาศขึ้นทะเบียนมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของชาติ ประจำปีพุทธศักราช 2557 โดยกรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม ปัจจุบันงานตอกกระตาศไม่เป็นที่นิยมอย่างแพร่หลายเหมือนในอดีต เนื่องจากมีผู้สืบทอดไม่มากนัก คณะผู้วิจัยจึงศึกษาความเป็นมางานตอกกระตาศและนำเสนอนาฏศิลป์สร้างสรรค์ ชุด ตอกลายศิลป์ถิ่นพริบพรี รูปแบบนาฏศิลป์ร่วมสมัย แบ่งออกเป็น 3 ช่วงการแสดง 1. นำเสนอประวัติความเป็นมาของงานช่างตอกกระตาศเพชรบุรีด้วยบทเสภา 2. นำเสนอท่าทางการตอกกระตาศและท่าทางเลียนแบบทั้งสิบสองนักษัตร 3. นำเสนอผลงานการตอกกระตาศโดยใช้แนวคิดศิลปะการละคร นาฏศิลป์สร้างสรรค์ ศิลปะการเคลื่อนไหว และทฤษฎีสุนทรียศาสตร์สร้างสรรค์ผลงานทางนาฏศิลป์ในครั้งนี้ เพื่อนำเสนอขั้นตอนงานตอกกระตาศของช่างเมืองเพชร ลวดลาย และการนำไปใช้ประโยชน์ สร้างสื่อการเรียนรู้ประชาสัมพันธ์ ส่งเสริม และอนุรักษ์ศิลปะการตอกกระตาศเมืองเพชรมิให้สูญหาย อีกทั้งเป็นแนวทางในการออกแบบงานสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาและวิธีการตอกกระตาศ ของช่างพิทยาศิลปกร ตำบลท่าราบ อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี
2. เพื่อสร้างสรรค์การแสดงชุด “ตอกลายศิลป์ถิ่นพริบพรี”

แนวคิดและทฤษฎี

1. ศิลปะการละคร เป็นศิลปะร่วมที่เก่าแก่ประเภทหนึ่งของมนุษย์ สร้างสรรค์ขึ้นจากประสบการณ์ และจินตนาการ โดยนำมาผูกเป็นเรื่องราวถ่ายทอดผ่านนักแสดง ร่วมกับความรูสึกของมนุษย์ ความสุนทรีย์จะขึ้นอยู่กับความสำเร็จทางการ

นำศิลปะที่เกี่ยวข้องมารวมกันอย่างได้ผล ทำให้เกิดความประทับใจจากผลรวมของละคร ซึ่งนอกจากจะให้ความงดงาม ความบันเทิง และคุณค่าในเชิงศิลปะวรรณกรรมแล้วยังสามารถให้ประสบการณ์ที่มีความหมายต่อชีวิตในทางหนึ่งทางใด หรือหลายทางแก่ผู้ชมอีกด้วย โดยศิลปะการละครนั้น มีต้นกำเนิดมาจากการแสดงเพื่อบูชาเทพเจ้าประกอบพิธีตามความเชื่อของมนุษย์ในอดีตกาล (ชนันญา ชูนาถ, 2558: 101)

2. นาฏยศิลป์สร้างสรรค์ หมายถึง นาฏยศิลป์ที่มีจุดกำเนิดมาจากแรงบันดาลใจในสิ่งรอบตัวทุกอย่าง แล้วนำมาพัฒนาโดยผ่านกระบวนการของนาฏยศิลป์ มุ่งเน้นไปที่การสร้างสรรคเพื่อให้เกิดสิ่งใหม่ซึ่งแตกต่างไปจากสิ่งเดิม โดยมีได้มุ่งเน้นเฉพาะไปที่ยุคสมัย กรอบเวลา สถานที่ หรือแม้กระทั่งกลุ่มผู้แสดง (ธรากร จันทนะสาโร, 2557: 15)

3. นาฏยศิลป์ร่วมสมัย เป็นการเดินร่ำที่ผสมผสานแนวคิด รูปแบบ วิธีการนำมาละเล่นเข้าด้วยกันอย่างกลมกลืนและเหมาะสม อาจได้อิทธิพลจากนาฏศิลป์ราชสำนักตะวันตก หรืออาศัยแนวทางของนาฏยศิลป์จากยุคสมัยต่าง ๆ นอกจากนี้ยังรวมถึงผลงานนาฏยศิลป์ในอดีตที่มีการนำกลับมาสร้างใหม่ ซึ่งอาจเป็นการปรับปรุงให้สอดคล้องกับสังคมแต่ละยุคสมัย โดยยังคงไว้ซึ่งสาระสำคัญที่ว่า รูปแบบนาฏยศิลป์ร่วมสมัยต้องทันสมัยหรือมีความสดใหม่ในสาระสำคัญที่ต้องการจะนำเสนออยู่เสมอ (ธรากร จันทนะสาโร, 2557: 18) นอกจากนี้ยังเน้นความมีอิสระมากโดยมุ่งสู่การตอบคำถามบริบททางสังคม เป็นนาฏยศิลป์ที่ถูกพัฒนามาจากแนวคิดของนาฏยศิลป์สมัยใหม่ มีการนำการแสดงละครหรือเทคโนโลยีเข้ามาปราศจากลำดับขั้น นักเต้นสามารถแสดงได้ทุกที่และควรเกิดจากการทดลอง เพื่อให้เกิดสิ่งใหม่ที่สร้างสรรค์ทั้งในรูปแบบของการเคลื่อนไหว แนวความคิดหรือองค์ประกอบในการสร้างสรรค์มีอิสระในการตีความทั้งต่อตัวผู้สร้างสรรค์ผลงานและผู้ชม (ธนกร สรรวาริภู, 2558: 21)

4. ศิลปะการเคลื่อนไหว การใช้ร่างกายในการแสดงบุคคลที่ควรรู้จัก Rudolf Ladan, Jacques Lecoq and Etienne Decroux ทั้งสามคนนี้มีความคิดและ

มุมมองเกี่ยวกับวิธีการใช้ร่างกายและการเคลื่อนไหว เพื่อนำไปสู่การสร้างสรรค์การแสดงซึ่งทั้ง 3 คนมีความคิดที่มาจากรากฐานเดียวกัน ทฤษฎีและแนวทางปฏิบัติแบบฝึกหัดเป็นที่ยอมรับ มีคุณลักษณะทั้งทางด้านศิลปะและทางวิทยาศาสตร์ เพราะทำให้เกิดความเข้าใจอย่างกระจ่างจริงและสามารถนำความรู้ไปปฏิบัติได้ นักแสดงจะได้เรียนรู้เกี่ยวกับร่างกาย รู้หลักของการเคลื่อนไหว ซึ่งมีทั้งหลักการและวิธีตามธรรมชาติ และหลักของการเคลื่อนไหวเพื่อการแสดง (พรรณพัชร เกษประยูร, 2562: 39)

5. ทฤษฎีสุนทรียศาสตร์ เป็นศาสตร์ที่พูดถึงเรื่องของความงามหรือสุนทรียะใน 2 ประเด็น คือ 1) ความงามมีอยู่อย่างอัตวิสัย (Subjectivism) ความงามขึ้นอยู่กับคนใดคนหนึ่งผู้เสพงานศิลปะ 2) ความงามมีอยู่อย่างวัตถุวิสัย (Objectivism) ความงามมีอยู่โดยตัวของมันเอง ไม่ได้ขึ้นอยู่กับสิ่งใดหรือใครคนใดคนหนึ่ง (สุพจน์ จิตสุทธิญาณ, 2556: 164)

วิธีการวิจัย

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1.1 การศึกษาเอกสาร ได้แก่ หนังสือ ตำรา บทความ งานวิจัย วิทยานิพนธ์ ฯลฯ ข้อมูลที่ศึกษา ได้แก่ งานสกุลช่างเมืองเพชร ศิลปะการตอกกระดาศในจังหวัดเพชรบุรี ประเภทงานการตอกกระดาศวัดพระทรง ขั้นตอนและวิธีการตอกกระดาศ ผู้รับการถ่ายทอดศิลปะการตอกกระดาศ งานสร้างสรรค์และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

1.2 การสัมภาษณ์ ลงพื้นที่ในจังหวัดเพชรบุรีเพื่อสัมภาษณ์ช่างตอกกระดาศที่มีประสบการณ์มากกว่า 20 ปี และเยาวชนรุ่นใหม่ผู้ที่ได้รับการสืบทอดได้แก่

- 1) ช่างพิทยา ศิลปศร อายุ 52 ปี ช่างตอกกระดาศ
- 2) นางสาวภริดา บุตรเจียมใจ อายุ 27 ปี กลุ่มเยาวชนลูกหว่า

3) นางสาวศิริพร โพธิ์ทอง อายุ 23 ปี กลุ่มเยาวชนลูกหว่า

1.3 สืบค้นรูปภาพ วิดีโอ ผลงานสร้างสรรค์จากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ Website E-Book Youtube และ Facebook

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือในการสัมภาษณ์ โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยจำนวน 5 ท่าน ซึ่งมีประสบการณ์และเป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านดนตรี นาฏศิลป์ การออกแบบเครื่องแต่งกาย และงานสกุลช่าง มากกว่า 10 ปี ได้แก่

1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมชาย สอาดนัก อาจารย์สาขาวิชาดนตรีศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิตสุภาวัฒน์ สำราญรัตน์ อาจารย์สาขาวิชานาฏศิลป์ศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

3) อาจารย์ศิริวัฒน์ ขำเกิด อาจารย์สาขาวิชานาฏศิลป์ศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

4) อาจารย์นันทิยา ดอนเกิด อาจารย์สาขาวิชาศิลปะและการออกแบบ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

5) นายจพรณ์ ถาวรกุลพงศ์ ช่างจำหลักหนังใหญ่ จังหวัดเพชรบุรี

3. ขั้นตอนการปฏิบัติงานวิจัย

ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเอกสารและข้อมูลภาคสนาม โดยการศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร งานวิจัย หนังสือตำราต่าง ๆ รวมถึงสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ในประเด็นเรื่องศิลปะการตอกกระดาชและรูปแบบการแสดงนาฏศิลป์สร้างสรรค์และนาฏศิลป์ร่วมสมัย และเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามในด้านประวัติและวิธีการตอกกระดาช แล้วทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามประเด็นที่กำหนด จากนั้นทำการออกแบบองค์ประกอบการแสดงต่างๆ ที่วางไว้ ได้แก่ โครงเรื่อง ดนตรีประกอบการแสดง

การแต่งหน้าและทรงผม เครื่องแต่งกาย อุปกรณ์ประกอบการแสดง และท่าทางประกอบการแสดง เมื่อสร้างสรรค์ชุดการแสดงเสร็จเรียบร้อยแล้ว ทำการคัดเลือกนักแสดงและดำเนินการฝึกซ้อม แล้วจัดแสดงนำเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิในการวิพากษ์งานวิจัย จากนั้นทำการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วจึงจัดทำรูปเล่มฉบับสมบูรณ์และเผยแพร่ผลงานวิจัย

ผลการวิจัย

1. ประวัติความเป็นมาและวิธีการตอกระดาศ ข่างพิทยา ศิลปศร

1.1 ข่างพิทยา ศิลปศร ได้รับการถ่ายทอดศิลปะการตอกระดาศสืบต่อกันมาตั้งแต่สมัยพระอาจารย์เป้า สุปญโญ วัดพระทรง ซึ่งเป็นศิลปินด้านจิตรกรรมที่มีฝีมือระดับชั้นครูจัดเป็นศิลปินเอกของเมืองเพชรพ่านหนึ่ง พระอาจารย์เป้าได้ถ่ายทอดศิลปะการตอกระดาศให้แก่พระป้อม ญาณคุโณ วัดพระทรง ข่างพิทยา ศิลปศร ได้รับการถ่ายทอดงานตอกระดาศจากพระป้อมอีกชั้นหนึ่ง ขณะที่อุปสมบทเป็นพระลูกวัด หลังจากฝึกฝน 3 - 4 ปี ได้ออกมาตั้งกลุ่มตอกระดาศกับเพื่อนและรุ่นพี่ เกิดความรักและชื่นชอบในศิลปะงานตอกระดาศ ประกอบเป็นอาชีพเป็นเวลามากกว่า 20 ปี งานตอกระดาศเป็นศิลปะส่วนหนึ่งในการประดับและตกแต่งลูกโกศ ซึ่งเป็นส่วนประกอบสำคัญในการตั้งเมรุเผาศพ อันเป็นประเพณีนิยมของชาวเพชรบุรี ในขณะนั้น ทำให้ข่างพิทยาที่มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวาง (สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงวัฒนธรรม, 2551: 51)

1.2 ขั้นตอนการตอกระดาศ ประกอบด้วย 1) จัดเตรียมอุปกรณ์ ได้แก่ กระดาศอังกฤษ กระดาศแข็ง กระดาศวาว กระดาศแดง กระดาศน้ำส้ม สีว เทียนไข ดินสอเขียนลาย เลื่อย มีดคัตเตอร์ กรรไกร กาว หรือแป้งเปียก ไม้ตอกระดาศ เขียงไม้ 2) จัดเตรียมกระดาศ หากชิ้นงานเป็นธงราว นิยมใช้กระดาศวาว หากเป็นงานประดับลูกโกศจะใช้กระดาศฉาบ 3) เตรียมลวดลายให้เหมาะสมกับชิ้นงาน ลวดลายที่นิยมใช้

ในการตอกกระตาศ คือ ลายไทยและลายสิบสองนักษัตร 4) ตอกกระตาศ มี 2 ประเภท คือ การตอกเพื่อนำลายหรือรูปไว้ นำพื้นออกไป เรียกว่า “ลายติด” และการตอกเพื่อนำลายหรือรูปออกไปคงพื้นไว้ เรียกว่า “ลายขาด”

1.3 ผลงานการตอกกระตาศนิยมทำอยู่ 2 ลักษณะ 1) ธงราว ในสมัยโบราณเมื่อมีงานบุญและงานรื่นเริงต่าง ๆ คนเพชรบุรีจะตอกกระตาศเป็น ริ้วธง เพื่อประดับสร้างสีสันบริเวณสถานที่จัดงาน โดยนำกระตาศมาตัดเป็นธงที่มีลักษณะเป็นรูปทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้า แล้วตอกกระตาศให้เกิดเป็นลายสิบสองนักษัตร เนื่องจากเป็น การสื่อถึงการสะเดาะเคราะห์ดวงชะตาของผู้ที่มาร่วมงาน สื่อถึงการมาร่วมงานอัน เป็นมงคลเป็นกุศล ให้ต่ออายุและสุขสวัสดิ์มงคลสืบไป (ศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพระหว่าง ประเทศ, 2552: 3) 2) ลูกโกศ ลายลูกโกศวัดพระทรงเป็นแบบลายดั้งเดิมสมัย อาจารย์เป้าและมีส่วนที่เขียนเพิ่มบ้างแต่ส่วนน้อย เพราะฉะนั้นลักษณะลายประดับ ลูกโกศของวัดพระทรง จึงมีความผสมผสานระหว่างลายเก่าและลายใหม่เข้าด้วยกัน (ตรีวิทย์ แพทย์เพียร, 2546: 197) 3) โดยปกติแล้วการตอกกระตาศแบบดั้งเดิมจะ เป็นการตอกเอาลายออก เพื่ออวดลวดลายความประณีตอันสวยงาม แต่การตอกแบบ พิมพ์ลายนั้นจะตอกเอาลายเข้า เพื่อนำลูกประคบจุ่มสีมากดให้เกิดลายนั้น ๆ ซึ่งวิธีการตอกกระตาศแบบประยุกต์ใช้ เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ เพื่อสืบสานและสร้าง รายได้สู่ยุคปัจจุบัน โดยผู้คิดริเริ่มผลงานนี้ คือ กลุ่มเยาวชนลูกหว่าเพชรบุรี จิตอาสา ด้านการอนุรักษ์สกุลช่างทั้งสิบหมู่ ซึ่งได้รับการถ่ายทอดวิธีการและองค์ความรู้โดยตรงจาก ช่างพิทยา

2. การสร้างสรรค์การแสดงชุด “ตอกลายศิลป์ถิ่นพริบพรี” มีองค์ประกอบ การแสดง ดังนี้

1) การออกแบบโครงเรื่อง ผู้วิจัยออกแบบการแสดงโดยได้รับแรงบันดาลใจ มาจากการขั้นตอนการตอกกระตาศ ลายสิบสองนักษัตร และธงราวผลผลิตจากการ ตอกกระตาศ จึงแบ่งการแสดงออกเป็น 3 ช่วง

ตาราง 1 การวางโครงเรื่องการแสดง

ช่วงการแสดง	การวางโครงเรื่อง	รายละเอียดในช่วงการแสดง
การแสดงช่วงที่ 1	อุปกรณ์ตอกกระดาศ	แสดงถึงอุปกรณ์ที่ใช้ในการตอกกระดาศ
การแสดงช่วงที่ 2	ระบำนักษัตร	การทำท่าทางเลียนแบบสัตว์ทั้งสิบสองนักษัตร
การแสดงช่วงที่ 3	ผลงานการตอกกระดาศ	แสดงผลงานของงานตอกกระดาศ บอนรงราว และสิบสองนักษัตร

2) การออกแบบดนตรี นายอนุชิต กุลเกษ ผู้ออกแบบดนตรีประกอบการแสดง มีระยะเวลา 7 นาที 53 วินาที แนวดนตรีที่ใช้เป็นการผสมผสานระหว่างดนตรีไทยกับดนตรีสากลโดยใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์เข้ามาผสม สร้างสรรค์เป็นอัตลักษณ์ของเพลงที่ใช้ประกอบในการแสดง (ประวิทย์ ฤทธิบูลย์, 2565: 130) เครื่องดนตรีไทยที่ใช้บรรเลง ได้แก่ ฉิ่ง ฆ้อง ระนาด ซอ กลองทัด ตะโพน และฉาบ ส่วนเครื่องดนตรีสากล ได้แก่ ไวโอลิน วิโอลา เชลโล่ ฟลูต คลาริเน็ต ทรัมเป็ต ทรอมโบน เบส ทิมปานี เบส เปียโน และคีย์บอร์ด แบ่งการออกแบบดนตรี 3 ช่วงการแสดง ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 2 การออกแบบดนตรี

ช่วงการแสดง	การวางโครงเรื่อง	ดนตรีประกอบการแสดง
การแสดงช่วงที่ 1	อุปกรณ์ตอกกระดาศ	00.00 – 00.35 นาที เริ่มด้วยการขับเสภา บรรยายถึงศิลปะการตอกกระดาศในจังหวัดเพชรบุรี 00.36 – 02.38 ดนตรีบรรเลงเพลงร่วมสมัยระหว่างดนตรีไทยและดนตรีสากล ในจังหวะช้า 02.39 – 04.28 ดนตรีบรรเลงเพลงร่วมสมัยระหว่างดนตรีไทยและดนตรีสากล ในจังหวะเร็ว ใช้เสียงค้อนตอกกระดาศประกอบเพลงเป็นระยะ
การแสดงช่วงที่ 2	ระบำนักษัตร	04.29 – 06.08 ดนตรีบรรเลงเพลงร่วมสมัยระหว่างดนตรีไทยและดนตรีสากล ในจังหวะเร็ว ใช้เสียงสัตว์ประกอบเพลง ได้แก่ เสียงหนู เสียงวัว เสียงเสือ

ช่วงการแสดง	การวางโครงเรื่อง	ดนตรีประกอบการแสดง
		เสียงกระต่าย เสียงพญานาค เสียงงู เสียงม้า เสียงแพะ เสียงลิง เสียงไก่ เสียงสุนัข เสียงหมู
การแสดงช่วงที่ 3	ผลงานการดอกระดาศ	06.09 – 07.53 ดนตรีบรรเลงเพลงร่วมสมัยระหว่างดนตรีไทยและดนตรีสากล ในจังหวะเร็ว

ภาพที่ 1 เพลงประกอบการแสดงนาฏศิลป์สร้างสรรค์ ชุด ตอกลายศิลป์ถิ่นพริพรี

3) การออกแบบการแต่งหน้าและทรงผม นักแสดงหญิงทาเปลือกตาสีทอง สลับดำ ออกแบบมาจากแผ่นทองจากกระดาศและพื้นหลังสีดำของกระดาศ นักแสดงชายรับบทบาทเป็นช่างตอกละดาศจึงออกแบบการแต่งหน้าแบบธรรมชาติ

ภาพที่ 2 การแต่งหน้านักแสดงหญิง

ที่มา: สายรุ้ง เคลือบอาบ, 7 มีนาคม 2566

ทรงผมนักแสดงหญิง ด้านหน้าจัดทรงโค้งปลายผมวาดไปด้านข้างกรอบหน้า ด้านหลังรวบผม หางม้าขัดเป็นก้อนหอย เนื่องจากลายก้อนหอยเป็นส่วนหนึ่งในการตกแต่งลายไทยที่ใช้ในการตอกละดาศ ส่วนบนของศีรษะติดแผ่นทอง ส่วนนักแสดงชายเป็นทรงผมเปิดหน้าปกติตามธรรมชาติ

ภาพที่ 3 ทรงผมนักแสดงหญิง

ที่มา: สายรุ้ง เคลือบอบ, 7 มีนาคม 2566

4) การออกแบบเครื่องแต่งกาย นักแสดงชายรับบทเป็นช่างตอกกระดาศ จึงได้นำลายตอกกระดาศมาเป็นแรงบันดาลใจในการออกแบบ ได้แก่ ผ้าผูกเอวสีทอง เสื้อและกางเกงประดับลายไทยบริเวณขอบแขนและคอเสื้อ เพื่อสื่อถึงลายไทยฉลุในการตอกกระดาศ ส่วนนักแสดงหญิงรับบทเป็นผลงานตอกกระดาศลายสิบสอง นักษัตร นำแนวคิดจากกระดาศที่ใช้เป็นส่วนประกอบของการตอกกระดาศ เสื้อออกแบบผ้าติดไหล่ให้มีความพริ้วเหมือนกระดาศ กางเกงออกแบบเป็นสองชั้น ชั้นนอกสื่อถึงกระดาศสีขาวที่ยังไม่มีการตอกลาย ชั้นในออกแบบกางเกงเข้ารูปมีลายการตอกกระดาศบนเนื้อผ้าโทนสีขาว เครื่องประดับที่ใช้ ได้แก่ จอนหู กรองคอ เข็มขัด และกำไลข้อมือ โดยเลือกโทนสีทองตามแผ่นทองจากกระดาศและมีลายไทยเป็นส่วนประกอบตามลายที่นิยมใช้ในการตอกกระดาศ

ภาพที่ 4 การแต่งกายนักแสดงหญิงและนักแสดงชาย

ที่มา: สายรุ้ง เคลือบอาบ, 7 มีนาคม 2566

ภาพที่ 5 เครื่องประดับ

ที่มา: สายรุ้ง เคลือบอาบ, 7 มีนาคม 2566

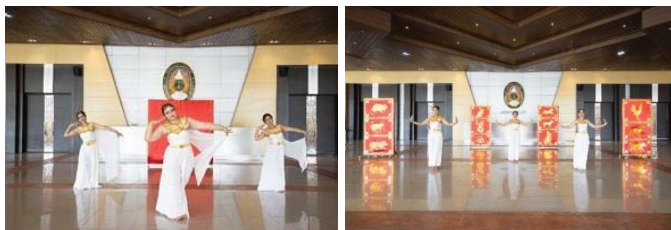
5) การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง ใช้อุปกรณ์จริงในการตกแต่งกระดาซ ได้แก่ สี่ว ค้อน เขียง ธงราว ฉากลายดอกกระดาซ รวมถึงผลงานที่ได้จากการตกแต่งกระดาซ

6) การออกแบบท่าทางประกอบการแสดง ท่ารำในนาฏศิลป์สร้างสรรค์ ชุด ดอกลายศิลป์ถิ่นพริบพรี ประกอบด้วยนาฏศิลป์ไทยและท่าทางเลียนแบบธรรมชาติ

6.1) ลักษณะท่ารำของนาฏศิลป์ไทย ซึ่งเป็นส่วนประกอบของการสร้างสรรค์ ได้แก่ ส่วนมือและส่วนเท้า

จับคว่ำ หมายถึง การคว่ำฝ่ามือลงให้ปลายนิ้วหัวแม่มือจรดนิ้วชี้ข้อที่หนึ่ง หักข้อมือเข้าหาลำแขน

วงกลาง หมายถึง กางแขนไปข้างลำตัว ตั้งปลายนิ้วทั้งสี่ระดับไหล่ หักหัวแม่มือเข้าหาฝ่ามือ งอแขนเล็กน้อย

ภาพที่ 6 จีบคว่ำ วงกลาง

ที่มา: สายรุ้ง เคลือบอาบ, 31 มีนาคม 2566

6.2) ลักษณะการเลียนแบบท่าทางสัตว์ ตามลักษณะทางธรรมชาติ แสดงถึงผลงานตอกกระต่ายลายสิบสองนักษัตร มีกระบวนการออกแบบท่าทางแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ 1) นาฏยศัพท์ นามศัพท์ ได้แก่ จีบส่งหลัง กระดกเท้า 2) ท่าทางเลียนแบบสัตว์ คือ การทำสัญลักษณ์ตามรูปร่างและกิริยาของสัตว์ การออกแบบท่าทางมีการผสมผสาน 2 ลักษณะเข้าด้วยกันโดยเน้นการออกแบบทางนาฏยศัพท์ในสัดส่วนที่มากกว่า โดยมีรายละเอียด ดังตาราง

ตาราง 3 ชื่อท่ารำและท่าทางการรำ

ชื่อท่ารำ	ท่าทางการรำ
ท่าหนู	นำมือทั้งสองมาชนกันระดับปากหักข้อมือลง ก้มศีรษะลงเล็กน้อย ส้อมถึงพื้นของหนู
ท่าวัว	นำมือทั้งสองข้างตั้งบริเวณบนข้างศีรษะ นิ้วทั้งห้าเรียงชิดติดกัน จากนั้นหักข้อมือเข้าหาลำแขน ส้อมถึงเข่าของวัว กระดกเท้าขวา
ท่าเสือ	มือทั้งสองกางนิ้วออกและกดปลายนิ้วเข้าหาบริเวณฝ่ามือ ส้อมถึงงเล็บของเสือ
ท่ากระต่าย	กำมือทั้งสองข้างตั้งบนศีรษะ ชูนิ้วชี้กับนิ้วกลางชิดกันและหักข้อมือไปด้านข้าง ส้อมถึงหูของกระต่าย
ท่างูใหญ่	นำปลายนิ้วโป้งและนิ้วกลางมาจรดกัน จากนั้นกรีดปลายนิ้วที่เหลือ หักข้อมือลง ส้อมถึงหัวของพญานาค

ชื่อท่ารำ	ท่าทางการรำ
ท่างูเล็ก	มือทั้งสองประกบกันเหนือศีรษะ และกดฝ่ามือลง สือถึงแม่เบี้ยของงู
ท่าม้า	กำมือทั้งสองข้างหลวม ๆ และหักข้อมือเข้าสือถึงอากัปกรณ์การติดของม้า
ท่าแพะ	กำมือทั้งสองข้างอยู่บริเวณข้างศีรษะ หักข้อมือออกและชูนิ้วชี้หักข้างลำแขน สือถึงเขาของแพะ
ท่าลิง	นำมือข้างหนึ่งทำท่าเกาข้างลำคอ และมืออีกหนึ่งข้างตั้งข้อศอกขนานกับพื้นกดปลายมือลง สือถึงอากัปกรณ์การของลิง
ท่าไก่	นำมือซ้ายจับเข้าที่ปากและกรายจับออกเป็นตั้งวงเหนือศีรษะ มือขวาจับส่งหลัง สือถึงอากัปกรณ์การของไก่ที่กำลังขัน
ท่าสุนัข	ยกมือทั้งสองข้างมาไว้บริเวณหน้าอก กดปลายมือลงไม่ต้องเกร็งปลายนิ้ว สือถึงอากัปกรณ์การของสุนัขที่กำลังดีใจ
ท่าหมี	นำมือทั้งสองข้างมาไว้บริเวณหน้าอก ยื่นมือออกไปข้างหน้า งอแขนเล็กน้อย กดข้อมือลงเกร็งปลายมือนี้ให้เป็นลักษณะสามเหลี่ยม สือถึงกีบเท้าของหมี

สรุปผล

นางภูศิลป์สร้างสรรค์ ชุต ตอกลายศิลป์ถิ่นพริบพรี สร้างสรรค์จากการศึกษาประวัติศาสตร์ความเป็นมาและขั้นตอนการตอกกระดาศ ซึ่งเป็นหนึ่งในสกุลช่างสิบหมู่ของจังหวัดเพชรบุรี รูปแบบและองค์ประกอบการแสดง ได้แก่ โครงเรื่อง นำเสนออุปกรณ์ในการตอกกระดาศ ระบายสีบสองนักษัตริ์ และผลงานการตอกกระดาศ โดยวางโครงเรื่องการแสดงออกเป็น 3 ช่วง ได้แก่ ช่วงที่ 1 อุปกรณ์ตอกกระดาศ ช่วงที่ 2 ระบายสีบนักษัตริ์ ช่วงที่ 3 ผลงานการตอกกระดาศ ดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดงเป็นการผสมผสานกันระหว่างดนตรีไทยกับดนตรีสากล เครื่องแต่งกายมีการออกแบบให้มีความร่วมสมัย โดยใช้โทนสีขาวเป็นหลัก แรงบันดาลใจมาจากกระดาศ เครื่องประดับสีทองเปรียบเสมือนแผ่นทองที่นำมาประดับกระดาศ การแต่งหน้าใช้สีทองและสีดำระบายที่เปลือกตา แสดงถึงสีของแผ่นทองจากกระดาศ สีดำแสดงถึงเส้นที่ใช้ตัดขอบลวดลายนักแสดงทำการคัดเลือกผู้ที่มีทักษะทางด้านนาฏศิลป์ไทย อุปกรณ์ประกอบการแสดง

ประกอบด้วย ลีว ค้อน เชียง ธงราว ฉากลายตอกกระดาศ การออกแบบกระบวนท่า ให้มีลักษณะเป็นนาฏศิลป์ร่วมสมัย ได้แก่ นาฏศิลป์ไทยและการเลียนแบบท่าทางของ ลิบสองนักร้อง แบ่งเป็น 3 ช่วง ช่วงที่หนึ่งแสดงถึงอุปกรณ์ที่ใช้ในการตอกกระดาศ กระบวนทำนานาฏศิลป์ไทย ได้แก่ การตั้งวง จีบคว่ำ จีบหาง ช่วงที่สองเป็นการทำ ท่าทางเลียนแบบสัตว์ทั้งลิบสองนักร้อง โดยใช้ศีรษะ มือ ลำตัว และเท้า สร้างสรรค์ ท่าทางตามลิบสองนักร้อง ได้แก่ หนู วัว เสือ กระต่าย งูใหญ่ งูเล็ก ม้า แพะ ลิง ไก่ สุนัข และหมู ช่วงสุดท้าย แสดงถึงลวดลายกระดาศและธงราว สร้างสรรค์โดยใช้ทำนานาฏศิลป์ไทย ได้แก่ ท่าเจ็ดฉิน แสดงถึงความสวยงามของลวดลายกระดาศ

อภิปรายผล

การแสดงนาฏศิลป์ ชุด ตอกลายศิลป์ถิ่นพริบพรี เป็นผลงานการสร้างสรรคทางด้านนาฏศิลป์ที่สะท้อนให้เห็นถึงศิลปะการตอกกระดาศของช่างพิทยา ศิลปศร วัดพระทรง จังหวัดเพชรบุรี หนึ่งในสกุลช่างลิบหมู่ โดยผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลภาคสนาม การสัมภาษณ์ สร้างเครื่องมือ โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อเป็นข้อมูลนำไปสู่กระบวนการสร้างสรรคงานนาฏศิลป์ ประกอบด้วยการกำหนดโครงเรื่อง ดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง การแต่งหน้าและทรงผม เครื่องแต่งกาย อุปกรณ์ประกอบการแสดง และท่าทางประกอบการแสดง ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดนาฏยประดิษฐ์ตามที่ สุรพล วิรุฬห์ (2557) กล่าวว่า หลักการและวิธีการเคลื่อนไหวร่างกาย เพื่อการฟ้อนรำ การหาข้อมูล แรงบันดาลใจ นวัตกรรม การออกแบบและประกอบสร้าง การกำหนดแนวคิดของเนื้อหาและรูปแบบ การพัฒนาการออกแบบท่าทาง การเคลื่อนไหว แนวทางการวิเคราะห์ดนตรี ความสัมพันธ์ของการแสดงกับฉาก เครื่องแต่งกาย แสงสีเสียง อุปกรณ์การแสดง การคัดเลือกผู้แสดง การฝึกซ้อมได้กำหนดไว้ 7 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 การคิดให้นาฏศิลป์ เพื่อส่งเสริมเอกลักษณ์วัฒนธรรมไทย โดยผู้วิจัยมุ่งหมายให้การแสดง

นาฏศิลป์ชุดนี้ เป็นการอนุรักษ์และเผยแพร่ศิลปะการตอกระดาดอันเป็นศิลปะประจำถิ่นเมืองเพชรบุรี ขั้นที่ 2 การกำหนดความคิดหลัก เพื่อถ่ายทอดวิธีการขั้นตอนการตอกลายกระดาดรวมถึงลวดลายสำคัญที่ใช้ คือ ลายนกษัตร ขั้นที่ 3 การประมวลข้อมูล ผู้วิจัยได้ศึกษาหาความรู้ผ่านกระบวนการวิจัยในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประวัติความเป็นมา วิธีการ ขั้นตอน อุปกรณ์ ตลอดจนลวดลายที่ใช้ในการตอกระดาด เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการนำไปสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ ขั้นที่ 4 การกำหนดขอบเขต จำนวนผู้แสดง การแปรแถว ความยาวของการแสดง ขั้นที่ 5 การกำหนดรูปแบบ โดยการใช้การผสมผสานระหว่างนาฏศิลป์ไทยเป็นหลักและการเลียนแบบธรรมชาติ ขั้นที่ 6 การกำหนดองค์ประกอบการแสดง ทั้งผู้แสดง การแต่งกาย อุปกรณ์ และดนตรีประกอบการแสดง และขั้นที่ 7 การออกแบบนาฏศิลป์ โดยแบ่งโครงเรื่อง กำหนดท่าทาง ตำแหน่ง รวมถึงเครื่องแต่งกาย การแต่งหน้า และอุปกรณ์ประกอบการแสดง

ท่าทางการรำในการแสดงชุด ตอกลายศิลป์ถิ่นพริบพรี ใช้แรงบันดาลใจมาจากสิบสองนักษัตรที่เป็นลายตอกระดาด โดยออกแบบท่ารำจากการเลียนแบบท่าทางของสัตว์ ซึ่งสอดคล้องกับ ประวิทย์ ฤทธิบุญ (2565) กล่าวว่า รูปแบบการใช้ภาษาท่าทางอาทิปฏิกิริยาตามธรรมชาติโดยใช้จินตนาการในการเลียนแบบท่าทางจากการเคลื่อนไหวของแมงกะพรุน และภาษาท่าทางนาฏศิลป์ไทย ผสมผสานการเคลื่อนไหวแบบร่วมสมัย เพื่อนำเสนอให้เห็นรูปแบบและการสื่อความหมายที่เข้าใจอย่างชัดเจน

นาฏศิลป์สร้างสรรค์ ชุด ตอกลายศิลป์ถิ่นพริบพรี สะท้อนถึงศิลปะงานตอกระดาดซึ่งเป็นหนึ่งในสกุลช่างสิบหมู่ของจังหวัดเพชรบุรี แสดงถึงวิธีการตอกระดาด ลวดลายสิบสองนักษัตร และนำเสนอผลงานการตอกระดาดผ่านนาฏศิลป์สร้างสรรค์ ซึ่งเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มจากต้นทุนวัฒนธรรม อนุรักษ์ และเผยแพร่ผลงานสร้างสรรค์สู่สาธารณชน ให้ศิลปะการตอกระดาดเป็นที่นิยมและเกิดความยั่งยืน และสามารถนำองค์ความรู้เกี่ยวกับองค์ประกอบการสร้างสรรค์ ได้แก่ การวางโครงเรื่อง

การออกแบบดนตรี การออกแบบเครื่องแต่งกาย และการออกแบบท่าทาง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์งานสกุลช่างอื่น ๆ ได้แก่ งานปูนปั้น ลายรดน้ำ ลงรักปิดทอง จิตรกรรม ช่างทอง ช่างแทงหยวก งานจำหลักหนังใหญ่ งานไม้แกะสลัก งานปั้น หัตถ์โลหะ ล้วนเป็นงานสกุลช่างสิบหมู่ที่ทรงคุณค่า โดยใช้หลักการสร้างสรรค์ผลงาน ต่อยอด ถ่ายทอด และประชาสัมพันธ์ให้แก่เยาวชนในท้องถิ่นให้เกิดความรักและหวงแหนในศิลปวัฒนธรรม อีกทั้งเป็นการพัฒนานาฏศิลป์สร้างสรรค์ในเชิงวิชาการให้แก่ นักศึกษา คณาจารย์ นักวิชาการ และผู้ที่สนใจต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- ขจิตขวัญ กิจวิสาละ. (2553). ความหมายของการขัดขึ้นอำนาจของสังคมผ่านการเล่าเรื่องในภาพยนตร์ไทยระหว่าง พ.ศ. 2513 - 2550. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทสาขาสตรีศึกษาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย]. Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR). <https://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/30669>
- ตรีวิทย์ แพทย์เพียร. (2546). การศึกษาวิเคราะห์ศิลปะงานสลักระดาษประดับโกศสกุลช่างเพชรบุรี. สาขาวิชาศิลปศึกษา คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชนันญา ชูนาค. (2558). ละคอนเล็ก : การสร้างสรรค์การแสดง เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจในศิลปะการแสดงหุ่นละครเล็กสำหรับคนรุ่นใหม่. [วิทยานิพนธ์ศิลปกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศิลปกรรมศาสตร์] จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธนกร สรรวาริก. (2558). กระบวนการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ร่วมสมัย. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา, 9(2), 17-29.

- ธรรการ จันทนะสาโร. (2557). **นาฏศิลป์จากแนวคิดไตรลักษณ์ในพระพุทธศาสนา**.
[วิทยานิพนธ์ปริญญาคุฏฐบัณฑิต] จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นฤทธิ์ วัฒนภู. (2553). **จิตรกรรมปลิวลม**. ศิลปะการตกแต่งกระดาศ. วาดศิลป์.
- บุญเตือน ศรีวรพจน์. (2553). **งานช่างกับมรดกศิลปวัฒนธรรม**. สำนักวรรณกรรม
และประวัติศาสตร์ กรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม.
- ประวิทย์ ฤทธิบุญ. (2565). รูปแบบการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากมายาคติ. **วารสาร
บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์**,
16(2), 123-136.
- พรรณพัวร์ เกษประยูร. (2562). การเคลื่อนไหวร่างกายในการแสดงนาฏศิลป์
**วารสารวิชาการ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
พระนคร**, 3(1), 36-48.
- ศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพระหว่างประเทศ. (2552). **การตัดกระดาศลวดลายอนุรักษ์**.
บริษัทพิมพ์ดีการพิมพ์ จำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงวัฒนธรรม. (2551). **ช่างฝีมือพื้นบ้าน
งานตกแต่งกระดาศ**. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดเพชรบุรี. (2550). **เพชรบุรีเมืองงาม : งามงานสกุลช่างเมือง**.
ธรรมสาร จำกัด.
- สุพจน์ จิตสุทธญาณ. (2556). ความเข้าใจในทฤษฎีสุนทรียะ. **วารสารศิลปศาสตร์**,
9(2), 161-179.
- สุพล วิรุฬห์รักษ์. (2557). นาฏยประดิษฐ์ทฤษฎี. **วารสารราชบัณฑิตยสถาน**,
39(3), 103-116.

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดงานท่องเที่ยว เชิงวัฒนธรรม: กรณีศึกษา งานนมัสการพระธาตุพนม Participation of the People in Organizing Cultural Tourism: A Case Study of the Phra That Phnom Worship Event

วรมธ ยอดบุญ*¹ ธนาศิลป์ เชื้อวงศ์พรหม²
Worameta Yodboon*¹ Thanasin Chuewongphrom²

บทคัดย่อ

การศึกษานี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการงานท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม งานนมัสการพระธาตุพนม 2) ศึกษาปัญหาและอุปสรรคการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดงาน 3) เสนอแนะแนวทางการพัฒนาการจัดงานท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของงานนมัสการพระธาตุพนม โดยใช้ระเบียบวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลโดยการสังเกต และสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 14 คน ด้วยวิธีการเจาะจง และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

* Corresponding author, e-mail: worameta.y@ku.th

¹ อาจารย์ ดร., คณะศิลปศาสตร์และวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสกลนคร

¹ Lecturer, Dr., faculty of liberal arts and management sciences, Kasetsart University

² นิสิตปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์และวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสกลนคร

² Undergraduate student, faculty of liberal arts and management sciences, Kasetsart University

ผลการศึกษา พบว่า คณะกรรมการวัดพระธาตุพนม ผู้นำชุมชน และประชาชน ได้มีส่วนร่วมในการจัดงานนมัสการพระธาตุพนมในด้านการตัดสินใจ การปฏิบัติ การรับผลประโยชน์ และการประเมินผล ส่วนเทศบาลธาตุพนมมีส่วนร่วมในการจัดงานนมัสการพระธาตุพนมในด้านการตัดสินใจ และการปฏิบัติ สำหรับปัญหาและอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดงานนมัสการพระธาตุพนม ได้แก่ คณะกรรมการวัดมีอำนาจในการตัดสินใจมากกว่าผู้นำชุมชน ปัญหาในการเข้าที่จำหน่ายสินค้า การขายดอกไม้และการถ่ายรูป และการเข้าถึงการประเมินผลของประชาชน สำหรับแนวทางในการจัดงานนมัสการพระธาตุพนมในครั้งถัดไปคือ 1) คณะกรรมการวัด หน่วยงานเทศบาล ผู้นำชุมชน ควรให้ความสำคัญกับเสียงของกลุ่มอื่น โดยใช้หลักการและเหตุผลในการตัดสินใจ 2) คณะกรรมการวัดควรมีช่องทางในการจับจองพื้นที่ขายสินค้าอย่างเป็นระบบ 3) คณะกรรมการวัดควรมีการจัดพื้นที่ในการขายดอกไม้และถ่ายภาพให้ชัดเจนและเป็นระบบ 4) ควรมีแบบประเมินผลการจัดงานแบบออนไลน์เพื่อให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการประเมินผลและนำไปสู่การแก้ไขปัญหาในปัดต่อไป

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วมของประชาชน การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม งานนมัสการพระธาตุพนม

Abstract

This study aims to 1) explore people participation in cultural tourism management of the Phra That Phanom Worship event, 2) investigate the problems and obstacles faced by the people in participating in the events, 3) propose development guidelines for the cultural tourism event of the Phra That Phanom Worship. Using qualitative research method. Data was collected through observation and in-depth interviews of 14 key informants with purposive sampling. Content analysis was conducted qualitatively for data analysis.

The results revealed that the temple committees, community leaders, and the people participated in the Phra That Phanom Worship event in decision-making, implementation, benefit-sharing, and evaluation. The Phra That Phanom municipality also participated in decision-making and implementation. Problems and obstacles regarding people participation in the Phra That Phanom Worship event include power imbalances between the temple committees and community leaders, issues with renting vendor spaces, flower sales and photography, and difficulties in accessing community feedback for evaluation. Recommendations for the Phra That Phanom Worship future events include: 1) Temple committees, sub-district municipality, community leaders should prioritize voices from diverse groups using principles and reasoning in decision-making, 2) Temple committees should establish a systematic reservation system for vendor spaces, 3) Temple committees should provide clear and systematic areas for flower sales and

photography, and 4) Implementing an online event evaluation form to facilitate people participation in evaluation and problem-solving for the next year.

Keywords: People participation Cultural tourism Phra That Phanom Worship event

บทนำ

การท่องเที่ยวมีบทบาททั้งต่อเศรษฐกิจของท้องถิ่นและเศรษฐกิจของประเทศ ทั้งนี้เพราะอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวได้รับการส่งเสริมจากภาครัฐอย่างต่อเนื่องตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ทำให้การท่องเที่ยวกลายเป็นแหล่งที่มาของเงินตราที่สำคัญของประเทศ (สำนักงานจังหวัดนครพนม, 2553) โดยเฉพาะการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เพราะประเทศไทยเป็นประเทศที่มีวัฒนธรรมที่น่าสนใจ ไม่ว่าจะเป็นประเพณีประจำภูมิภาคต่าง ๆ อาหาร การแต่งกาย ประวัติศาสตร์ความทรงจำ แหล่งโบราณคดี และวัดวาอารามที่มีความสำคัญต่อผู้คนที่นับถือศาสนาพุทธ ซึ่งการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมยังส่งผลต่อการรักษาและสืบทอดวัฒนธรรมท้องถิ่นให้คงอยู่สืบไปอีกด้วย (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2562)

ท้องถิ่นต่าง ๆ ของประเทศไทยล้วนมีเทศกาลงานประเพณีและแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่สามารถดึงดูดผู้คนให้ไปเยี่ยมชมได้ โดยจังหวัดนครพนมมีสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญหลายแห่ง เช่น พิพิธภัณฑ์จวนผู้ว่าราชการจังหวัดนครพนม ลานพญาศรีสัตตนาคราช หมู่บ้านมิตรภาพไทย-เวียตนาม วัดนักบุญอันนาหนองแสง รวมถึงวัดพระธาตุพนมมรรพหาวีร ซึ่งพระธาตุพนมเป็นศาสนสถานอันศักดิ์สิทธิ์ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่ได้รับการเคารพนับถือจากทั้งประชาชนคนไทยและชาวลาว (สำนักงานจังหวัดนครพนม, 2553) กล่าวได้ว่า หากใครได้มานมัสการองค์พระธาตุ

ครบ 7 ครั้ง จะถือว่าเป็นลูกพระธาตุ และเป็นศิริมงคลแก่ชีวิต สำหรับงานนมัสการพระธาตุพนม ประจำปี 2567 จัดขึ้นระหว่างวันที่ 17-25 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2567 โดยภายในงานมีกิจกรรมสำคัญหลัก ๆ ประกอบไปด้วย พิธีอัญเชิญพระอุปคุตขึ้นจากแม่น้ำโขง พิธีเจริญพระพุทธมนต์ ตักบาตรคู่อายุ แห่งกองบุญถวายพระธาตุ การจัดแสดงนิทรรศการมรดกโลก และการจำหน่ายสินค้าภายในงาน ซึ่งการจัดงานจะสำเร็จลุล่วงได้จะต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของประชาชนหลายภาคส่วนทั้งหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ทั้งนี้การเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนผู้เป็นเจ้าของวัฒนธรรม จะก่อให้เกิดความยั่งยืนในการอนุรักษ์ สืบสาน ถิ่นทอด และดำรงรักษาไว้ซึ่งประเพณีที่ดงามของท้องถิ่น โดยที่ผ่านมการจัดงานนมัสการพระธาตุพนม มักประสบปัญหาการจัดสรรผลประโยชน์ การจัดคนเข้ามาบริหารงาน และการจัดกิจกรรมที่อาจไม่เหมาะสม จึงจำเป็นต้องมีการบริหารจัดการที่เป็นระบบระเบียบ เน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน เพื่อให้การจัดงานประสบความสำเร็จตามความคาดหวังของพุทธศาสนิกชนที่เกี่ยวข้อง

ดังนั้น คณะผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดงานนมัสการพระธาตุพนม เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีการจัดงานท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เพื่อเป็นกรณีศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการมีส่วนร่วมของผู้คนในชุมชนในการจัดงานท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ตลอดจนรับทราบปัญหา และให้ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการจัดงานท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมครั้งต่อ ๆ ไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการงานท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม งานนมัสการพระธาตุพนม
2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดงานท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม งานนมัสการพระธาตุพนม
3. เพื่อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการจัดงานท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของงานนมัสการพระธาตุพนม

การทบทวนวรรณกรรม

การศึกษาครั้งนี้ใช้แนวคิดการมีส่วนร่วมของโคเฮนและอัฟฮอฟฟ์ (Cohen and Uphoff, 1981) เป็นกรอบในการมองปรากฏการณ์ ซึ่งนักวิชาการทั้งสองท่านได้ชี้ให้เห็นว่าการมีส่วนร่วมของชุมชนนั้น สมาชิกของชุมชนต้องเข้ามามีส่วนร่วมเกี่ยวข้องใน 4 มิติ ได้แก่

- 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ หมายถึง การที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการคิดริเริ่มโครงการ โดยมีการอภิปรายถึงปัญหา และความต้องการมีการจัดลำดับความสำคัญของปัญหา การกำหนดทางเลือกว่าควรจะทำโครงการหรือกิจกรรมใดบ้าง และการตัดสินใจว่าจะทำโครงการหรือกิจกรรมใด และการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจยังครอบคลุมไปถึงการตัดสินใจในระหว่างการดำเนินงานโครงการ
- 2) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ หมายถึง การที่ประชาชนมีส่วนร่วมในทรัพยากรต่าง ๆ ให้กับโครงการทั้งในด้านเงิน แรงงาน วัสดุอุปกรณ์ การมีส่วนร่วมในการบริหาร และประสานงาน โครงการต่าง ๆ
- 3) การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมประเภทนี้มีสองนัย คือ เป็นทั้งการร่วมรับประโยชน์ และร่วมรับผิดชอบเนื่องในทางลบจากโครงการพัฒนา

4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล เป็นการที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินโครงการทั้งอย่างเป็นทางการ และไม่เป็นทางการ

สำหรับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประเด็นการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการท่องเที่ยว มีนักวิชาการศึกษาไว้หลายคน เช่น อภิญา สุพิชญ์ (2559) ศึกษาแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมกรณีศึกษา พระธาตุก่องข้าวน้อย ตำบลตาตทอง อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร พบว่า หน่วยงานภาครัฐมีส่วนร่วมหลักในการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวร่วมกับภาคเอกชนและชุมชน รวมทั้งจัดทำโครงการเพื่อของบประมาณมาพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวสำหรับภาคเอกชนและผู้นำชุมชนมีส่วนร่วมในการประสานงานคัดเลือกบุคคลเข้าร่วมปฏิบัติงานโครงการ รวมถึงลงมติในที่ประชุมเพื่อร่วมตัดสินใจและประเมินผลโครงการส่วนรุ่งทิวา อินทวา และนันทวรรณ นวลักษณ์ (2562) ศึกษาบทบาทการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์แหล่งเที่ยวเชิงวัฒนธรรม: กรณีศึกษาจังหวัดนครพนม พบว่า ประชาชนและผู้ประกอบการมีส่วนร่วมโดย ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏว่าทั้งประชาชนและผู้ประกอบการมีส่วนร่วมในด้านรับผลประโยชน์มากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการปฏิบัติ และน้อยสุดคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ สำหรับเจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐและผู้นำชุมชนจะมีส่วนร่วมทั้งในด้านการวางแผนและตัดสินใจ เช่น การเข้าร่วมเพื่อวางแผนการดำเนินการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวกับชุมชน และมีส่วนร่วมในด้านการดำเนินงานและการปฏิบัติ เช่น การแต่งกายด้วยชุดพื้นเมืองเพื่อต้อนรับนักท่องเที่ยว การฟ้อนรำ การเล่นดนตรี เป็นต้น และงานของปองทิพย์ นาकिनทร์ (2556) ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน กรณีศึกษาตลาดเก่าอ่างศิลาเทศบาลเมืองอ่างศิลา จังหวัดชลบุรี พบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนตลาดเก่าอ่างศิลาในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนอยู่ในระดับมาก สำหรับปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน คือการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่

ยังไม่เพียงพอ เช่น ปริมาณถังขยะ ห้องน้ำสาธารณะ และที่จอดรถ เป็นต้น ด้านการมีส่วนร่วมของหน่วยงานภาครัฐ จะมีส่วนร่วมทั้งในด้านการตัดสินใจ การดำเนินการ การรับผลประโยชน์ และการประเมินผล โดยการตัดสินใจในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเริ่มจากความต้องการของประชาชน นโยบายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ต้องได้รับความร่วมมือจากคนในชุมชนและภาครัฐในพื้นที่ โดยภาครัฐควรสนับสนุนงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชน โดยเฉพาะการสร้างรายได้จากการขายสินค้า และชุมชนยังได้ประโยชน์จากการปรับปรุงสิ่งแวดล้อมความสะอาดหลายอย่าง สุดท้ายต้องมีการติดตามและประเมินผลซึ่งต้องทำทุกกิจกรรมหรือโครงการ เพื่อนำผลไปพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานครั้งต่อไป

วิธีการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการงานท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม งานนมัสการพระธาตุพนม ศึกษาปัญหาและอุปสรรคการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดงานท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม งานนมัสการพระธาตุพนม และเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการจัดงานท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของงานนมัสการพระธาตุพนม อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม โดยใช้การวิจัยเอกสาร การสัมภาษณ์แบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ การสังเกตทั้งแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม โดยแบ่งวิธีการดำเนินการวิจัยออกเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. ข้อมูลทางด้านเอกสาร (documentary research) ได้ศึกษาค้นคว้าจากเว็บไซต์ต่าง ๆ ค้นหาข้อมูลทางส่วนราชการวารสาร และจากตำราต่าง ๆ รวมไปถึงแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในการมีส่วนร่วมของประชาชน

2. การลงพื้นที่เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม (field work research) ณ วัดพระธาตุพนมวรมหารัวิหาร อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม

2.1 การสัมภาษณ์แบบเป็นทางการ โดยสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญรวม 14 คน ได้แก่ เจ้าหน้าที่ภาครัฐ 3 คน คณะกรรมการวัดพระธาตุพนม 3 คน ผู้นำชุมชน 8 คน ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์คัดเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ เป็นประชาชนผู้มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป และอาศัยอยู่ในตำบลธาตุพนมไม่ต่ำกว่า 5 ปี มีเครื่องมือวิจัยสำคัญคือแบบสัมภาษณ์ที่พัฒนาขึ้นมาจากกรอบแนวคิดและเชื่อมโยงกับวัตถุประสงค์การวิจัย นำแบบสัมภาษณ์ไปให้คณาจารย์ในสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ให้ข้อคิดเห็นแล้วนำมาปรับปรุง

2.2 การสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ เป็นการสัมภาษณ์ที่ไม่ได้เตรียมแนวคำถามล่วงหน้า เพื่อที่จะสามารถซักถามหรือพูดคุยอย่างเป็นกันเอง ไม่สร้างความอึดอัดแก่ผู้ถูกสัมภาษณ์ โดยผู้วิจัยได้สัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการกับกลุ่มนางรำ 4 คน ผู้จำหน่ายสินค้าภายในงาน 4 คน นักท่องเที่ยวลาว 2 คน จิตอาสาประจำซุ้มวัดมุงคลและซุ้มดอกไม้สำหรับบูชาองค์พระธาตุพนม 4 คน คนขับเรือระหว่างไทยลาว 2 คน และพระสงฆ์ 1 รูป รวมทั้งหมด 17 คน

2.3 การสังเกตแบบมีส่วนร่วม คือ การเข้าไปร่วมทำกิจกรรมนัสการไหว้พระธาตุพนมกับประชาชนในพื้นที่ การเข้าร่วมพิธีแห่พระอุปคุต การเข้าไปมีส่วนร่วมในซุ้มดอกไม้บูชาพระธาตุพนม

2.4 การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม คือ การสังเกตการตกแต่งสถานที่ พิธีรำบวงสรวงพระธาตุพนม พิธีแห่กองบุญถวายพระธาตุพนม ถวายผ้าห่มพระธาตุพนม และสังเกตพฤติกรรมของกลุ่มคนที่รับถ่ายภาพภายในบริเวณวัดพระธาตุพนม

3. การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลโดยวิธีสามเส้า

3.1 สามเส้าด้านวิธีการ กล่าวคือ ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่และเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสังเกต และสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในประเด็นการมีส่วนร่วม ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ เช่น กิจกรรมการแห่พระอุปคุต กิจกรรมการขายดอกไม้ และการจำหน่ายสินค้าของพ่อค้าแม่ค้า

3.2 สามเส้าด้านผู้วิจัย กล่าวคือ ผู้วิจัยทั้งสองคนได้สลับสับเปลี่ยนกันสัมภาษณ์และสังเกตปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นภายในงานนมัสการพระธาตุพนม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เพียงพอและน่าเชื่อถือสำหรับทำความเข้าใจการมีส่วนร่วมของผู้คนกลุ่มต่าง ๆ

4. วิเคราะห์การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดงานนมัสการพระธาตุพนม ปัญหาและอุปสรรคการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดงานพระธาตุพนม และเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการจัดงานนมัสการพระธาตุพนม อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ตามกรอบแนวคิดที่กำหนดไว้ โดยนำบทสัมภาษณ์มาจัดประเด็นหมวดหมู่ตามกรอบแนวคิดการมีส่วนร่วมทั้ง 4 ด้าน พร้อมทั้งจัดกลุ่มประเด็นปัญหาและอุปสรรคของการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อนำไปสู่การให้ข้อเสนอแนะสำหรับการจัดงานในครั้งถัดไป

5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และให้ข้อเสนอแนะ ทั้งข้อเสนอแนะทั่วไป และข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในอนาคต

ผลการวิจัย

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดงานท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมงานนมัสการพระธาตุพนม

1.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ วัดพระธาตุพนมฯ ได้มีการประสานงาน และขอความร่วมมือในการจัดงานนมัสการพระธาตุพนมจากผู้นำชุมชน เทศบาลตำบลธาตุพนมและคณะกรรมการวัดจึงได้มีการจัดประชุมประเด็นสำคัญร่วมกัน คือ การจัดงานนมัสการพระธาตุพนม และการนำเสนอแนวทางการดำเนินงานตามภารกิจที่แต่ละฝ่ายได้รับมอบหมาย คณะกรรมการวัดมีการประชุมร่วมกันกับหน่วยงานองค์กรบริหารส่วนจังหวัดนครพนม เทศบาลตำบลธาตุพนม และผู้นำ

ชุมชน โดยการจัดประชุมจะเป็นการจัดประชุมภายใน และจัดประชุมร่วมกันเป็นประจำอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง ดังการให้สัมภาษณ์ของผู้นำชุมชนท่านหนึ่ง ดังนี้

“ผมก็เป็นผู้นำชุมชนหมู่ 14 ผมก็ได้เข้าไปร่วมประชุมทุกครั้งที่มีการประชุมผมได้เข้าไปมีการตัดสินใจ ก็จะมีโอกาสโหวตในการตัดสินใจทุกครั้งที่มีการประชุม ผู้นำชุมชนแต่ละชุมชนก็เช่นกันครับจะได้ออกเสียงโหวตเหมือนกันทุกคน” (บุญนาถ เกสรสวย, 12 กุมภาพันธ์ 2567)

1.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ผู้นำชุมชน เทศบาลตำบลธาตุพนมและคณะกรรมการวัด ได้เข้ามามีส่วนในการปฏิบัติ ซึ่งจะมีคณะกรรมการของวัดทำหน้าที่ในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวและกิจกรรมต่าง ๆ ที่ต้องดำเนินการขึ้นภายในวัดสามารถแบ่งกลุ่มการปฏิบัติออกตามหน้าที่การดูแล และตามความสามารถที่เหมาะสมของแต่ละฝ่าย เพื่อให้บริการแก่ผู้ที่เข้าท่องเที่ยวในงานนมัสการพระธาตุพนมฯ จำแนกกลุ่มได้ตามประเภทการให้บริการและการดูแลทั้งหมด 3 กลุ่มงาน ได้แก่ (1) กลุ่มงานด้านการบริการ (2) กลุ่มงานด้านสถานที่ (3) กลุ่มดูแลความปลอดภัย ดังบทสัมภาษณ์ของเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้

“ทางกองการศึกษา มีการจัดสถานที่พิธีแห่พระอุปัชฌาย์ในช่วงเช้า และจัดเวทีพิธีเปิดงานนมัสการพระธาตุพนมพร้อมทั้งต้อนรับแขกพิธีเปิดงาน นายกรัฐมนตรี เศรษฐา ทวีสิน และมีการจัดปฐกัมเพื่อต้อนรับแขกท่านอื่น ๆ” (เปี้ยเขียน ดอกจาน, 23 กุมภาพันธ์ 2567)

1.3 ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ การรับผลประโยชน์ของผู้นำชุมชนและประชาชน คือ การเสียสละเวลาของตัวเองในการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดงานนมัสการพระธาตุพนม และได้รับค่าตอบแทนที่เป็นทั้งรูปธรรมและนามธรรม ซึ่งค่าตอบแทนที่เป็นรูปธรรม ได้แก่ ค่าตอบแทนที่เป็นเงิน เบี้ยเลี้ยงต่าง ๆ และรายได้จากการค้าขาย ส่วนค่าตอบแทนที่เป็นนามธรรมได้แก่ ความภาคภูมิใจ และความรู้สึกได้บุญได้กุศล เป็นพลังงานด้านบวกให้แก่ตัวบุคคลและเป็นรางวัลที่น่ายกย่อง

จากความสำเร็จในการปฏิบัติงานนัสนิการพระธาตุนม๓ ดังปรากฏในการให้สัมภาษณ์ของผู้นำชุมชนท่านหนึ่ง ดังนี้

“ชุมชนไม่ได้รับผลประโยชน์ การร่ำส่วนมากเราไปทำด้วยความเต็มใจถ้าจ้างก็จะได้วันละ 200 บาท ค่าข้าว ค่าน้ำ ถ้าเราไปทำงานทางวัดก็จะจ่ายให้พนักงานขายดอกไม้รูปเทียนทางวัดจะจ่ายให้ อย่างผมก็จะได้ 200 ต่อหัว และก็ตามวันที่ได้รับผิดชอบผลัดเปลี่ยนกับผู้ใหญ่บ้านหมู่บ้านอื่น ๆ” (บุญนาค เกสรสวย, 12 กุมภาพันธ์ 2567)

1.4 ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมิณผล ผู้นำชุมชน และคณะกรรมการวัดใช้วิธีประเมิณผลโดยการลงพื้นที่สอบถามประชาชนหลังเสร็จสิ้นการจัดงาน และผู้นำชุมชนได้นำปัญหาที่ได้จากประชาชนมาเสนอในที่ประชุม เพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาในการจัดงานครั้งถัดไป ซึ่งจะทําให้งานครั้งถัดไปมีความน่าสนใจและดึงดูดนักท่องเที่ยวได้มากขึ้น นอกจากนี้ ยังมีการประเมิณผลผ่านช่องทางออนไลน์จากภาคประชาสังคมผ่านทางเพจชุมชนคนนครพนม ดังปรากฏในการให้สัมภาษณ์ของคณะกรรมการวัดท่านหนึ่ง ดังนี้

“คณะกรรมการวัดจะเข้าไปสอบถามประชาชนหรือได้รับแจ้งปัญหาเข้ามาเพื่อมาหาแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน และประเมิณผลออกมาแต่ละปี” (จำปูน กระตุมทอง, 24 กุมภาพันธ์ 2567)

2. ปัญหาและอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดงานท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม งานนัสนิการพระธาตุนม

2.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ในด้านการตัดสินใจ คณะกรรมการวัดมีอำนาจในการตัดสินใจมากกว่าผู้นำชุมชนจึงทําให้ความคิดเห็นของผู้นำชุมชนไม่นํ้าหนักมากพอ และไม่สามารถนํ้าไปสู่การปฏิบัติ

2.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ประชาชนมีปัญหในเรื่องการจับจองพื้นที่จำหน่ายสินค้าที่ไม่เป็นระบบ จึงเกิดปัญหาการจองพื้นที่ล่าช้า ทําให้นายทุน

เข้ามาแทรกแซงโก่งราคา ส่งผลให้ประชาชนไม่สามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการจำหน่ายสินค้าได้เนื่องจากกำลังทรัพย์ไม่เพียงพอต่อการเข้าช่วงพื้นที่

2.3 ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ มีกลุ่มคนมาฉวยโอกาสจำหน่ายดอกไม้ธูปเทียน และรับจ้างถ่ายภาพให้กับนักท่องเที่ยวเนื่องจากทางวัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่ได้จัดระเบียบอย่างจริงจัง ทำให้ประชาชนได้รับความรำคาญและวัดได้รับเงินบริจาคจากการบูชาดอกไม้ธูปเทียนน้อยลง

2.4 ด้านการมีส่วนร่วมในการประเพณีผล ประชาชนยังเข้าไม่ถึงการประเพณีผล เพราะทางคณะกรรมการวัดใช้การประเพณีผลโดยการลงพื้นที่สู่ถามประชาชนบางส่วน ดังนั้นการสอบถามของคณะกรรมการวัดจึงไม่สามารถสอบถามประชาชนทุกคนได้

3. แนวทางและข้อเสนอแนะในการจัดงานท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมครั้งต่อไป

3.1 การตัดสินใจในการเข้าประชุมทุกครั้งควรให้คณะกรรมการวัด หน่วยงานเทศบาล ผู้นำชุมชน และประชาชน ได้มีการตัดสินใจร่วมกัน นอกจากการลงคะแนนเสียงตามระบอบประชาธิปไตยแล้วควรให้ความสำคัญกับเสียงของกลุ่มอื่น โดยใช้หลักการและเหตุผลในการตัดสินใจ

3.2 คณะกรรมการวัดควรมีช่องทางในการจับจองพื้นที่จำหน่ายสินค้าอย่างเป็นระบบ เพื่อเพิ่มโอกาสให้กับประชาชนที่อยากเข้ามาค้าขายสินค้าภายในงาน และควรกำหนดราคาที่เหมาะสมกับประชาชนที่ต้องการเข้ามาจำหน่ายสินค้า

3.3 คณะกรรมการวัดควรจัดพื้นที่สำหรับขายดอกไม้และถ่ายภาพให้ชัดเจนและเป็นระบบ เพื่อป้องกันกลุ่มคนที่จะมาฉวยโอกาสและสร้างความรำคาญให้กับนักท่องเที่ยว

3.4 วัดพระธาตุนพมา ควรมีแบบประเพณีผลการจัดงานฯ ผ่านช่องทางออนไลน์ให้กับประชาชนที่มาร่วมงาน เพื่อให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการประเพณีผลมากขึ้นและนำไปสู่การแก้ไขปัญหาในปีถัด ๆ ไป

อภิปรายผล

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดงานท่องเที่ยววัฒนธรรม กรณีศึกษา งานนมัสการพระธาตุพนม แบ่งออกได้เป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จะเห็นได้จากการที่คณะกรรมการวัด ผู้นำชุมชน เทศบาลตำบลธาตุพนม และหน่วยงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนม ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เรื่องการจัดงานนมัสการพระธาตุพนม แต่อำนาจการตัดสินใจส่วนใหญ่ยังอยู่กับ คณะกรรมการวัด 2) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ เป็นการปฏิบัติงานที่ทางคณะกรรมการวัด ผู้นำชุมชน และเทศบาลตำบลธาตุพนม ได้แบ่งหน้าที่ตามความสามารถและเหมาะสมของแต่ละฝ่าย เพื่อให้งานบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด 3) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ผู้นำชุมชน คณะกรรมการวัดพระธาตุพนมฯ ได้รับผลประโยชน์ ที่หมายถึงเงินค่าตอบแทนและความภาคภูมิใจที่ได้เป็นส่วนหนึ่งในการปฏิบัติหน้าที่ 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล ผู้นำชุมชน และคณะกรรมการวัด ใช้วิธีประเมินผล โดยการลงพื้นที่สอบถามประชาชนหลังเสร็จสิ้นการจัดงาน และผู้นำชุมชนได้นำ ปัญหาที่ได้จากประชาชนมาเสนอในที่ประชุม เพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาในการจัดงาน ครั้งถัดไป แต่ประชาชนหลายคนก็เข้าไม่ถึงรูปแบบการประเมินที่เจ้าหน้าที่ ผู้รับผิดชอบจัดทำขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอภิญา สุพิชญ์ (2559) ซึ่งพบว่า กลุ่มคนที่มีบทบาทนำในการริเริ่มและจัดทำโครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวคือ หน่วยงานภาครัฐ ในขณะที่เดียวกันก็ต้องได้รับความร่วมมือจากภาคเอกชนและชุมชน การพัฒนาถึงจะประสบความสำเร็จ รวมถึงสอดคล้องกับงานวิจัยของรุ่งทิwa อินทวาท และนันทวรรณ นวลักษณ์ (2562) ที่พบว่าประชาชนและผู้ประกอบการมีส่วนร่วมทั้งใน ด้านการตัดสินใจ การปฏิบัติ การรับผลประโยชน์ และการประเมินผล โดยมีส่วนร่วม ในด้านรับผลประโยชน์มากที่สุด รองลงมาคือด้านการปฏิบัติ และน้อยสุดคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และสอดคล้องกับงานวิจัยของปองทิพย์ นาकिनทร์ (2556) ซึ่งพบว่า การมีส่วนร่วมของหน่วยงานภาครัฐ จะมีส่วนร่วมทั้งในด้านการตัดสินใจ

การดำเนินการ การรับผลประโยชน์ และการประเมินผล โดยการตัดสินใจในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเริ่มจากความต้องการของประชาชน นโยบายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เมื่อถึงเวลาปฏิบัติต้องได้รับความร่วมมือจากคนในชุมชนและภาครัฐในพื้นที่ โดยภาครัฐจะสนับสนุนงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชน โดยเฉพาะการสร้างรายได้จากการจำหน่ายสินค้า สุดท้ายต้องมีการติดตามและประเมินผล เพื่อนำผลไปพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานครั้งต่อไป

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การจัดงานนมัสการพระธาตุพนม ได้ยึดเอาศาสนาและวัฒนธรรม สิ่งแวดล้อมที่ถูกสร้างขึ้นและอนุรักษ์ให้คงอยู่ รวมถึงกิจกรรมที่สร้างแรงจูงใจเพื่อตอบสนองต่อความต้องการพื้นฐานของประชาชน เช่น การทำบุญ ดอกไม้ วัตถุมงคล ทำบุญเสียค่าหัว กองบุญ และการเปิดรับบริจาค ให้ดึงดูดนักท่องเที่ยวเข้ามาในงานเป็นการพัฒนาให้เกิดการท่องเที่ยว สร้างรายได้ให้กับทางวัดและประชาชน แต่ปัญหาที่พบภายในงานจะเป็นเรื่องของความสะดวก เช่น ห้องน้ำที่ส่งกลิ่นไม่พึงประสงค์เมื่อมีนักท่องเที่ยวมาใช้บริการห้องน้ำสุขาเป็นจำนวนมาก และการจัดการขยะที่มีการเก็บ 1 ครั้ง/วัน ซึ่งไม่เพียงพอต่อนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวงานนมัสการงานพระธาตุพนมจึงก่อให้เกิดปัญหาขยะล้นงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของปองทิพย์ นาคินทร์ (2556) ที่พบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนคือ การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่ยังไม่เพียงพอ ได้แก่ ปริมาณถังขยะ ห้องน้ำสาธารณะ และที่จอดรถ ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า การจัดงานนมัสการพระธาตุพนมเพื่อให้พุทธศาสนิกชนและนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติได้เดินทางมาแสวงบุญเพื่อความเป็นสิริมงคลในชีวิต รวมทั้งเพื่อเป็นการอนุรักษ์ขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่น และส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวของจังหวัดนครพนมให้เป็นที่รู้จักแพร่หลายยิ่งขึ้น โดยอาศัยการมีส่วนร่วมทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และประชาชน ทั้งในด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 วัดพระธาตุพนม เทศบาลธาตุพนม และอำเภอธาตุพนม ควรมีนโยบายส่งเสริมให้หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และประชาชนในพื้นที่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดงานทุกขั้นตอนเพื่อความโปร่งใสในการทำงาน

1.2 เทศบาลธาตุพนม ควรมีการประสานงานกับหน่วยงานท้องถิ่นเพื่อพัฒนาแผนการจัดการจราจร เนื่องจากช่วงเทศกาลมีการจราจรติดขัดเป็นจำนวนมาก

1.3 เทศบาลธาตุพนม ควรเพิ่มจำนวนถังขยะ และความถี่ในการเก็บขยะภายในงานมัสการพระธาตุพนม เพื่อลดการสะสมของปริมาณขยะ

1.4 คณะกรรมการวัดพระธาตุพนมควรติดต่อประสานงานขอความร่วมมือกับทางสถานีตำรวจในพื้นที่ให้อำนวยความสะดวกในด้านการจราจร เนื่องจากมีผู้คนจำนวนมากมาเที่ยวงานและมีคนบางกลุ่มไม่ปฏิบัติตามกฎจราจร

1.5 คณะกรรมการวัดพระธาตุพนมควรติดป้ายบอกทางที่มองเห็นได้ชัดเจนเพื่อความสะดวกในการเที่ยวชมภายในงาน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในอนาคต

2.1 การวิจัยครั้งต่อไปควรมีการวิจัยในเชิงปริมาณเพื่อให้สามารถวิเคราะห์ตัวแปรอื่น ๆ ที่อาจมีความเกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

2.2 ควรเพิ่มจำนวนผู้ให้ข้อมูลสำคัญเพื่อประกอบสร้างข้อมูลและความรู้ที่ครบถ้วนรอบด้าน เช่น เพิ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่เป็นพระสงฆ์สภาวัฒนธรรมจังหวัด เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2562). ประวัติความเป็นมาเกี่ยวกับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. <https://www.tat.or.th/th/about-tat/history>
- ปองทิพย์ นาकिनทร์. (2556). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน กรณีศึกษา ตลาดเก่าอ่างศิลา เทศบาลเมืองอ่างศิลา จังหวัดชลบุรี [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- รุ่งทิพา อินทภูวา และนันทวรรณ นวลักษณ์. (2562). บทบาทการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์แหล่งเที่ยวเชิงวัฒนธรรม: กรณีศึกษาจังหวัดนครพนม. วารสารวิจัยรามคำแหง (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์), 12(2), 73-83.
- สุภางค์ จันทวานิช. (2550). วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุภางค์ จันทวานิช. (2559). การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานจังหวัดนครพนม. (2553). พระธาตุพนมวรมหาวิหาร. http://www2.nakhonphanom.go.th/travel/detail/8/data.html?fbclid=IwAR2lxvU7NJhw_BPT_mDr8Jg0jFTPPPaBJB27ZtJjJH9mjCNyNqWTtoQqtGok
- อภิญา สุพิชญ์. (2559). แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม กรณีศึกษา พระธาตุก่องข้าวน้อย ตำบลตาตทอง อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร. การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 13 (น. 1430-1436). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน.

อรุณี อ่อนสวัสดิ์. (2551). **ระเบียบวิธีวิจัย** (พิมพ์ครั้งที่ 3). ภาควิชาการศึกษา คณะ
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.

Cohen, J.M. & Uphoff, N.T. (1981). **Rural Development Participation:
Concept and Measures for Project Design Implementation
and Evaluation.** Rural Development Committee Center for
International Studies, Cornell University.

ข้อกำหนดของบทความต้นฉบับ วารสารฟ้าเหนือ

วารสารฟ้าเหนือ กำหนดตีพิมพ์ปีละ 2 ฉบับ (มกราคม-มิถุนายน และ กรกฎาคม-ธันวาคม) วารสารยินดีต้อนรับตีพิมพ์บทความวิจัย (Research Article) บทความวิชาการ (Academic Article) บทวิจารณ์หนังสือ (Book Review) เพื่อตีพิมพ์ตามที่เห็นสมควรและไม่อยู่ในระหว่างการพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารใด ๆ โดยมีขอบเขตเนื้อหาครอบคลุมศาสตร์สาขาดังต่อไปนี้ มนุษยศาสตร์ในด้านประวัติศาสตร์และโบราณคดี ปรัชญาและศาสนา ภาษาและภาษาศาสตร์ วัฒนธรรมและประเพณี วรรณกรรม ศิลปะ และดนตรี สาขาสังคมศาสตร์ ในด้านสังคมศาสตร์ สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา การพัฒนาสังคม และชาติพันธุ์ศึกษา ซึ่งกองบรรณาธิการจะพิจารณาต้นฉบับ (Manuscript) ตามข้อกำหนดของรูปแบบวารสาร และส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิในสาขา (Peer Review) จำนวน 3 ท่าน เป็นผู้อ่าน หากผู้ทรงคุณวุฒิมีข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม บทความอาจถูกดัดแปลงแก้ไขเนื้อหา รูปแบบและสำนวนตามที่กองบรรณาธิการเห็นสมควร กองบรรณาธิการจะส่งข้อเสนอแนะให้แก่ผู้เขียนเพื่อดำเนินการ หากผู้เขียนมีเหตุผลตามหลักวิชาการที่ไม่สามารถดำเนินการตามข้อเสนอแนะได้ ขอให้ชี้แจงเป็นลายลักษณ์อักษรโดยกองบรรณาธิการจะพิจารณาการตีพิมพ์ เพื่อให้วารสารมีคุณภาพในระดับมาตรฐานและนำไปอ้างอิงได้

การจัดเตรียมต้นฉบับ

ความยาวของบทความ 15 – 20 หน้ากระดาษ A5 (14.8 x 21 ซม.)
 ตั้งค่านำกระดาษโดยเว้นขอบบน 3.3 ซม. ขอบซ้าย 2 ซม. ขอบขวาและขอบล่าง 2 ซม.
 บทความให้ใช้รูปแบบตัวอักษร ดังนี้

ภาษา	รูปแบบตัวอักษร	ขนาด
ภาษาไทย	TH SarabunPSK	14
ภาษาอังกฤษ	TH SarabunPSK	14
ภาษาจีน (อักษรจีนและตัวสะกดพินอิน)	SimSun	10
ภาษาเกาหลี	HY 신명조	9
ภาษาญี่ปุ่น	MS Mincho	9
ดนตรี	Opus Text	10
สัทอักษร (IPA)	Doulus SIL	11

รายละเอียดการจัดเตรียมต้นฉบับบทความ ดังนี้

รายการ	ลักษณะตัวอักษร	รูปแบบการพิมพ์	ขนาดตัวอักษร				หมายเหตุ
			ไทย/อังกฤษ	จีน	เกาหลี	ญี่ปุ่น	
ชื่อบทความ	ตัวหนา	กึ่งกลาง	18	12	11	11	
ชื่อผู้เขียน	ปกติ	ชิดขวา	12	9	8	8	
Corresponding Author Email และ ตำแหน่งหน่วยงานต้นสังกัด	ปกติ	เชิงอรรถ	10	8	7	7	
บทคัดย่อ	ตัวหนา	ชิดซ้าย	14	10	9	9	
เนื้อหาบทคัดย่อ	ปกติ	กระจายแบบไทย	14	10	9	9	ย่อหน้า 1 ซม. จำกัด 150 – 300 คำ
คำสำคัญ/Keywords	ตัวหนา	ชิดซ้าย	14	10	9	9	ตามด้วย : จำกัด 3 – 5 คำ
หัวข้อหลัก	ตัวหนา	ชิดซ้าย	14	10	9	9	ไม่ใส่เลขลำดับที่
หัวข้อย่อย	ตัวหนา	-	14	10	9	9	ย่อหน้า 1 ซม. ใส่หมายเลขลำดับที่
เนื้อหาบทความ	ปกติ	กระจายแบบไทย	14	10	9	9	ย่อหน้า 1 ซม.
เนื้อหาในหัวข้อย่อย (ถ้ามี)	ปกติ	กระจายแบบไทย	14	10	9	9	ย่อหน้า 1.5 ซม.
ชื่อตาราง	ตัวหนา	ชิดซ้าย	14	10	9	9	ระบุไว้ได้ตาราง
แหล่งที่มาตาราง	ปกติ	ชิดซ้าย	14	10	9	9	ระบุไว้ได้ตาราง
ชื่อภาพ/แผนภูมิ	ตัวหนา	กึ่งกลาง	14	10	9	9	
แหล่งที่มาภาพ/แผนภูมิ	ปกติ	กึ่งกลาง	14	10	9	9	
หมายเลขหน้า	ปกติ	ด้านซ้าย	14	10	9	9	ตั้งแต่ต้นจนจบบทความ
เนื้อหาอ้างอิงอ้างอิง	ปกติ	ชิดซ้าย	14	10	9	9	

ส่วนประกอบของบทความ ดังนี้

ลำดับ	รายการ	รายละเอียด
1.	ชื่อเรื่องบทความ	การระบุชื่อบทความมีรายละเอียดของภาษาที่ใช้ในการเขียนดังนี้ 1) ภาษาไทย : ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ 2) ภาษาอังกฤษ : ภาษาอังกฤษและภาษาไทย 3) ภาษาจีน : ภาษาจีนและภาษาอังกฤษ 4) ภาษาเกาหลี : ภาษาเกาหลีและภาษาอังกฤษ 5) ภาษาญี่ปุ่น : ภาษาญี่ปุ่นและภาษาอังกฤษ
2.	ชื่อผู้เขียนทุกคน	การระบุชื่อผู้เขียนโดยให้ใช้ภาษาที่เขียนบทความและตามด้วยภาษาอังกฤษ รายละเอียดการเขียนเชิงอรรถ ดังนี้ บทความวิจัย/ วิชาการ: * Corresponding author, email: ¹ ตำแหน่งทางวิชาการ/ หน่วยงานต้นสังกัด บทความวิจัย (วิทยานิพนธ์) : * Corresponding author, email: ¹ นักศึกษาระดับปริญญา...../ หลักสูตร/ หน่วยงานต้นสังกัด ² อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ (หลัก/ร่วม)/ ตำแหน่งทางวิชาการ/ หน่วยงานต้นสังกัด รายละเอียดของการเขียนแต่ละภาษาในส่วนเชิงอรรถดังนี้ 1) ภาษาไทย : ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ 2) ภาษาอังกฤษ : ภาษาอังกฤษ 3) ภาษาจีน : ภาษาจีนและภาษาอังกฤษ 4) ภาษาเกาหลี : ภาษาเกาหลีและภาษาอังกฤษ 5) ภาษาญี่ปุ่น : ภาษาญี่ปุ่นและภาษาอังกฤษ

ลำดับ	รายการ	รายละเอียด
3.	บทคัดย่อ	ภาษาที่ใช้เขียนบทคัดยอดังนี้ 1) ภาษาไทย : ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ 2) ภาษาอังกฤษ : ภาษาอังกฤษและภาษาไทย 3) ภาษาจีน : ภาษาจีนและภาษาอังกฤษ 4) ภาษาเกาหลี : ภาษาเกาหลีและภาษาอังกฤษ 5) ภาษาญี่ปุ่น : ภาษาญี่ปุ่นและภาษาอังกฤษ ความยาวไม่เกิน 150 – 300 คำ พร้อมระบุ คำสำคัญ/ Keywords จำกัด 3 – 5 คำ
4.	บทความ	บทความแต่ละประเภทควรครอบคลุมประเด็นดังนี้ 1) บทความวิชาการ ประกอบด้วย บทนำ เนื้อหา และ บทสรุป 2) บทความวิจัย ประกอบด้วย บทนำ วัตถุประสงค์ ทบทวน วรรณกรรม หรือแนวคิดและทฤษฎี (ถ้ามี) วิธีการวิจัย ผลการวิจัย สรุปผลและอภิปรายผล 3) บทวิจารณ์หนังสือ ประกอบด้วย บทนำ เนื้อหาโดยย่อ บทวิจารณ์หนังสือ
5.	เอกสารอ้างอิง	ใช้อ้างอิงแบบ APA 7
6.	รูปภาพ แผนภูมิ ตารางประกอบ หรืออื่น ๆ (ถ้ามี)	ต้องมีหมายเลขกำกับในบทความ อ้างอิง แหล่งที่มาของ ข้อมูลให้ถูกต้องชัดเจน และไม่ละเมิดลิขสิทธิ์ของผู้อื่น ใช้รูป ภาพสีหรือขาว-ดำที่ มีความคมชัด (ไฟล์รูปชนิด TIFF หรือ JPEG ความละเอียดไม่น้อยกว่า 300 dpi ขนาดไฟล์ไม่น้อย กว่า 500 KB)

การอ้างอิงในเนื้อหา (Citing references in text)

1. การอ้างอิงในเนื้อหาใช้ระบบนาม-ปี โดยมีรูปแบบการเขียนดังนี้

1.1 ผู้แต่ง 1 คน

ไทย	ชื่อ/สกุล/(ปี) หรือ (ชื่อ/สกุล./ปี)
อังกฤษ	สกุล/(ปี) หรือ (สกุล./ปี)

เครื่องหมาย / หมายถึง เว้นวรรค 1 ระยะ

ตัวอย่าง

อาภิสรา พลนรัตน์ (2562) ได้วิจัยเรื่อง...

...และกำหนดระยะเวลาจบการศึกษา สอนทั้งวิชาสามัญและศาสนา (อัลนิกาสายน้ำเย็น, 2559)

...shows that the younger generations of those sections of the community one would (Trugil, 2000)

1.2 ผู้แต่ง 2 คน

ไทย	ชื่อ/สกุลและชื่อ/สกุล/(ปี) หรือ (ชื่อ/สกุลและชื่อ/สกุล./ปี)
อังกฤษ	สกุล/and/สกุล/(ปี) หรือ (สกุล/&/สกุล./ปี)

ตัวอย่าง

นัทธร อังกูรสินธนา และ อาภิสรา พลนรัตน์ (2559) กล่าวถึง...

...และการรณรงค์การป้องกันการปราบปรามยาเสพติดระดับโลก Sony and Aunty (1999) ดังรายละเอียด...

1.3 ผู้แต่ง 3 คนขึ้นไป

ไทย	ชื่อ/สกุล/และคณะ/(ปี) หรือ (ชื่อ/สกุล/และคณะ./ปี)
อังกฤษ	สกุล/et/al./(ปี) หรือ (สกุล/et/al../ปี)

ตัวอย่าง

มณี จำปาแพง และคณะ (2560) กล่าวถึง...

...ได้แบ่งองค์ประกอบของการพูดภาษาไว้ 5 ประการ... (Bartz et al., 1979)

2. การอ้างอิงมากกว่าสองแหล่งข้อมูลให้เขียนเรียงตามลำดับอักษร ดังนี้

...สอดคล้องกับผลการศึกษาของอลิสซา คุ่มเคี่ยม (2562) และ นภัทร อังกูรสินธนา (2562)...

...หรือสิ่งที่เกิดกับมนุษย์ (อภิวิช เกิดดี, 2549; มัณฑนา แสงสี, 2558)

...การวัดที่มีตัวแปรแฝงหลายตัว (Embreton & Reise, 2000; Marveldeet al., 2006)

3. การอ้างอิงจากข้อมูลจากแหล่งข้อมูลระดับทุติยภูมิ

3.1 การอ้างอิงหน้าข้อความ

งานของผู้เขียน (1) ถูกอ้างอิงในงานของผู้เขียน (2)

ไทย ชื่อ¹/สกุล¹/(ปี,/อ้างถึงใน/ชื่อ²/สกุล²,/ปี).....

อังกฤษ สกุล¹/(ปี,/as cited in/สกุล²,/ปี).....

ตัวอย่าง

Arnett (2000, as cited in Claiborne & Drewery, 2010) suggests there is an emerging adult stage in the lifespan of humans, covering young people between the ages of 18 and 25 years.

3.2 การอ้างอิงท้ายข้อความ

งานของผู้เขียน (1) ถูกอ้างอิงในงานของผู้เขียน (2)

ไทย ...(ชื่อ¹/สกุล¹,/ปี/อ้างถึงใน/ชื่อ²/สกุล²,/ปี)...

อังกฤษ ...(สกุล¹,/ปี/as cited in/สกุล²,/ปี)...

ตัวอย่าง

... (Snow, 2006 as cited in Goldstein et al., 2013) ...

4. การอ้างอิงจากบทสัมภาษณ์

การเขียนอ้างอิงจากบทสัมภาษณ์ กรณีไม่มีการเผยแพร่เป็นสาธารณะ ให้เขียนอ้างอิงในเนื้อหาเท่านั้น โดยไม่ต้องใส่เป็นรายการอ้างอิงท้ายเล่ม

ตัวอย่าง

ไกรสิทธิ์ จามรจันทร์สาขา (ชีวิตในเมืองกรุง, 1 มิถุนายน 2559)

(รุ่งโรจน์ ต้นประดิษฐ์, การพูดในที่ชุมชน, 8 ตุลาคม 2558)

E.-M. Paradis (personal communication, February 24, 2020)

(J. Brown, personal communication, April 27, 2019)

5. การอ้างอิงข้อมูลกรณีที่ไม่มีชื่อผู้เขียน

ไทย	(“ชื่อเรื่อง”,/ปีที่เผยแพร่) หรือ “ชื่อเรื่อง”/(ปีที่เผยแพร่)
อังกฤษ	(“Title”,/ปีที่เผยแพร่) หรือ “Title”/(ปีที่เผยแพร่)

ตัวอย่าง

(“ระดับทุกข์: ทุกข์สุขอยู่ที่นี่”, 2548)

“ระดับทุกข์: ทุกข์สุขอยู่ที่นี่” (2548)

(“Smile Coffee”, 2019)

“Smile Coffee” (2019)

* กรณีที่ไม่มีวันที่เผยแพร่ปรากฏ ให้ใส่ ม.ป.ป. หรือ n.d.

* กรณีที่มีปรากฏเฉพาะ พ.ศ. หรือ ค.ศ. ให้ใส่แค่ ปี เท่านั้น

* ถ้าชื่อเรื่องมียาวเกินมากเกินไป ให้ใส่เฉพาะ คำแรก ๆ ของชื่อเรื่องเท่านั้น

การเขียนรายการอ้างอิง (References)

หนังสือ (ในรูปแบบรูปเล่ม/อิเล็กทรอนิกส์ที่ไม่มีเลข DOI)

1) ผู้แต่ง 1 คน

ไทย	ชื่อ/สกุล./ (ปีพิมพ์)*/ชื่อเรื่อง/(พิมพ์ครั้งที่)*/สำนักพิมพ์.*/URL (ถ้ามี)
อังกฤษ	สกุล./อักษรย่อชื่อ./ (ปีพิมพ์)*/ชื่อเรื่อง/(พิมพ์ครั้งที่)*/สำนักพิมพ์./URL (ถ้ามี)

ตัวอย่าง

อดิวัชร พนาพงศ์ไพศาล. (2547). **หลักการโยธวาทิต** (พิมพ์ครั้งที่ 2).

สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

องอาจ อินทนิเวศ. (2560). **ดนตรีชาติพันธุ์ในเชียงราย** (พิมพ์ครั้งที่ 2).

สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

<http://drive.google.com/file/d/1HiTWiRh1Er73hVYIMh1cYWzQiaNl>

Fennel, F. (2008). **A Conductor's Interpretive Analysis of Masterworks for Band** (3th ed.). Meredith.

2) ผู้แต่ง 2 คน

ไทย ชื่อ/สกุลและ/ชื่อ/สกุล/(ปีพิมพ์)/ชื่อเรื่อง/(พิมพ์ครั้งที่)/สำนักพิมพ์./URL (ถ้ามี)
อังกฤษ สกุล/อักษรย่อชื่อ./&/สกุล/ชื่อ/(ปีพิมพ์)/ชื่อเรื่อง/(พิมพ์ครั้งที่)/
////////สำนักพิมพ์./URL (ถ้ามี)

ตัวอย่าง

กัลยาณี สายสุข และ อติวัชร พนาพงศ์ไพศาล. (2559). **ดนตรีไทย** (พิมพ์ครั้งที่ 1). มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

Williamson, J.E., Battisti, F., & Corporon, E. (2008). **Rehearsing The Band** (3rd ed.). Meredith.

Zeinali, A. A., & Lisec, A. (2017). **English Conversation**. (2nd ed.). Chiang Rai University.

<http://www.crru.ac.th/file/2017/1HiTWiRh1Er73hVYIMh1cYRzQiafl>

* กรณีไม่ปรากฏปีที่พิมพ์ให้ใส่ (ม.ป.ป.) หรือ (n.d.)

** กรณีพิมพ์ครั้งที่1 ไม่ต้องระบุครั้งที่พิมพ์

*** กรณีไม่ปรากฏเมืองหรือสำนักพิมพ์ให้ใส่ (ม.ป.ท.) หรือ (n.p.)

3) ผู้แต่ง 3-20 คน ให้ใส่ชื่อทุกคน

ไทย	ชื่อ ¹ /สกุล ¹ ,/ชื่อ ² /สกุล ² ,/ชื่อ ³ /สกุล ³ ,/ชื่อ ⁴ /สกุล ⁴ ,/ชื่อ ⁵ /สกุล ⁵ ,/ชื่อ ⁶ /สกุล ⁶ ,/และ/ชื่อ ⁷ / ///////สกุล ⁷ ./ (ปีพิมพ์)./ชื่อเรื่อง/(พิมพ์ครั้งที่)./สำนักพิมพ์. /URL (ถ้ามี)
อังกฤษ	สกุล ¹ ,/อักษรย่อชื่อ ¹ ,/สกุล ² ,/อักษรย่อชื่อ ² ,/สกุล ³ ,/อักษรย่อชื่อ ³ ,/สกุล ⁴ ,/ ///////อักษรย่อชื่อ ⁴ ,/สกุล ⁵ ,/อักษรย่อชื่อ ⁵ ,/สกุล ⁶ ,/อักษรย่อชื่อ ⁶ ,/ &/สกุล ⁷ ,/ ///////อักษรย่อชื่อ ⁷ ./ (ปีพิมพ์)./ชื่อเรื่อง/(พิมพ์ครั้งที่)./สำนักพิมพ์. /URL (ถ้ามี)

ตัวอย่าง

ธัญญา สังขวิจิตรรา, กัลยาณี สายสุข, อติวัชร พนาพงศ์ไพศาล, ศุภรัตน์
อินทนิเวศ, ยุพาวดี นิศวอนนุตรพันธ์, กฤษณพล ทีครุช, และ
จักรกริช ฉิมนอก. (2557). **สุนทรียภาพสร้างสรรค์**.
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

Johnson, N. R., Olivares, J. G., Zeinali, A. A., & Lisec, A. (2018).
Structure of English. Chiang Rai University.

หนังสือ (ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ที่มีเลข DOI)

ไทย ชื่อ/สกุล/(ปีพิมพ์)/ชื่อเรื่อง/(พิมพ์ครั้งที่)/สำนักพิมพ์./https://doi.org/เลข DOI
อังกฤษ สกุล/อักษรย่อชื่อ/(ปีพิมพ์)/ชื่อเรื่อง/(พิมพ์ครั้งที่)/สำนักพิมพ์.
/////////https://doi.org/เลข DOI

ตัวอย่าง

Jackson, L. M. (2019). The psychology of prejudice: From attitudes to social action (2nd ed.). American Psychological Association. https://doi.org/10.1037/0000168-000

* กรณีหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มีการเผยแพร่ทั้งแบบรูปเล่มและแบบดิจิทัล ให้ระบุชื่อสำนักพิมพ์ตามแบบรูปเล่ม

หนังสือแปล

ไทย สกุล/อักษรย่อชื่อ/(ปีพิมพ์)/ชื่อเรื่องภาษาต้นฉบับ/[ชื่อหนังสือภาษาไทย]/
/////////(พิมพ์ครั้งที่)/สำนักพิมพ์.
อังกฤษ สกุล/อักษรย่อชื่อ/(ปีพิมพ์)/ชื่อเรื่องภาษาต้นฉบับ/[ชื่อหนังสือ ภาษาอังกฤษ]/
/////////(พิมพ์ครั้งที่)/สำนักพิมพ์.

ตัวอย่าง

โมกิ, เคน. (2561). The Little Book of Ikigai [อิกิไก ความหมายของการมีชีวิตอยู่] (พิมพ์ครั้งที่ 3). มูฟพับริชชิง.

Süskind, P. (2010). *Perfume* [Das Perfum]. Penguin.

บทในหนังสือ

ไทย	ชื่อ/สกุล./(ปี พิมพ์)./ชื่อบทหรือชื่อบทความ./ใน/ชื่อบรรณาธิการ/(บ.ก.)./ ////////ชื่อหนังสือ/(น./เลขหน้า)/สำนักพิมพ์.
อังกฤษ	สกุล/อักษรย่อชื่อ./(ปี พิมพ์)./ชื่อบทหรือชื่อบทความ./in/ชื่อบรรณาธิการ/ ////////(Ed. หรือ Eds.)./ชื่อหนังสือ/(pp./เลขหน้า)/สำนักพิมพ์.

ตัวอย่าง

ดุชนี มีป้อม และ นิลวรรณ ถมั่งรักษ์สัตว์. (2551). วัฒนธรรมดนตรี
ภาคเหนือ. ใน สุระ ดามาพงษ์ และ ทวีศักดิ์ จรุงกิจ (บ.ก.),
ดนตรี –นาฏศิลป์ (น. 5-6). วัฒนาพานิช.

Liora, B., (2021). Craftsmanship in Academia: Skilled
Improvisation in Research, Teaching, and Leadership. In
M. L. Espeland
(Ed.), (pp. 3–12). Springer.

* กรณีที่ไม่ปรากฏนามผู้แต่ง ให้ใส่ชื่อเรื่องแทน ตัวอย่าง แผนการศึกษาแห่งชาติ
ฉบับที่ 8 พ.ศ. 2540-2544....

บทความในวารสารแบบรูปเล่ม/อิเล็กทรอนิกส์ที่ไม่มี DOI

ไทย ชื่อ/สกุล/(ปี พิมพ์)/ชื่อบทความ/ชื่อวารสาร./เลขของปีที่(เลขของฉบับที่)/เลขหน้า.
อังกฤษ สกุล/อักษรย่อชื่อ/(ปี พิมพ์)/ชื่อบทความ/ชื่อวารสาร./เลขของปีที่(เลขของฉบับที่)/
/////เลขหน้า.

ตัวอย่าง

อดิวัชร พนาพงศ์ไพศาล. (2561). ภูมิปัญญาทางด้านดนตรีกับการสืบทอดและการอนุรักษ์ของ 7 กลุ่มชาติพันธุ์ชุมชนตำบลลาวี อำเภอมะสรวย จังหวัดเชียงราย. *วารสารดนตรีรังสิต*, 13(2), 89-103.

Leman, L. (2021). Co-regulated timing in music ensembles: A Bayesian listener perspective. *Journal of New Music Research*, 50(2), 121-132.

บทความในวารสารอิเล็กทรอนิกส์ (มี DOI)

ไทย ชื่อ/สกุล/(ปี พิมพ์)/ชื่อบทความ/ชื่อวารสาร./เลขของปีที่(เลขของฉบับที่)/
/////เลขหน้า./https://doi.org/เลข doi
อังกฤษ สกุล/อักษรย่อชื่อ/(ปี พิมพ์)/ชื่อบทความ/ชื่อวารสาร./เลขของปีที่(เลขของฉบับที่)/
/////เลขหน้า./https://doi.org/เลข doi

ตัวอย่าง

Herbst-Damm, K. L., & Kulik, J. A. (2005). Volunteer support, marital status, and the survival times of terminally ill patients. *Health Psychology*, 24(1), 225-229.
<https://doi.org/10.1037/0278-6133.24.2.225>

* กรณีที่ DOI แบบที่ใช้เดิมยาวและซับซ้อน ผู้เขียนสามารถเลือกใช้ DOI แบบสั้นหรือแบบยาวก็ได้

หนังสือพิมพ์และหนังสือพิมพ์ออนไลน์

ไทย	ชื่อ/สกุล/(ปี./วัน/เดือน)./ชื่อคอลัมน์./ชื่อหนังสือพิมพ์./เลขหน้า.*
อังกฤษ	สกุล/อักษรย่อชื่อ/(ปี./เดือน/วัน)./ชื่อคอลัมน์./ชื่อหนังสือพิมพ์./เลขหน้า.*

ตัวอย่าง

พงษ์พรรณ บุญเลิศ. (2561, 15 สิงหาคม). เติลนิรส์ว่าไรดี: ‘สื่อพิพิธภัณฑ’
เชื่อมยุคสมัย เข้าถึงด้วย ‘มิติใหม่’ อินเทอร์เน็ต. เติลนิรส์, 4.
Brody, J. E. (2007, December 11). Mental reserves keep brain
agile. *The New York Times*. <http://www.nytimes.com>

วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิตและวิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต (Doctoral dissertation/ Master’s thesis)

1) วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิตและวิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิตที่ไม่ได้ตีพิมพ์

ไทย	ชื่อ/สกุล/(ปีที่เผยแพร่)./ชื่อวิทยานิพนธ์/[วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์ /////หรือ วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]./ชื่อมหาวิทยาลัย.
อังกฤษ	สกุล/อักษรย่อชื่อ/(ปีที่เผยแพร่)./ชื่อวิทยานิพนธ์/[Unpublished doctoral /////dissertation or Unpublished master’s thesis]./ชื่อมหาวิทยาลัย.

ตัวอย่าง

รณชัย ศิลากร. (2547). ผลของโครงการปฏิบัติสมาธิเบื้องต้นตามทฤษฎี
ของมาสโลว์ [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์].
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Jung, M. S. (2014). A structural equation model on core competence of nursing students [Unpublished doctoral dissertation]. Choong-Ang University.

2) วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิตและวิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิตจากเว็บไซต์ (ไม่อยู่ในฐานข้อมูลเชิงพาณิชย์)

ไทย	ชื่อ/สกุล/(ปีที่เผยแพร่)./ชื่อวิทยานิพนธ์/[วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต หรือ /////วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต./ชื่อมหาวิทยาลัย./ชื่อเว็บไซต์./URL
อังกฤษ	สกุล/อักษรย่อชื่อ/(ปีที่เผยแพร่)./ชื่อวิทยานิพนธ์/[Doctoral dissertation or /////Master's thesis./ชื่อมหาวิทยาลัย./ชื่อเว็บไซต์./URL

ตัวอย่าง

วรารณณ์ โพธิ์ศรีประเสริฐ. (2545). การพัฒนาโปรแกรมการปรับปรุงการพูดสำหรับครูปฐมวัยโดยใช้เทคนิคการละคร [วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย]. Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR).

<http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/302>

Ata, A. (2015). Factor effecting teacher-child communication skill & self efficacy beliefs: An investigation on preschool teachers [Master's thesis, Middle East Technical University]. Middle East Technical University Library. <http://etd.lib.metu.edu.tr/upload/12619101/index.pdf>

* กรณีที่เป็นเอกสารออนไลน์ ให้เติม URL ต่อจากเลขหน้า

3) วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎบัณฑิตและวิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต จากฐานข้อมูลเชิงพาณิชย์

ไทย ชื่อ/สกุล/(ปีที่เผยแพร่)/ชื่อวิทยานิพนธ์/(หมายเลข UMI หรือ เลขลำดับอื่น ๆ)/
////////[วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎบัณฑิต หรือวิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต,
////////ชื่อมหาวิทยาลัย]/ชื่อฐานข้อมูล.
อังกฤษ สกุล,อักษรย่อชื่อ/(ปีที่เผยแพร่)/ชื่อวิทยานิพนธ์/(หมายเลข UMI หรือ
////////เลขลำดับอื่น ๆ)/[Doctoral dissertation or Master's thesis,
////////ชื่อมหาวิทยาลัย]/ชื่อฐานข้อมูล.

ตัวอย่าง

Hoontrakul, P. (1997). Asymmetric information, turnover
anomaly, no trade and the short sale constraint:
Theory and evidence (UMI No. 9721389) [Doctoral
dissertation, Thammasat University]. ProQuest
Dissertations and Theses database.

เอกสารประกอบการประชุม/การประชุมวิชาการ ที่ไม่มี proceeding (Symposium)

ไทย	ชื่อ/สกุล/(ปี,/วันที่,/เดือน)/ชื่อเรื่องที่น่าสนใจ./ใน/ชื่อ/(ประธาน),/ชื่อหัวข้อการ /////////ประชุม/[Symposium]./ชื่อการประชุม,/สถานที่ประชุม.
อังกฤษ	สกุล/อักษรย่อชื่อ/(ปี,/เดือน,/วันที่)/ชื่อเรื่องที่น่าสนใจ./In/อักษรชื่อย่อ/สกุล/ /////////(Chair),/ชื่อหัวข้อการประชุม/[Symposium]./สถานที่ประชุม.

ตัวอย่าง

De Boer, D., & LaFavor, T. (2018, April 26-29). The art and significance of successfully identifying resilient individuals: A person-focused approach. In A. M. Schmidt & A. Kryvanos (Chairs), **Perspectives on resilience: Conceptualization, measurement, and enhancement** [Symposium]. Western Psychological Association 98th Annual Convention, Portland, OR, United States.

รายงานการประชุมเชิงวิชาการ (Proceeding)

1) ในรูปแบบรูปเล่มหนังสือ

ไทย ชื่อ/สกุล/(ปี)/ชื่อบทความ/ใน/ชื่อบรรณาธิการ/(บ.ก.)/ชื่อหัวข้อการประชุม/
////////ชื่อการประชุม/(น./เลขหน้า)/ฐานข้อมูล.
อังกฤษ สกุล/อักษรย่อชื่อ/(ปี)/ชื่อเรื่อง./In/ชื่อบรรณาธิการ/(Ed. หรือ Eds.)/
////////ชื่อหัวข้อการประชุม/ชื่อการประชุม/(pp./เลขหน้า)/ฐานข้อมูล.

* กรณีมีเลข DOI หรือ URL ให้เติมต่อท้ายจากฐานข้อมูล ตัวอย่าง ชื่อฐานข้อมูล/<https://doi.org/xxxx>

ตัวอย่าง

พัชรภา ตันติชูเวช. (2553). การศึกษาทั่วไปกับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ในประเทศมาเลเซียและสิงคโปร์ ศึกษาโดยเปรียบเทียบกับประเทศไทย. ใน ศิริชัย กาญจนวาสี (บ.ก.), การขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาไทย. การประชุมวิชาการและเผยแพร่ผลงานวิจัยระดับชาติ (น. 97-102). คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Katz, I., Gabayan, K., & Aghajan, H. (2007). A multi-touch surface using multiple cameras. In J. Blanc-Talon, W. Philips, D. Popescu, & P. Scheunders (Eds.), **Lecture notes in computer science: Vol. 4678. Advanced concepts for intelligent vision systems** (pp. 97-108). Springer-Verlag. https://doi.org/10.1007/978-3-540-74607-2_9

2) ในรูปแบบวารสาร

ไทย	ชื่อ/สกุล/(ปี)/ชื่อเรื่อง/ชื่อเรื่องย่อ/ชื่อวารสาร,/เลขของปีที่(เลขของฉบับที่),/ ////////เลขหน้า/URL
อังกฤษ	สกุล/อักษรย่อชื่อ/(ปี)/ชื่อเรื่อง/ชื่อเรื่องย่อ/ชื่อวารสาร,/เลขของปีที่(เลขของฉบับที่),/ ////////เลขหน้า/URL

* กรณีมีเลข DOI หรือ URL ให้เติมต่อท้ายจากฐานข้อมูล ตัวอย่าง ชื่อฐานข้อมูล/<https://doi.org/xxxx>

ตัวอย่าง

กัลยาณี สายสุข. (2561). การเฝ้าระวังทางวัฒนธรรมเพื่อการดำรงอยู่ของ
ช่างทำเครื่องดนตรีพื้นเมืองในจังหวัดเชียงราย. **วารสาร
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรธานี**,
7 (ฉบับพิเศษ), 19-31.

Vaccaro, V. L. (2004). The evolution of business models and
marketing strategies in the music industry.

International Journal on media management,
6(1&2), 46-58.

<https://doi.org/10.1080/14241277.2004.9669381>

เอกสารที่ไม่ได้ตีพิมพ์ (เอกสารประกอบการเรียน)

ไทย ชื่อ/สกุล/(ปี)/ชื่อเอกสาร/[เอกสารที่ไม่ได้ตีพิมพ์]/คณะ/มหาวิทยาลัย.
อังกฤษ สกุล/อักษรย่อชื่อ/(ปี)/ชื่อเอกสาร/[Unpublished manuscript]/คณะ/
/////มหาวิทยาลัย.

ตัวอย่าง

อฉนิกา สายน้ำเย็น. (2559). **ไวยากรณ์ภาษาญี่ปุ่น** [เอกสารไม่ได้ ตีพิมพ์].

คณะมนุษยศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

Saisuk, K. & Pidokrajt, N. (2012). **Music and India**. [Unpublished manuscript]. Collage of Music, Mahidol University.

เว็บไซต์

ไทย ชื่อ/สกุลผู้เขียน/(ปี,/วัน/เดือนที่เผยแพร่)/ชื่อบทความ/ชื่อเว็บไซต์./URL
อังกฤษ สกุล/อักษรย่อชื่อผู้เขียน/(ปี, เดือน/วันที่เผยแพร่)/ชื่อบทความ/ชื่อเว็บไซต์./URL

* กรณีที่ไม่มีวันที่เผยแพร่ปรากฏ ให้ใส่ (ม.ป.ป.) หรือ (n.d.)

* กรณีที่มีปรากฏเฉพาะ พ.ศ. หรือ ค.ศ. ให้ใส่แค่ (ปี) เท่านั้น

* กรณีชื่อผู้เขียนและชื่อเว็บไซต์เป็นชื่อเดียวกัน ให้ตัดชื่อเว็บไซต์ออก

ตัวอย่าง

อนันต์ ลือประดิษฐ์. (2559, 10 มีนาคม). **ดนตรีเชื่อมมิตรภาพไทย-กัมพูชา**.

กรุงเทพธุรกิจ.<https://www.bangkokbiznews.com/news/detail/690141>

Cross, A. (2016, January 6). **Will Streaming Kill Downloading in 2017**. A journal of musical thing. <http://ajournalofmusicalthings.com/will-streaming-kill-downloading-2017>

วิธีการจัดเรียงรายการอ้างอิง

1. การเรียงตามลำดับอักษร

ภาษาไทย

ใช้หลักการเดียวกับการเรียงคำในพจนานุกรมฉบับ

ราชบัณฑิตยสถาน โดยเรียงตามรูปพยัญชนะ ก-ฮ ส่วนคำที่
ขึ้นต้นด้วยพยัญชนะเดียวกันให้เรียงตามรูปสระ ดังนี้

อะ อัว อัวะ อา อ ำ อี อี อี อู อุ เอะ เอ เอาะ เอา เอ็น เอย
เอียะ เอื้อ เอื้อะ แอ แะ โอ โอะ ไอ โอ

ภาษาอังกฤษ

ใช้หลักการเดียวกับการเรียงคำใน Dictionary โดยเรียง A-Z

ตัวอย่าง Singh, Y., มาก่อน Singh Siddhu, N.

Villafuerte, S. A., มาก่อน Villa-Lobos, J.

2. การเรียงลำดับงานหลายงานที่มีชื่อผู้แต่งคนแรกเป็นชื่อคนเดียวกัน

2.1 ถ้าชื่อผู้แต่งทุกคนเหมือนกัน ให้จัดเรียงตาม ปีที่พิมพ์

ตัวอย่าง เพ็ญพรรณ เจริญพร. (2548).

เพ็ญพรรณ เจริญพร. (2550).

Cabading, J. R., & Wright, K. (2000).

Cabading, J. R., & Wright, K. (2001).

2.2 ถ้าชื่อผู้แต่งที่แตกต่างกัน ให้จัดเรียงตาม งานที่มีชื่อผู้แต่งคนเดียว มาก่อน งานที่มีชื่อผู้แต่งคนอื่นร่วม

ตัวอย่าง ถิรนนท์ อนุวัชศิริวงศ์. (2550).

ถิรนนท์ อนุวัชศิริวงศ์ และ พิรุณ อนุวัชศิริวงศ์. (2552).

Alleyne, R. L. (2001).

Alleyne, R. L., & Evans, A. J. (1999).

2.3 ถ้าชื่อผู้แต่งคนแรกเป็นคนเดียวกันและชื่อผู้แต่งคนที่สอง หรือคนที่สามต่างกัน **ให้จัดเรียงตาม** ลำดับอักษรตัวแรกของชื่อสกุลของผู้แต่งคนที่สอง และคนที่สามตามลำดับ

ตัวอย่าง จักร ดิงศรัทย์, จุฑา เทียนไทย, และ คำนวณ บัญชา. (2549).

จักร ดิงศรัทย์, จุฑา เทียนไทย, และ พิบูล ทิรจันทร์. (2551).

Boockvar, K. S., & Burack, O. R. (2007).

Boockvar, K. S., Carlson LaCorte, H., Giambanco, V.,

Friedman, B., & Siu, A. (2006).

2.4 ถ้าชื่อผู้แต่ง คนแรกมีชื่อ สกุล เหมือนกัน **ให้จัดเรียงตาม** ลำดับอักษรย่อชื่อต้น และชื่อกลางของชื่อผู้แต่งคนแรก

ตัวอย่าง Mathur, A. L., & Wallston, J. (1999).

Mathur, S. E., & Ahlers, R. J. (1998).

บทความวิชาการ

ความเป็นมาและสถานภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยสำหรับนักศึกษาชาวจีนในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
Background and Status of Thai Language Teaching and Learning for Chinese Students in Nakhon Sawan Rajabhat University
ชนิกา พรหมมาศ Chanika Prommas

กลยุทธ์การบริหารทรัพยากรมนุษย์ในยุคดิจิทัล
Human Resource Management Strategies in Disruption
วชิรวัชร จามละม่อม Wachirawachr Ngamlamom

タイ人日本語学習者のための使用力の養成を目的とした語彙教材開発の試みとその作成方針
An Attempt to Develop Vocabulary Teaching Materials Aimed at Cultivating Practical Skills to Make Sentences for Thai Learners of the Japanese Language and the Guidelines for their Creation
傍士 豊 Yutaka Hoji

บทความวิจัย

An Investigation of Graduate Students' Vocabulary Problems in Academic Writing
การศึกษาปัญหาคำศัพท์ในการเขียนเชิงวิชาการของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา
Thanawut Sreejak ธนาวุธ ศรีจักร์

การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางร่วมกับการใช้เกมค้นหาคำศัพท์ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้คำศัพท์ ภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
Using the Total Physical Response Teaching Method with Word Search Game to Develop English Vocabulary Learning of Grade 2 Students
ปาลินี สมปาน และคณะ Palinee sompan and Others

นาฏศิลป์สร้างสรรค์ ชุด ดอกลายศิลป์ถิ่นพริบพรี
A Creative Dance Performance: Tok Lai Silp Tin Prib Pree
วรรณวิภา มัธยมนันท์ และ วารุณี เรืองฤทธิ์ Wanwipa Mattayomnant and Warunee Rueangrit

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดงานท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม: กรณีศึกษา งานนมัสการพระธาตุพนม
Participation of the People in Organizing Cultural Tourism: A Case Study of the Phra That Phanom Worship Event
วรเมธ ยอดปุ่น และ ธนาธิปไตย Worameta Yodboon and Thanasin Chuewongphrom

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยยาง
80 หมู่ 9 ถนนพหลโยธิน อำเภอเมือง จังหวัดชัยยาง 57100
E-mail: fanueajournal@crvu.ac.th โทร. 0-5377-6013 ต่อ 21-22
หรือติดต่อบรรณาธิการ อ.ดร.อาภิสรา พลบริตน์ โทร 0-9185-3693-6